

Anicij Manlij Seuerini Boecij ex consulibus

Vic p̄hia applicādo fabulā ad p̄positū hortat nos
vitare impedimentū p̄templationis sumi boni. et
dicē. Hōies quicqz queritis. i. vultis ducē men-
tē. i. mentis p̄templationē in superū diem. i. in sup-
nā claritatē. hec fabula iā dicta respicit vos qz ad
vīam informationē inducta. Nam q̄ vietus affectu
trenoz flexerit lūna. i. oculos rōnis et intellectus
in tartareū specus. i. in trena que ducit ad trena
p̄funditatem. Quicqd p̄cipuū. i. bonū trahit laborā
do: illud pdit dū videt inferos. i. dū intēdit trena
et trena q̄ sunt infima. Nō q̄ p̄cupiat affea
trenoz impedit p̄templonem sumi boni. vñ Boeci⁹ in ēstatu de sumo bono dīc Inordinata cō
cupia multos impedit a sumo bono. q̄sdā enī pigriā sequi videmus. q̄sdam enī delectatiōes sen
suales. q̄sdam enī desideria auri et argenti. exceptis paucis viris honorādis phis q̄ p̄temnūt sen
sus desideria. et sequunt̄ desideria intellectus. Et p̄pē finē eiusdē ēstatu⁹ dic. Phs maxime dele
ctat in p̄mo p̄ncipio in p̄templatione sue bonitatis. et hec sola ē recta delectatio. hec enī est vita
phoz sine qua nemo viuit vita recta. Et subdit Phm āt voco oēm hoiem viuentē ordine natu
re tendens in alta. et finiens vitā adq̄rit vltimū finē et optimū vite humanae q̄ est de⁹ ḡlosus be
nedictus in seculoz Amen.

Dic incipit q̄rtus liber de p̄so/
latione phie cm⁹ hec est p̄sa p̄
ma. in q̄ libro phia assignat q̄re ma
la p̄cedant ī regno dei cū oīm rerū
rector bon⁹ exultat. s. de⁹. t. pbat bo
nos s̄p esse potētes et malos impotē
tes. et sic virtū nūqz s̄t sine pena. ita
potutes nunqz s̄t sine p̄mio. Probat
etia q̄ oīs fortū tā prospera q̄ ad
uersa. bonis est ad p̄fectū. malis at
ad interiti. Etia pbat q̄ oīa q̄ fuit
a deo recte fiunt. et alia p̄la sīc pate
bit. Et dividit iste lib. in. xiiij. p̄tes.
q̄ septē s̄t p̄se. et septē met̄ h⁹ q̄rti.
de q̄bus patebit in p̄cessu. Primo
ḡ ont boeci⁹ quō intentionē phie ad
huc parātis p̄la dicē intrupit. p̄pone
do cās sui dōris. 2⁹ phia p̄mittit s̄i
bi p̄fectā curā. 3⁹ dat modū curandi
ip̄m. sc̄dā ibi. Cum illa et esset etia
ibi. Et qm̄. Et q̄rto p̄sequit̄ intentionē
ip̄z curādo ī sequenti p̄la ibi. 4⁹
ego. Primo ont quō infrupit intentionē
ne phie volētis p̄la loq. 2⁹ pbat cās
sui doloris. sc̄dā ibi. S̄z ea ipsa ē. Primo dicē. Cū phia cecinisset. i. decatasset hec. s. p̄dicta seruata
lenit. i. delectabilit. et suavit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et ḡuitate oīs
i. sermonis supple sui. 5⁹. i. p̄b ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblitr⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo ins
isti meroris. i. inēscī doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. p̄positū phie parātis. i. int
ēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d̄ preuia. i. p̄ambula verilūis. i. p̄fecte cognitōis. s. illa
q̄ tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusqz. i. ad istū liby q̄rtū patuerit. i. manifesta fuerunt
iniquità. i. insolubilia. Cum. i. aliquā dīna speculatione. i. sc̄a p̄templatione. tum. i. aliquā sui sc̄i ipsi
us. tum. i. aliquā tuis rōnib⁹. i. dem̄ationib⁹. At ea. i. illa p̄dicta essi p̄ quis oblita mihi nup. i.
aliquā ob dolorē inūrie. supple quā p̄cessus suis a Theoderico rege gothoz nō tñ dixisti p̄slus. i.
oīo hec. s. p̄dicta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusqz. Nō q̄ dignitas ē honesta et imperiosa
auctoritas. dī āt phia habē dignitate vult⁹ p̄pter sui honestatē qz fm. Tulliū sola sapia ē q̄ mes

Eos hec fabula respicie
Quicunqz in superū diem
Mentem dūcere queritis
Nā qui tartareū in spccus
Vicitus lumina flexerit
Quicquid precipuū trahit
Perdit. dū videt inferos.

Liber quart⁹ Prosa prima

Hucusqz error boeci⁹ corrigitur qui
mirando dicit bonos sine premiis.
malos sine pena linquendos

Tec cū philosophia dignitate vultus
et oris grauitate seruata: lenit suavit
q̄ cecinisset. Cum ego nondum peni
tus insiti meroris oblitus. intentionē
dicē adhuc aliquid parantis abrupi.

Et oīo inquā veri preuia lumīs: que vsc̄ adhuc tua fu
dit oratio. cū sui speculatione diuina: tum tuis rōnib⁹
inūcta patuerit. Eaqz mihi eti ob iniurie dolorē nu
per oblica. nō tñ antehac prorsus ignorata dixisti
sui doloris. sc̄dā ibi. S̄z ea ipsa ē. Primo dicē. Cū phia cecinisset. i. decatasset hec. s. p̄dicta seruata
lenit. i. delectabilit. et suavit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et ḡuitate oīs
i. sermonis supple sui. 5⁹. i. p̄b ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblitr⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo ins
isti meroris. i. inēscī doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. p̄positū phie parātis. i. int
ēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d̄ preuia. i. p̄ambula verilūis. i. p̄fecte cognitōis. s. illa
q̄ tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusqz. i. ad istū liby q̄rtū patuerit. i. manifesta fuerunt
iniquità. i. insolubilia. Cum. i. aliquā dīna speculatione. i. sc̄a p̄templatione. tum. i. aliquā sui sc̄i ipsi
us. tum. i. aliquā tuis rōnib⁹. i. dem̄ationib⁹. At ea. i. illa p̄dicta essi p̄ quis oblita mihi nup. i.
aliquā ob dolorē inūrie. supple quā p̄cessus suis a Theoderico rege gothoz nō tñ dixisti p̄slus. i.
oīo hec. s. p̄dicta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusqz. Nō q̄ dignitas ē honesta et imperiosa
auctoritas. dī āt phia habē dignitate vult⁹ p̄pter sui honestatē qz fm. Tulliū sola sapia ē q̄ mes

Liber quartus de solatione philosophie

rebus honores, et aperte sui auctem q̄ est digna imitatione. **E**tiam p̄hia dī cē ḡnis ore, i. stabili sermone q̄r sermones p̄hici firmitate rōnum s̄t stabiliti. **N**ō cū p̄hia oīt qd sit lūmū bonū, et in q̄ sitū s̄t fecisset exhortationē ad illud querēdū: intēdebat oīndē modū q̄ ad illud puenit. s̄ ante q̄ explēt illā intentionē boeci⁹ velut audiens ad sciendū quedā q̄z ignorātia detinebat ip̄m i merore; int̄rupit intentionē p̄hie/ volētis pl̄a dicē. **N**ō q̄ p̄hia dī premia veri lumis, q̄r ipsa clarificat aīaz et th̄it eā ab obscuritate ignorātie ad lucē sapie et ad claritatē intellectū ex li. de pomo. **A**ristotelē Vel iō dī premia veri lumis, q̄r p̄ ip̄am tanq̄ p̄ viā hō puenit ad cognitionē veri lumis qd ē de us, q̄r scribis in li. de pomo q̄r p̄ phiam hō cognoscit suū creatorē q̄ de nihilo fecit oia qui est in ceptor oīm inceptror, et oīm p̄ncipioz p̄ncipiū. **E**t ibidē scribis oportuit vt p̄hia mitteret ad instruendū ignorātes, et eos q̄ nō cognoverūt suū creatorē.

Sea ipa ē vel maxia nr̄i cā meroris, q̄ cū rex bon⁹ rector existat, vel esse oīo mala possint: vel impunita pretereant, qd solū quāta dignū sit admiratione/profetto p̄sideras. **A**t huic aliud maius adiungit. **N**āz imperāte florenteq̄ nequitia: v̄tus non solū premijs careret vez etiā sceleratoz pedibus subiecta calcas. et in locū facinoz supplicia luit. **O**ne fieri in regno sciētis oia: potētis oia: s̄z bona tūmodo volentis dei: nemo satishpotest nec admirari nec conqueri viciosoz loco, que, s. p̄dida fieri, i. pmitti in regno, i. in mūndo scientis oia, s. dei, et potētis oia, s̄ voletis et intēdētis tūmodo bōa nemo satis nec admirari nec queri p̄t, i. q̄rimoniā facē. **N**ō q̄ mala fuit in mūndo p̄z q̄r rō sp̄ dep̄cas ad bonū. **C**ū ḡ mali nō regant indicio recte rōnis s̄ vincant passionib⁹ ire et p̄cupie/ iō deficiunt a bono. **I**tē supabūndātia et defētus s̄t de genē maloz, cū v̄tus p̄sistat i medio, cū igit̄ in plib⁹ sit supabūndātia et defētus: p̄z q̄ mala fuit i mūndo, cū tū oia dependeat a deo celū et tota natura et deus cēntialit sit bon⁹/mirabile ē quō mala esse possint, vel saltē p̄maneat impunita. **N**ō q̄r boni attingūt sine oīm rex, s. sumū bonū, iō s̄t potentes, mali at q̄r h̄ ip̄m attingē nō p̄nt/s̄t impotētes. **E**t q̄r boecius i primo li. sex p̄sa dicē se ignorare q̄s sit finis oīm rex, iō putabat bonos esse impotētes, malos at potētes, et de h̄ boecius admirat ut p̄z in l̄ra, et ista est vna causa sui doloris.

P. **L**uz illa et cēt inq̄ infiniti stuporis oībusq̄ horribilius mōstris. si vti tu estimas i tāti velut patrisa milias dispositissima domo, vilia vasa colerent: preciosa sordescerent. **H**z non ita ē. **N**ā si ea que pauloān cōclusa sunt inconuilla seruant, ipso de cuius nunc regno loqmur auctore cognosces, semp quidem potētes esse bonos, malos vero abiectos sp̄ atq̄ imbeciles, nec sine pena vñq̄ cē vitia, nec sine p̄mio v̄tutes. **B**onis felicia: malis sp̄ infortūata p̄tingē. **O**ltaq̄ id gen⁹ q̄ soperitis q̄relis firma te soliditate corroborēt. **P**gnosces bonis sp̄ p̄tingē felicia et malis infortunata, et p̄gnosces multa id gen⁹. i. h̄ generis q̄ corroborēt te firma soliditate p̄ aduersitatē fortūe q̄relis tuis soperitis, i. remotis. **N**ō sic postea p̄tēbit oia q̄ fiunt recte/fūt a deo. **C**ū igit̄ ordo iusticie req̄rat vicia puniri, et v̄tutes reimunerari

Hic boecius p̄ponit cās sui meroris. d. **S**ed ea ipa est cā nr̄i meroris et maxia cā q̄ cū rector rex, s. deus bonus existat; v̄l esse mala oīo possint, vel p̄tereāt impunita qd saltem si nullū aliud incōueniēs seque ret p̄sidera q̄nta sit dignū admiratione, at p̄ s. huic adiungit, i. addit aliud, s. magis admirandū, nā p̄ q̄r im perāte, i. p̄cipiēte et florete, i. vigete neq̄cia, i. neq̄ciosis hoib⁹, v̄tus, i. hō, v̄tuosus nō solū, i. nō tm̄ caret p̄mij, vez etiā ipa v̄tus subiecta, i. subdita calcas pedib⁹, i. potētis scelēatoz, i. maloz, et ipsa v̄tus luit, i. patif supplicia, i. penas in locū facinoz, i.

Hic p̄hia pmittit boecio p̄fectaz curā q̄ p̄sistit i p̄tractatione h̄ materic. d. **O** boeci et esset infiniti stuporis, i. admiratōis, et esset horribilius oīb⁹ mōstris, i. deformitatibus si i dispositissima, i. ordinatissima domo, s. i mūndo tāti p̄issimilias, s. dei si ibi colerent, i. hōrarent vilia vasa, i. mali hoies s̄li p̄ciosa vasa, i. boni hoies sordesceret, i. vilesceret sic tu estias, s̄ nō ē ita, nā si ea q̄ pauloān cōclusa s̄t suant̄ inconfusa, i. iteḡ i sui fitate, tu/ auctore, i. doctore ipo deo de cui⁹ regno nūc loqmur, cognosces sp̄ bonos cē potētes, malos v̄o impotētes nec vñq̄ vicia esse si ne pena nec sine p̄mij cē v̄tutes, et p̄gnosces multa id gen⁹. i. h̄ generis q̄ corroborēt te firma soliditate p̄ aduersitatē fortūe q̄relis tuis soperitis, i. remotis. **N**ō sic postea

Libri quarti Retrum primum

si mali manerent impuniti, et boni irremunerati, et sic puerus ordo esset in domo dei, si mundo quod est horribilis oibus mortis.

Hic phia dat modum curadi ipsum boecum. **D**um dudu, s. in 3° li. vidi/ sti formam vere beatitudinis me monstrante, i. docente oibus decursis, i. transi tis quod puto necessarium puto. viam tibi quod te dum reuehat ostendam. **D**ennas etiam tue menti qui bus se in altum tollere possit affigam. ut perturbatio ne depulsa/sospes in patriam meo ductu. mea semita in altu ut depulsa perturbatione atque in multis etiam vehiculis reuertaris gente tibi ex affectu bonorum palium reuertaris sospes in patriam meo ductu. mea semita meis vehiculis. **N**on quod pennas quae phia permittit affigere metu boec intelligi speculatio ronis et intellectus et sapientia. **S**ic enim auis volando in altu deducit auxilio penarum. sic mens humana speculatio ronis et intellectus mente et sapientia erigit in contemplatione summi boni.

Istud est primus metrum huius quarti cuius primus versus dicitur metrum alamanicum ab inueterato. dactylicum a pede per dianante. sed secundus versus dicitur archilocheum ab inueterato. iambicum a pede per dianante. In quo metro phia omnia via per quam puerus ad agnitionem summi homini, et est per considerationem creaturarum quod gradatim se inscedede quod usque iuueniat aliqd quod pmineat de creature, et ista via edit sibi similitudinem auis volantis. **P**rimo ergo edit via quod mes puerat ad agnitionem summi homini, et omnis quod mes indicabit cum illic puererit, sed a ibi. **H**uc te. **P**rimo dicimus. dixi quod affigere penas metu tue. **S**unt etiam mihi penae volucres, i. veloces, s. fortis et sapientia quod descendunt, i. penetrant celsa, i. alta poli, quod penas cui mes velox sibi induit, i. assumit ipsa posla, i. odio habentes terras despicit eas quod rendo ultra creatorum et mens supat globos, i. speratum corpus immensum aeternum agnoscedo quod velut aere est creator. **N**ubes videtur per tergum quod velut nubes quod agnitionem summi boni et inscedit aeternum, i. sumitatem ignis quod ignis calet ex agili, i. veloci motu etheris, i. celum, et ultra percedit mes investigando donec surgat, i. eleuet in domos astriferas, i. orbem planetarum, et diligat vias suas phebo, i. soli, investigando quod sol non est deus donec comite iter gelidi senis, i. saturni qui est super sole, mes in qua exi miles coruscum sideris, i. dei qui est splendor sidus, et ultra percedit super orbem planetarum donec percurrat, i. pertranseat circulum astri, i. celum stellarum quod est astro pingitur, i. ornatus micans noctem, quod noctis stellis firmameti illuminatur, ubi, i. postquam satis fuerit exhaustus, i. speculacione evanescatur quod nulla stella remanet deus, mes ultra percedit donec relinquat extimum polum, i. ultimum celum, et premat dorsa velocis etheris, i. firmameti, s. apos, i. potes reverendi lumis, s. dei. **H**ic super ultimum polum dominus regnus tenet sceptrum, i. imperium, et tempat, i. moderat habendas, i. regimia orbis et manus stabilis in se regit volucres, i. veloces currunt, i. circulariter motu corporum celestium, deus exi coruscus arbiter, i. splendidus index regis.

Et quod vere formam beatitudinis me dudu monstrante vidisti, quo etiam sita sit agnouisti. decursis oibus que premittere necessarium puto. viam tibi quod te dum reuehat ostendam. **D**ennas etiam tue menti qui bus se in altum tollere possit affigam. ut perturbatione depulsa/sospes in patriam meo ductu. mea semita

meis etiam vehiculis reuertaris

genti tibi ex affectu bonorum palium reuertaris sospes in patriam meo ductu. mea semita meis vehiculis. **N**on quod pennas quae phia permittit affigere metu boec intelligi speculatio ronis et intellectus et sapientia. **S**ic enim auis volando in altu deducit auxilio penarum, sic mens humana speculatio ronis et intellectus mente et sapientia erigit in contemplatione summi boni.

Metrum dactylicum alcmanicum

Sunt etiam penne volucres mihi que cessa condescendant poli.

Quas sibi cum velox mens induit

Terras perosa despicit

Aeris immensum superat globum

Nubesque post tergum videt.

Qui quo agili motu calet etheris

Transcendit ignis verticem

Donec in astriferas surgat domos

Phebo quo coniungat vias.

Aut comitetur iter gelidi senis

Miles coruscum sideris

Vel quo cunq; micans nocte pingit.

Recurrat astri circulus.

Atque ubi iam exhausti fuerit satis

Polum relinquit extimum.

Dorsaque velocis premat etheris

Compos verendi luminis

Hic regum sceptrum dominus tenet

Orbisque habendas temperat

Et volucrem currum stabilis regit

Rerum coruscus arbiter

No quod dic igne calore motu celi, ex quo videat quo ca

Prosa secunda

lor nō sit p̄pria r̄ p̄ se q̄litas ignis cū sibi debeat p̄ motū celi. **H**z dicēdū q̄ loc⁹ nō solū ē cā cō seruatia locati s̄ oīm accidētū naturalit̄ p̄sequētū. vñ qr̄ celū ē loc⁹ ignis nō solū est cā ipius i/ gnis. s̄ etiā ipsi⁹ caloris ignē p̄sequit̄s. r̄ qr̄ p̄pt̄ea dispositio celi s̄m quā habz caliditatem sup oīa ē mot⁹ eius. tō dīc ignē calē motu celi. nō excludēs p̄ h̄ qn calor sit p̄ se q̄litas ignis. **N**ō q̄ saturnū vocat gelidū senē nō q̄ sit gelid⁹ formalit̄ s̄ effecti. **E**st enī effecti⁹ geluz frigoriz⁹ dī senex qr̄ mot⁹ ei⁹ tard⁹ ē ad modū senis. nā cursuz lvn̄ cōplet pluri te porc q̄ sol vel q̄ lūa.

Huc te si reducem referat via

Quam nunc requiris immemor

Hec dices memini patria ē mihi

Hinc ortus. hic sistam gradum

Osi terrarum placeat tibi

Noctem relictam visere

Quos miseri toruos ppli timēt

Cernes tyrannos exules

nisi reuertat; eē qđ a deo accepit affectiōe frenoz deturpatū prorsus amittit. prop̄ qđ dicit i 2° metro tertij libri Repetunt p̄prios queq̄ recursus. Redituq̄ sua singula gaudent **N**ec manet vlli traditus ordo. Ilisi quod fini iuxerit ortum **S**tabilemq̄ sui fecerit orbem.

Boni bonuz adipisci possunt quod
desiderant. mali vero minime

A Et ego Pape inquā. vt magna promittis.
nec dubito quin possis efficē. Tu modo quē
excitaueris. ne moreris.

iā oīt q̄s sit finis rex. et q̄bus gubnaculis mūd⁹ regaf. nūc p̄mo boeci remouedo dolores in q̄s boeci⁹ incidit ex igrātia p̄missoz. Et p̄mo boeci⁹ h̄ petit. r̄ p̄fia r̄ illud p̄sequit ibi. **P**rimū igit̄. **D**ic p̄mo **T**um igit̄. s̄. finito sermone p̄fie. **E**go boeci⁹ inquā. **P**ape ē intectio āmirātis oī p̄fia tu magna p̄mittis nec dubito qn possis efficē. i. ad effēdū producē. tu mō ne moreris. i. nō p̄trahas me quē excitaueris ad audiēdū. **N**ō q̄ sapientis nihil p̄mittit qđ
adimplē. nō possit qr̄ opus sapientis ē nō mentiri. ḡ dīc boeci⁹ p̄fie. **G**ic magna p̄mittis nō du
bito quin efficere possis.

P. **P**rimū igit̄ inqt bonis sp̄ adesse potētiā. malos
cūctis viribus esse desertos agnoscas licebit. **Q**uorū
qđem alterz demōstrat̄ ex altero **N**ā cū bonū malūq̄
p̄traria sint: si bonū potēs eē p̄stiterit. liquet imbecil
itas mali. **A**t si fragilitas clarescat mali: boni firmi
tas nota ē. **H**z vti nře sentētie fides abūdātior sit/ al
terutro calle pcedā. nūc hic nūc inde. p̄posita p̄firmās
s. ex h̄ q̄ mali s̄ virib⁹ deserti. r̄ h̄ cāz s̄bdit. d. nā cū bonū malū sint p̄tria. si bonū eē potēs p̄sti
terit. liquet. i. manifestū fuēit; imbecillitas. i. impotētia mali. ersi fragilitas clarescat mali: firmitas
boni nota ē. **H**z vt abūdātior sit fides nře s̄nie alterutro calle. i. vēq̄ via pcedā p̄firmās p̄posi
ta. nūc hic. s. ex firmitate. nūc inde ex fragilitate mali. **N**ō q̄ p̄fia diātū lvn̄ q̄ si boni s̄ potē
tes: mali s̄ impotētes. fūdat sup̄ p̄sideratōnē topicā. s. **G**i p̄positū in p̄posito; et oppositū i. oppo
site. vt si sanitas est bō. egtudo ē mala. **D**ic q̄ velit pcedē vtraq̄ via. ex potētia bonoz. p̄bādo im

Dic oīt p̄fia qđ boecius indicabit cuz enſcedit crea
tur asz puenit i p̄gnitionē dei. d. oī Boeci li via ducat te

reducē. i. reuertente a p̄oralib⁹ huc. i. ad p̄gnitionē dei.

Quā viā nūc imemor req̄ris. **L**ūc dices. **E**go memi q̄
obnubilat̄ s̄ui affectu tempalū. hic. s. i. p̄teplatōe dei ē mi
hi patria. hinc. s. a deo or⁹ supple sum. qr̄ ad ei⁹ imaginē
creat⁹. hic. i. in p̄teplatōe dei s̄stā. i. figā gđū. i. pona fina
lē q̄tē. **Q**d si placent tibi existēti in p̄gnitionē dei v̄lere
i. cuz deliderio vidē noctē terraz relida. tu cernes. i. v̄l
deb̄ toruos tyrānos. i. crudeles p̄ncipes q̄s miseri ppli ti
mēt. illos toruos eē exiles a v̄a p̄tia sua. **N**ō s̄m aplim

Nō habem⁹ hic manēt p̄tiam s̄ futurā inq̄rim⁹. hec ei
ē v̄a p̄tia a q̄ aia rōnal⁹ p̄ creatiōez a deo exiuit ad quaz

2° metro tertij libri Repetunt p̄prios queq̄ recursus. Redituq̄ sua singula gaudent **N**ec manet

vlli traditus ordo. Ilisi quod fini iuxerit ortum **S**tabilemq̄ sui fecerit orbem.

Dic incipit sc̄dā p̄sa h̄ q̄rti **C**ir
ca quā est sciendū q̄ p̄fia i p̄mo li⁹.

sex̄ p̄sa uestigādo cāz r̄ radicē ifir
mitatis boecij: cognouit q̄ boe⁹ ex
ignorātia finis rex malos hoīes po
tetes. bonos s̄o impotētes putabat

Ite qr̄ ignorabas q̄bus gubnaculis
mūd⁹ regaf. fortitorz vices estima
bat fluitare sine rectore. qr̄ s̄o p̄fia

vult̄ adhibē boecio p̄fectā curā
remouedo dolores in q̄s boeci⁹ incidit ex igrātia p̄missoz. Et p̄mo boeci⁹ h̄ petit. r̄ p̄fia r̄ illud

p̄sequit ibi. **P**rimū igit̄. **D**ic p̄mo **T**um igit̄. s̄. finito sermone p̄fie. **E**go boeci⁹ inquā. **P**ape ē

intectio āmirātis oī p̄fia tu magna p̄mittis nec dubito qn possis efficē. i. ad effēdū producē. tu
mō ne moreris. i. nō p̄trahas me quē excitaueris ad audiēdū. **N**ō q̄ sapientis nihil p̄mittit qđ
adimplē. nō possit qr̄ opus sapientis ē nō mentiri. ḡ dīc boeci⁹ p̄fie. **G**ic magna p̄mittis nō du
bito quin efficere possis.

Dic p̄fia p̄sequit̄ intētū. r̄ p̄ p̄bat bonos sp̄ esse potetes. et malos

impotētes. cui⁹ oppositū putabat bo
ecius. et tāgit p̄ modū p̄ queq̄ vult
ondē. r̄ oīt et p̄bat intētū lvn̄ rōni
bus. ibi **D**uo s̄. **P**rio dīc oī boeci p̄
mū licebit vt agl̄cas bōis sp̄ adesse
potētiā. et malos eē desertos i. p̄ua
tos cūctis viribus. qr̄ alterz. s. bonis
sp̄ adesse potētiā dem̄raf ex altero

s. ex h̄ q̄ mali s̄ virib⁹ deserti. r̄ h̄ cāz s̄bdit. d. nā cū bonū malū sint p̄tria. si bonū eē potēs p̄sti
terit. liquet. i. manifestū fuēit; imbecillitas. i. impotētia mali. ersi fragilitas clarescat mali: firmitas
boni nota ē. **H**z vt abūdātior sit fides nře s̄nie alterutro calle. i. vēq̄ via pcedā p̄firmās p̄posi
ta. nūc hic. s. ex firmitate. nūc inde ex fragilitate mali. **N**ō q̄ p̄fia diātū lvn̄ q̄ si boni s̄ potē
tes: mali s̄ impotētes. fūdat sup̄ p̄sideratōnē topicā. s. **G**i p̄positū in p̄posito; et oppositū i. oppo
site. vt si sanitas est bō. egtudo ē mala. **D**ic q̄ velit pcedē vtraq̄ via. ex potētia bonoz. p̄bādo im

Libri quarti de solatione philosophie

pot etia; malor; et ex impotētia malor; potētiā bonor; q; si tñ vñ isto; pbarer; ex s; reliquū cōclu; dēt p locū a p̄is c̄t argumētū f̄sile t nō n̄cariū. t iō virāq; ptem vult pbarer; et ex v̄roq; rel; iqui concludere.

Hic phia pbat int̄ctū rōmbus. 2° excludit qndā dubitationē ibi. 3° p̄n̄t. 3° p̄fimat pncipale intentiā auatoritate Platoniſ ibi. Et qbus oib; Prio pbat bonos sp ec potentes, et malos impotētes duab; rōni b;. 2° ad idē ondēdū coaceruat breves rōnes ibi. 3° qm̄ te. Prima in duo s̄m duas rōnes. sed a ibi Ruris inq̄t. Prio p̄mitit duo n̄caria ad p̄ma rōnem. 2° ex his arguit. ibi. D̄es iḡt hoies. pmo p̄mitit vnum n̄cariu; 2° alid ibi Deministi ne p̄mo dic̄. Duo s̄t pncipia qbus p̄stat. i. p̄manet ois effec̄t h̄uanoz actuū p̄stat. i. volūtas et p̄tās qz s̄ alterz desit. nihil ē qd queat effec̄t explicari. i. fieri. Qd declarat. deficiente eni volūtate nll̄s effec̄t pducit. qz nll̄s aggredit qd non vult. e s̄ p̄tās absit: volūtas frusta fit. q fit. i. ex q̄ sequit vi si videoas aliquē veille adipisci qd m̄me acipi scit: nō potes dubitar huic defuisse valentia. i. potētiā obtinēdi qd voluerit. t ic dic̄ boeci. p̄spicuū est. nec vlo modo dubitari p̄t. Et s̄dit phia. Quē nō videoas effec̄isse qd voluerit; no dubitabis eu nō potuisse. i. nō habuisse potētiā. Et dic̄ boeci. 2°. Dime. Lūc phia p̄cludit tanq; manifestū ex dictis. 3°. Illud qd q̄sq; p̄t: in eo ē validus. i. potes. qd nō p̄t: i eo ē censendus. i. inuidadus imbecillus. i. impotens. Et dic̄ boeci. fateor inquaz. Nō q̄ phia dic̄ nll̄s aggredit qd nō vult. Cōn. Aliq; nolēs inficit vel ledit hoiez; ḡ aliq; aggredit qd nō vult. Itē aliq; cogit facē aliqd p̄ volūtate suā. et sic aggredit qd nō vult. Dicend q̄ phia loquit h̄ de est eu spontaneo q̄ ex intentione pcedit. nō de eo q̄ casu contingit. Un̄ dicendū ad p̄mū q̄ vōs p̄t p̄gar. v̄l ad ipam actionē quā aliq; p̄mo aggredit. et sic nō deficit vōs. vel p̄t p̄gar ad pieques illa actionē. t sic p̄t defice vōs. vt si aliq; nolēs hoiem inficit. Ad 2° ddm. Illud qd q̄s coad̄ facit. volūtatiū mixtu; tñ simplr ē inuolūtariū. Aliq; eni coad̄ magis vult h̄ facē q̄s sustinē penā v̄l p̄de vitā. t ita resp̄cu tal effec̄t nō deest vōs. s̄ qntū ad actuū interiorē vōs sp̄ libera e. t cogi nō p̄t.

Hic phia p̄mittit 2° vtile ad rō/ nem. t e resūptio q̄rūdā p̄us dictoz d. 2° Deministi ne ē collectū. i. p̄clusu; supiorib; rōnib; oēz int̄ctionē h̄u/ ne volūtatiū festinaē. i. tendē ad b̄ti eudinē q̄ vōs agit. i. ducit diuersis studijs Rūt boe. 2° Demi inquā illō esse dem̄ratū. Itē qrit phia. nū qd re cordaris b̄titudine ē ipm bonū. et eo mō desiderari bonū ab oibus cū b̄tudo petif. i. desiderat. Rūt boe. 2° Dime recordor qz illud fixū teneo m̄corie. Nō q̄ recordari ē aliqd reduce ad m̄coriā qd p̄ obliuionē ē lapū a m̄coria. t qz b̄tū dinē ē ipm sumū bonū nō exciderat a m̄te boecū s̄ q̄ remanebat i hitu. iō dic̄ se nō recordari de h̄ s̄ i memoria tanq; fixū tenere.

Hic phia arguit ex dictis p̄bas bonos ē potētes. t malos impotētes tli rōne. Quicq; adipiscunt qd volūt s̄t potētes. t q̄ nō adipiscunt qd volūt s̄t impotētes. ex p̄mo p̄m bulo. s̄ boni adipiscunt qd volūt. s̄ sumā bonū. mali lic̄ velint nō adipiscunt ipm. qz s̄ mali adipiscerent

Duo sunt qbus ois h̄uanoz actuū p̄stat effec̄t. volūtas sc̄z ac p̄tās. Quo; si alterut̄ desit. nihil ē qd explicari queat. Deficiēte etenī volūtate: ne aggreditur qdem q̄sq; qd nō vult. At si p̄tās absit: volūtas fru stra. Quo fit vt si quē videoas adipisci veille qd m̄me adipiscat: huic obtinēdi qd voluerit: defuisse valētiā dubitare nō possis. B. p̄spicuū ē inquaz. nec vlo modo negari p̄t. P. Quē nō effec̄isse qd voluerit videoas. num etia; potuisse dubitabas? B. Dime. P. Qd nō q̄sq; p̄t in co valid. qd nō nō p̄t: an hec imbecillis esse censendus est. B. Fateor inquam. fieri. Qd declarat. deficiente eni volūtate nll̄s effec̄t pducit. qz nll̄s aggredit qd non vult. e s̄ p̄tās absit: volūtas frusta fit. q fit. i. ex q̄ sequit vi si videoas aliquē veille adipisci qd m̄me acipi scit: nō potes dubitar huic defuisse valentia. i. potētiā obtinēdi qd voluerit. t ic dic̄ boeci. p̄spicuū est. nec vlo modo dubitari p̄t. Et s̄dit phia. Quē nō videoas effec̄isse qd voluerit; no dubitabis eu nō potuisse. i. nō habuisse potētiā. Et dic̄ boeci. 2°. Dime. Lūc phia p̄cludit tanq; manifestū ex dictis. 3°. Illud qd q̄sq; p̄t: in eo ē validus. i. potes. qd nō p̄t: i eo ē censendus. i. inuidadus imbecillus. i. impotens. Et dic̄ boeci. fateor inquaz. Nō q̄ phia dic̄ nll̄s aggredit qd nō vult. Cōn. Aliq; nolēs inficit vel ledit hoiez; ḡ aliq; aggredit qd nō vult. Itē aliq; cogit facē aliqd p̄ volūtate suā. et sic aggredit qd nō vult. Dicend q̄ phia loquit h̄ de est eu spontaneo q̄ ex intentione pcedit. nō de eo q̄ casu contingit. Un̄ dicendū ad p̄mū q̄ vōs p̄t p̄gar. v̄l ad ipam actionē quā aliq; p̄mo aggredit. et sic nō deficit vōs. vel p̄t p̄gar ad pieques illa actionē. t sic p̄t defice vōs. vt si aliq; nolēs hoiem inficit. Ad 2° ddm. Illud qd q̄s coad̄ facit. volūtatiū mixtu; tñ simplr ē inuolūtariū. Aliq; eni coad̄ magis vult h̄ facē q̄s sustinē penā v̄l p̄de vitā. t ita resp̄cu tal effec̄t nō deest vōs. s̄ qntū ad actuū interiorē vōs sp̄ libera e. t cogi nō p̄t.

P. Deministi ne iḡt inq̄t supiorib; rōnib; ē col lectū. int̄ctionē oēz volūtatiū h̄uane q̄ diuersis stu dijs agit ad b̄titudinē festinare! B. Demi inquā illō quoq; ē demōstratū. P. Muž recordaris b̄tudicē ipm ē bonū. eoq; modo cu; b̄tudo petif. ab omni bus desiderari bonuz! B. Minime inquaz recordor quoniam id memorie fixum teneo.

P. D̄es iḡt hoies boni parit ac mali indiscreta intentiōe ad bonū puenire nitunt. B. Itē inquā cōse quēs ē. P. Sed certū ē adeptiōe boni bonos fieri. B. Certuz ē. P. Adipiscunt iḡt boni qd appetunt. B. Sic videt. P. Mali s̄o si adipiscerent qd appetū

Prosa secunda

bonū: mali esse non possent. **B.** Ita est. **P.** Cum igit̄ vtrīq; bonū petant. s̄ hi quidez adipiscant̄ illi & mīmē. **N**um dubiū est bonos qđem potētes esse. qui & mali sint imbecilles? **B.** Quisquis inquā dubitat.

nec rex naturā: nec p̄sequentiā p̄t p̄siderare rōnum.

tū ē dīc boeci⁹. Igit̄ p̄cludit phia. boni adipiscunt qđ appetūt. i. volunt. Dicit boeci⁹.

Hic videt̄ cludit phia. Cū vtrīq; petat bo^m. s̄ hi. s̄. boni illō adipiscant̄. illi & mali mīmē. nō ē dubiū bonos ē potētes. q̄ & mali s̄ imbecilles. i. impotētes. R̄nt boeci⁹. Quiq; dubitat de h. non p̄t p̄siderare rōnum. q̄ & mali s̄ imbecilles. i. impotētes. R̄nt boeci⁹. Qui dubitat de pmissis nō p̄t p̄siderare. **D**ic phia ponit scđam rōne. d.

Si sunt duo qb̄ sit idez p̄posituz. i. cādē intētio faciēdi aliqd fīm natu

rā. et vn⁹ coz agat id ipm t pficiat ipm naturali officio. i. naturali orga

no. alē & mali queat administrāe. i. adimplē illō officiū s̄ alio mō q̄ na

ture queat: nō impleat p̄posituz s̄ imitek implēt̄. que hor̄ duoz des

cernis. i. iudicas ē valētiorē. i. po

tētiorē. **D**ic boeci⁹ **E**t si p̄ quis co

iecto. i. p̄siderē qđ velis. tu ego desi

dero plen⁹ audire de te. **T**uc phia

declarat sibi i. exēplo. **N**um negas

motū abulādi hōib⁹ messe p̄ naturā **D**ic boei⁹ **M**ime nego **E**t phia. nū

etiā dubitas ei⁹ rei. i. act⁹ ambulādi ēē officiū naturale pedū. dīc boeci⁹

nec h dubito. **E**t phia. siq; igit̄ am

bulēt valēs i. cēdē pedib⁹. alijs at

cui h officiū desit/ manib⁹ nitens. i. laborās ambulare conēt. q̄s hor̄ p̄t

estimari valētior. **D**ic boei⁹ **C**ōtere

cetera. q. d. p̄cede i. rōne tua. q̄s nlls

ambigit qn potens naturalis officiū

sit valētior eo q̄ nō p̄t i. idem officiū **L**uc phia isti p̄poni pmissē tāq; ma

iori adiungit vnā minorē. d. s̄ sumiss

bonū qđ eque bonis t malis ē p̄posi

tu. boni qđē petūt. i. adipiscunt offi

ficio naturali. s̄. & tute. maliō conāt

adipisci id ipm p̄ variā cupiditatē

rez tpalū qđ nō ē officiū naturale

adipiscēdi bōi **A**n tu o boeci estias

alit. **C**ui boeci⁹. **M**ime inquā. t bo

eci⁹ q̄ p̄currēdo p̄cludit p̄ncipale i

tētū. d. Nā etiā illō qđ ē p̄sequens

imbecilles. t phia applandes bo

eci⁹ dicit **R**ede inquit p̄currīs. et illud est signū sicut medici solent sperare indicium id est si

gnūm rede nature et nature resistētis supple ipsi morbo. **N**ota q̄ ex littera format talis ratio

Libri quarti de solatione philosophie

Non duo intendunt aliquod propositum naturaliter, quod id propositum sequitur officio naturali; est potens, et quod non sequitur illud propositum naturali officio est impotens. **S**ed tam boni quam mali naturaliter tendunt ad beatitudinem, et boni ipsorum sequuntur naturali officio, scilicet virtute, mali autem non, et boni sunt potentes, mali vero non potentes. **N**on circa ultimum quod medici solent accipere signa pronostica sanitatis ex ergo quoniam patiens erigit se et per se nititur fortiori remedio. **H**ic in hoc signum erat praesertim sanitatis quod ipse ratione phisicam remediante quod percurreret per se plenius.

Hic phisica coaceruat quidam alias rationes breves ad propositum ostendenduz. **E**t sic quatuor rationes, scilicet ibi. **C**onsidera vero, et tunc ibi. **I**n quod re, quarta ibi. **C**ur ei. **P**ratio dicitur. **S**ed quoniam te per specie promissum ad intelligendum ego coacervo, uabo, id, respondere crebras rationes, vides enim quanta pateat infirmitas viciosa, et hominum cum nec ad hanc queat puenire ad quod ducit et perpellit eos naturalis intentio, et quod esset de istis malis censendum si desererentur hanc auxilio nature puenitis tam magno ac pene inuitato. quod nihil aliud censendum est nisi quod impotentia eorum hanc ascriberet. **N**on quod tam boni quam mali universaliter tendunt ad bonum, et mali deficiunt ab eo quod appetit eis secundum naturam, ex hoc arguitur sic. **M**axima impotentia est deficere ab eo quod natura intendit, et hoc faciunt mali, et non potentes. **N**on quod dicere pene inuitato, quod appetit naturalis boni non habet proprium repugnans quod vincatur, sed in per ignorantia et errore vitiosum pertinet, et ita aliquis modo vincitur, licet non directe.

Hic phisica ponit secundum rationem et dicere. **C**onsidera ex his quod dicatur quanta impotentia habeat sceleratos homines. **N**unc enim appetit prima leuitas et ludicra, id est iocosa, sed ipi deficiunt circa ipsorum rex sumam, id est perfectio, et atque virtutem. **N**ec pergit ipsis misericordia effectus boni in eo, id est per hanc et ipsi molitatem, id est laborat ad querendam dies et noctes, id est tristitia et tristitia bona. **N**on ex ictu formae talis ratione maius est illud, a quo aliquis deficit, tanto maior est suus defectus et in maiori potentia cadit, sed illud a quo mali deficiunt non est quod viret et modicum sed est sumum bonum, et malorum maxima est impotentia.

Hic phisica ponit etiam rationem probando bonos maxime esse potentes practicando exemplum, sed positum, et ex hoc excludit malos maxime esse impotentes. **E**t dicere in quod re, scilicet assuetudine boni desiderati et minorem vires bonorum super vires malorum. **H**ic enim censeres, iudicares et ambulandi potentissimum quod peribitur incedens potuerit puenire usque ad eum locum quod ultra nihil perire, id est manifestum iacet incessu, ita necesse est quod eius iudices potentissimum quod apprehendit finem huic obiacet, id est tristitia, id est ut inde scelenti, id est mali videantur deserti oibus viribus. **N**on quod sic viator aliquis de potentiis cum ambulat ad eum locum ubi nihil amplius restat de via, sic boni quoniam pueniunt ad finem et ad bonum quod transcendit non potest in omnibus potentes, mali autem non quod ipsum attingere non potest dicuntur impotentes.

Dic phisica ponit quartam rationem, et excludit quondam dubitationem ibi. **N**on quod est de demum, **R**atio quod intercedit in summa est ista. **M**ali quoniam relata sunt declinata ad vicia, aut scient bonum esse adherere virtutem, aut nescient, si nesciunt peccant per ignorantiam, nihil autem est impotenterius igitur.

Sed quoniam te ad intelligendum promptissimum est per specie, crebras coaceruabo rationes. **V**ide enim quanta viciosa, et hominum pateat infirmitas, quod nec ad hoc quod debet peruenire queat, ad quod eos naturalis dicit ac pene perpellit intentione. **E**t quod si hanc tamagno ac pene inuitato puenitis naturalis intentio, et quod esset de istis malis censendum si desererentur hanc auxilio nature puenitis tam magno ac pene inuitato, quod nihil aliud censendum est nisi quod impotentia eorum hanc ascriberet. **N**on quod tam boni quam mali universaliter tendunt ad bonum, et mali deficiunt ab eo quod appetit eis secundum naturam, ex hoc arguitur sic. **M**axima impotentia est deficere ab eo quod natura intendit, et hoc faciunt mali, et non potentes. **N**on quod dicere pene inuitato, quod appetit naturalis boni non habet proprium repugnans quod vincatur, sed in per ignorantia et errore vitiosum pertinet, et ita aliquis modo vincitur, licet non directe.

Considera vero quanta sceleratos homines habeat impotentia. **N**eque enim levitas aut ludicra prima petunt, quod postea atque obtinente non potest, sed circa ipsorum rex sumam virtutem deficiunt, nec in eo misericordia pergit effectus quod solus dies noctesque molitur dies et noctes, id est tristitia et tristitia bona. **N**on ex ictu formae talis ratione maius est illud, a quo aliquis deficit, tanto maior est suus defectus et in maiori potentia cadit, sed illud a quo mali deficiunt non est quod viret et modicum sed est sumum bonum, et malorum maxima est impotentia.

In qua re bonorum vires eminent. **S**icut enim cum qui pedibus incedens ad eum locum usque puenire potuerit, quo nihil ultra perire iaceret incessu ambulandi potentissimum esse censeres, ita enim qui expetendo finem quo nihil ultra est apprehendit, potentissimum necesse est iudices. **E**x quo fit quod huic obiacet, ut idem scilicet viribus omnibus videantur esse deserti, expetendo quod nihil est ultra, tales autem sunt boni. **E**x quod fit, id est sequitur quod huic obiacet, id est tristitia, id est mali videantur deserti oibus viribus. **N**on quod sic viator aliquis de de potentiis cum ambulat ad eum locum ubi nihil amplius restat de via, sic boni quoniam pueniunt ad finem et ad bonum quod transcendit non potest dicuntur impotentes.

Cur enim relata sunt vicia sectantur? **I**nscivia ne bonum? **S**ed quod eneruantur per ignorantiam cecitate? **A**n sectanda nouerunt, sed transuersos eos libido precipitat, sic quod est pericula fragiles, quod obliuisci vicio nequeat, **A**n scientes volentesque bonum deserunt ad vicia deflectuntur? **S**ed

Prosa secunda

hoc mō nō solū potentes esse h̄ oīo cē desinūt. Nā q̄ p̄mūnē oīm q̄ st̄ finē relinquit; parit q̄z esse desistūt.

Si nō volētes h̄ artīti libidine passionū puerū ad vitā s̄ equit q̄ s̄int impotētes q̄r maria im-
potentia est nō posse resistē passionib⁹. **S**i at̄ sc̄ietes r̄ volētes relinquit bonū; sequit q̄ nō tñ
hūt impotētes h̄ etiā q̄ oīo nō s̄int. Cū enī oīs natura in q̄lñt̄ h̄mōi habeat ordinē ad finē, in q̄n
enī aliquid desistit ab ordine ad finē in tātū deficit a natura, r̄ p̄ oīs ab esse ip̄l⁹ nature. **I**stā rōnē
p̄tendit i līa et dīc **C**ur enī relata h̄tute mali sectanē vitia, ne p̄ nunqđ h̄ c̄ ex inscritia, i. ex igno-
rātia bonoz? **H**ed qđ est eneruati? i. debili⁹ cecitate ignorātia, q. d. nihil. **A**n ipsi nouerūt sectā/
da bō, s̄ ipsos ēn̄uersos libido, i. occupia p̄cipitat i vicia, r̄ sic ipi fragiles int̄pantia, i. p̄p̄ int̄pan-
tiā libidinis nequēt vicio oblixtari, i. resistē. **A**n sc̄ietes r̄ volētes deserūt bonū; deflectunt ad vi-
cia voluntate sc̄ia, h̄ h̄ mō nō solū potentes esse desinūt h̄ oīo desinūt esse. **C**ui⁹ assignat rōnē, nā
q̄ relinquit cōem finē oīm q̄ st̄, s̄t̄ q̄ est ip̄m ee; parit esse desistūt. **N**ō q̄ p̄mū ens verissime
h̄z esse, nā ip̄m est cā esse oīb⁹ vt sint, vt p̄z p̄ **C**ōment. q̄. metaphys. r̄ p̄ cel. et mū. **A**b h̄ ente de-
riuātū est singulis esse r̄ viuē, q̄nto h̄ magis p̄ vitia aliq̄s recedit a p̄mo ee; tāto magis desinūt ee
Vn Gregor. in li. mox loquēs de diabolo dīc q̄ diabol⁹ bñ dī nō esse q̄r a sumā essentia recessit, r̄
p̄ h̄ q̄dide ex crescēte defēctū tēdit ad nō esse q̄m ab eo q̄ vez eē cecidit. **N**ō q̄ phia tres as-
signat cās ex q̄bus oē p̄cēm p̄cedit. **D**is enī peccāt v̄l peccat ex ignorātia, et h̄ic modū p̄mo tā-
git, vel peccat ex impotētia resistēndi, r̄ istū r̄ tangit, vel ex voluntate malicia, r̄ illū modū quia
rauior est vltimū ponit.

Qd qđē cuipiā mirū forte videat, vt malos q̄ plures
hoīm st̄ eosdē nō esse dicam⁹. **H**z ita sese res h̄z. **N**ā
q̄ mali st̄ eos malos esse nō abnuo, h̄z eosdez esse pure
atq̄ simplē nego. **N**ā v̄ti cadauer. hoīem mortuū di-
xeris: simplē h̄o hoīem appellare nō possis. ita vicio/
los malos q̄dez esse p̄cesserim: h̄z esse absolute nequeā
dīsī. **E**st enī qđ ordinē retinet seruatq̄ naturā. **Q**d
h̄o ab hac deficit, eē etiā qđ i sua natura sitū ē dēlinqt
h̄ nequeā p̄fiteri ip̄os absolute ee sine detinione distrahēte, et replicat cāz p̄i⁹ dītā. **D**olū
enī illud est qđ ordinē recte seruat i natura, qđ at ab hac naturaz ab ordine deficit; etiā ee qđ i sui
natura sitū est dēlinqt. **N**ō q̄ malū est detinatio distrahēs sic r̄ mortuū, vñ sic p̄cedendū est
cadauer hoīs esse hoīez mortuū, nō tñ simplē p̄cedendū est cadauer ee hoīez. **B**ic quēcūq̄ malū
p̄cedendū est esse malū; nō tñ simplē p̄cedendū est ip̄m esse, vñ sic p̄tebit tīia p̄la, hoīes puerū
i maliciā humāna amiserūt naturā, h̄ p̄ maliciā hoīes desinūt esse quod fuerāt

Hz p̄nt inq̄es mali. **N**e ego qđem negauerim, h̄ hec
eoꝝ potentia nō a virib⁹ h̄ ab imbecillitate descēdit.
Possunt enim mala que mīme valerent si in bonorū
efficientia manere potuissent, que possibilitas eos cui
dētūs nihil posse demonstrat.

Sueruditē loquedi. **R**ūdet phia, ego nō qđē negaueri q̄n mali possint, h̄ hec potētia ip̄oz nō de-
scēdit a virib⁹ h̄ ab imbecillitate, id ē, a fragilitate, qđ declarat, q̄r mali p̄nt qđē mala, q̄ mīme va-
leret, i. possent si potuissent manē in efficientia eoꝝ bonoz, i. si efficientia maloz esset talis q̄lis illa
quā h̄nt boni q̄ potissima est vt p̄z ex dītis, q̄ possibilitas maloz q̄ p̄nt mala, demonstrat eos cui
dētūs nihil posse. **N**ō q̄ dīc malos mīme posse mala si p̄maneāt i efficientia bonoz, ex q̄ videat
ut q̄ boni nō p̄nt facē malū, nec p̄ oīs peccare, qđ falsum est, cū iustus septies i die cadat, r̄ foz
tūr resurgit s̄ in scripturā. **A**d hoc dicendū q̄ boni nō p̄nt facere malū ex electione reteratio-

norātia, h̄ mali peccātē ignorantia
st̄ impotētes. **S**i autē līiūt bonū
ee adherē x̄tū, r̄ declināt ad vitia,

aut volētes derelinquit bonū aut n̄
potentia est nō posse resistē passionib⁹. **S**i at̄ sc̄ietes r̄ volētes relinquit bonū; sequit q̄ nō tñ
hūt impotētes h̄ etiā q̄ oīo nō s̄int. Cū enī oīs natura in q̄lñt̄ h̄mōi habeat ordinē ad finē, in q̄n
enī aliquid desistit ab ordine ad finē in tātū deficit a natura, r̄ p̄ oīs ab esse ip̄l⁹ nature. **I**stā rōnē
p̄tendit i līa et dīc **C**ur enī relata h̄tute mali sectanē vitia, ne p̄ nunqđ h̄ c̄ ex inscritia, i. ex igno-
rātia bonoz? **H**ed qđ est eneruati? i. debili⁹ cecitate ignorātia, q. d. nihil. **A**n ipsi nouerūt sectā/
da bō, s̄ ipsos ēn̄uersos libido, i. occupia p̄cipitat i vicia, r̄ sic ipi fragiles int̄pantia, i. p̄p̄ int̄pan-
tiā libidinis nequēt vicio oblixtari, i. resistē. **A**n sc̄ietes r̄ volētes deserūt bonū; deflectunt ad vi-
cia voluntate sc̄ia, h̄ h̄ mō nō solū potentes esse desinūt h̄ oīo desinūt esse. **C**ui⁹ assignat rōnē, nā
q̄ relinquit cōem finē oīm q̄ st̄, s̄t̄ q̄ est ip̄m ee; parit esse desistūt. **N**ō q̄ p̄mū ens verissime
h̄z esse, nā ip̄m est cā esse oīb⁹ vt sint, vt p̄z p̄ **C**ōment. q̄. metaphys. r̄ p̄ cel. et mū. **A**b h̄ ente de-
riuātū est singulis esse r̄ viuē, q̄nto h̄ magis p̄ vitia aliq̄s recedit a p̄mo ee; tāto magis desinūt ee
Vn Gregor. in li. mox loquēs de diabolo dīc q̄ diabol⁹ bñ dī nō esse q̄r a sumā essentia recessit, r̄
p̄ h̄ q̄dide ex crescēte defēctū tēdit ad nō esse q̄m ab eo q̄ vez eē cecidit. **N**ō q̄ phia tres as-
signat cās ex q̄bus oē p̄cēm p̄cedit. **D**is enī peccāt v̄l peccat ex ignorātia, et h̄ic modū p̄mo tā-
git, vel peccat ex impotētia resistēndi, r̄ istū r̄ tangit, vel ex voluntate malicia, r̄ illū modū quia
rauior est vltimū ponit.

Dic phia excludit dubitationem
Aliq̄s enī dubitaret quō aliq̄s pos-
set esse malus r̄ tñ dici nō esse, h̄ ex-
cludit phia, d. **M**irūz forte videat
cuipiā, i. alicui vt malos q̄ plures s̄t̄
hoīm, dicam⁹ ipsos nō esse. **H**z ita
res se h̄z q̄zis mirūz videat. **N**ā q̄ st̄
mali; eos esse malos nō abnuo, i. ne-
go, h̄ ip̄os simplē et pure esse nego.
Nā sic cadauer hoīez mortuū dire-
ris, simplē at hoīez appellātē nō pol-
lis. **I**ta viciōsos malos ee p̄sēseri,
et replicat cāz p̄i⁹ dītā, d. **G**olū
enī illud est qđ ordinē recte seruat i natura, qđ at ab hac naturaz ab ordine deficit; etiā ee qđ i sui
natura sitū est dēlinqt. **N**ō q̄ malū est detinatio distrahēs sic r̄ mortuū, vñ sic p̄cedendū est
cadauer hoīs esse hoīez mortuū, nō tñ simplē p̄cedendū est cadauer ee hoīez. **B**ic quēcūq̄ malū
p̄cedendū est esse malū; nō tñ simplē p̄cedendū est ip̄m esse, vñ sic p̄tebit tīia p̄la, hoīes puerū
i maliciā humāna amiserūt naturā, h̄ p̄ maliciā hoīes desinūt esse quod fuerāt

Dic phia excludit dubitatōe cō-
tingētē circa p̄ncipale p̄positū. **O**ste-
nū est enī q̄ mali st̄ impotētes, aliq̄s
dubitaret quō h̄ vez sit cū tñ p̄lue
tñ sit dicē q̄ mali p̄nt, h̄ soluit phia,
r̄ oīt q̄ potentia maloz nlla sit, ibi
Nā si v̄ti. **D**ic p̄. **O** boeci tu inq̄es
obūciēdo h̄ p̄dca q̄ mali p̄nt h̄z cō/
suetudinē loquedi. **R**ūdet phia, ego nō qđē negaueri q̄n mali possint, h̄ hec potētia ip̄oz nō de-
scēdit a virib⁹ h̄ ab imbecillitate, id ē, a fragilitate, qđ declarat, q̄r mali p̄nt qđē mala, q̄ mīme va-
leret, i. possent si potuissent manē in efficientia eoꝝ bonoz, i. si efficientia maloz esset talis q̄lis illa
quā h̄nt boni q̄ potissima est vt p̄z ex dītis, q̄ possibilitas maloz q̄ p̄nt mala, demonstrat eos cui
dētūs nihil posse. **N**ō q̄ dīc malos mīme posse mala si p̄maneāt i efficientia bonoz, ex q̄ videat
ut q̄ boni nō p̄nt facē malū, nec p̄ oīs peccare, qđ falsum est, cū iustus septies i die cadat, r̄ foz
tūr resurgit s̄ in scripturā. **A**d hoc dicendū q̄ boni nō p̄nt facere malū ex electione reteratio-

Libri quarti de solatione philosophie

nis que sp̄ deprecat ad optia. Iz de potētia absoluta possint facē malū. in q̄ntū tñ potētia eoz cō iungit volitati et electioni q̄ eligit bonū et nō malū. sic dicunt nō posse facē malum

Dic pbat q̄ potetia malorū nlla
sit tripl̄r. sc̄d̄ ibi. Atq; ve itelligas
tia ibi. Huc accedit Primo dic. si
cur collegimus pauloante. malū ni
hil est. et mali tm̄ pñt mala. ex h̄ lis
quet improbos nihil posse. Et dic b
nihil. cū malū nihil sit. s̄ malī tm̄ pñt
q̄ malū nihil sit. vissū ē p̄us. et dic b
ipm facta nō est. qz iniquitas nlla s̄bñ
non est sui ordinis.

Nam si uti pauloāte collegim⁹. malum nihil est: cum mala cātumimō possint. nihil posse improbos liquet.

B. Perspicuum est

Hic pbat idem alio mō. d. **D** bo
eci quena sit vis h⁹ potēcie q̄ mali
bñr posse. sic p̄sidēa ex dicend. Nos
pauloan̄ diffiniunt⁹ nihil esse potē
tius sumo bono. s. deo. Ita ē dīc boe
cius. et phia **G**z idē. s. sumū bonū n̄
p̄t facē malū. Dime dicit boe? **E**t
phia. ē igit̄ aliq̄s q̄ pueet hoies oia
posse? Neo dīc boe? n̄iſ q̄s insaniat
et phia ſt̄ingit. idem hoies p̄nt ma
lefacē. Utinā n̄ possent dīc boeci?
Igit̄ phia arguit. cū igit̄ tñmō po
tens bonoz possit oia. nō āt p̄nt oia
potētes maloz; manifestū est eosdez
min⁹ posse q̄ mala p̄nt. **N**ō q̄ pos
tiā tñc debereſ oipotētissimo. s. deo
Mali nō p̄nt oia et p̄nt malū. ḡ pos

Hic probat idē 3º mō. d. **N**ec accedit q̄ ondīm̄ oēm̄ potentiā esse numerādā int̄ experēda et oia experēda i. desiderāda referri ad bonū velut ad qddā cacumē. i. ad pfectiōnē sue natūrē s̄ possibilitas. i. potētia patrā di scelēis. i. faciēdi malū nō p̄t referri ad bonū. Iḡf experēda nō est. ois at potētia experēda ē. liquet iḡf potētia malorū nō eē potētia. **N**ō q̄ appetēda et referri ad bonū. ḡ potētia

Hic ex dictis excludit exclusionem
principale affirmando eam auctoritate
platonis. d. Ex quibus iaz declaratis
apparet mīme dubitabil' potestis bo-
noꝝ et infirmitas maloꝝ, et liq̄t verā
ēc illa sententiā platonis. Solos sa-
pietes posse facē qđ desiderant. im/
probos ḥo explē posse qđ libeat. i.
qđ libidini placeat. qđ ḥo desideret
rōnali appetitu malos explē nō pos-
se. Faciunt enī mali q̄ liber. i. q̄ libido
expedit dū putat se adepturos bo-
nū qđ desiderat p ea qb̄ delectent
s mīme adipiscunt, qm. pb̄. i. vicia

P. Atq; ut intelligas quenā sit hui^o potētie vis. si
mō bono nihil potenti^o cē pauloante diffiniūim^o. **B.**
Ita ē inq^o. **P.** **E**d idem inquit facere malū nequit
B. Mīm. **P.** **E**st igit^o inquit aliquis q̄ oia posse ho-
mines putet? **B.** Nisi q̄s insaniat, nemo. **P.** Atqui
ijdem possunt mala. **B.** Utinā quidem inq^o nō pos-
sent. **P.** Cum igitur bonoꝝ tñmodo potens: possit
omnia. nō nō queant omnia potentes etiam malorū.
eosdem qui mala possunt. minus posse manifestū ē
e malū magis arguit impotētiā q̄z potētiā q̄z si argueret potē-
tiā falsū est. vñ p̄t argui ex līra sic **D**eus p̄t oia et nō p̄t malū
e malū magis arguit impotentia^o q̄z potentia^o.
Huc accedit q̄ oēz potētiā inter expectanda numerā
dā oīas expectanda referri ad bonū. velut ad quod

hic accentus q̄ v̄z potētia inter experientia numerā
dā. oīaq̄, experienda referri ad bonū. velut ad quod/
dam nature sive cacumen ostendim? Sed patrādi sc̄e
leris possibilitas: referri ad bonūz non pōt. experien/
da igit̄ nō ē. At qui oīs potentia experēda ē. Liquet
igit̄ maloz possibilatatem non ēē potentiam
rō sic p̄t formari ex līra. Dis potentia q̄ est potētia natura
mali nō ē potētia

Ex quib⁹ oībus bonor⁹ quidē potētia. malor⁹ nō
nime dubitabil⁹ apparet infirmitas. **C**lerāq⁹ illā plato
nis esse sentētiām liquet. solos qđ desiderent facere
posse sapientes. improbos nō exercere quidem qđ li-
beat. qđ nō desiderent: explere nō posse. **F**acilit enī
que libet. duz p ea quibus delectantur id bonum qđ
desiderat. se adepturos putat. sī mīnime adipiscunt
qm̄ ad beatitudinē probra non veniunt.
vel hoīes viciōsi nō veniunt ad beatitudinē. **N**ōndū qđ de-

Retrū secundum et Prosa terția

sideriū ē appetit⁹ rōnal⁹. libitū āt spectat ad appetitū sensualē. Iz ḡ mali affectēt btitudinē appetitu rōnali. tñ qr faciūt qd libz/ sequētes appetitū sensitū. iō ad btitudinē nō quenūt. sapiētes āt q̄ p̄tēnt delectatiōes sensuales ⁊ innitūt itclectualib⁹; ipi s̄t q̄ pficiūt aiaz suā sciētia sui creato ris q̄ de nihilō fecit eos vt scribit in lib⁹ de pomo. Aia non tristab̄t neq̄ p̄turbab̄t cū recedit a corpē vt scribit in eodem

Hym̄ trochaicū alcmāni

cū p̄stās dīmetrō acataleſſ

Duos vides sedē celos
Soli⁹ culmine reges

Purpura claros nitente

Septos tristibus armis

Die toruo comminantes

Rabie cordis anhelos.

Detrahat si quis superbis

Elani tegmina cultus

Jam videbit intus artas

Dominos ferre catenas

Hinc enī libido versat

Auidis corda venenis

Hinc flagellat ira mentem

Fluctus turbida tollens

Deror aut captos fatigat

Aut spes lubrica torquet

Ergo cum caput tot vnum

Cernas ferre tyrannos

Non facit quod optat ipse

Dominis pressus iniquis.

Dentibus amittere hoīem humanam naturam

Ides ne igit quāto i sceno probra voluant.

qua pbitas luce resplēdeat? In quo p̄spicuū

ē nūq̄ bonis p̄mia nūq̄ sua scelerib⁹ deesse supplicia.

tñ ibi Rex etenī. Prio dic̄ sic Vides ne igit o boeci in q̄nto sceno. i. in q̄nta vilitate impotētie

voluant pbra. i. hoīes probrosi et viciōsi. vides etiā q̄ luce. i. qua claritate potētie resplendeat p̄

bitas & tuosq̄ hoīm. In q̄ sic in suo antecedēte p̄spicuū est s̄ p̄sequēs. s. nūq̄ bonis p̄mia: nūq̄

scelerib⁹. i. hoībus sceleratis deesse sua supplicia.

Nō q̄ mali dñr volui in sceno qr mali ⁊ maxi

me libidinosi subibus assimilant. sicut postea p̄tēbit q̄ voluum̄ in sceno f̄ illud.

Sus magis i se no gaudet q̄ fonte sereno. de q̄bus dic̄ scriptura Putruerūt imēta i stercore suo. Probi āt lus

ce resplendent. quia st̄t probitas vltra humanā hoīem p̄sonēhit. et dñs assimilat

Istud est metr̄ scdm h⁹ quarti. t̄ est metr̄ mixtū p̄mū dī alcmānicū ab inuentore. trochāticū a pede pdūante. scd̄z dī pheregratū ab inuictore. sponda icū a pede pdūante. In q̄ metro phia ont quō pos tētia maloz sit p̄sideranda in q̄bus maxie videt esse. s̄c s̄t reges et p̄ncipes. et dic̄. incipiendo p̄sstructionē in septimo v̄su. Siquis dēhat. i. remoueat p̄ p̄siderationē ⁊ intellectū tegmina. i. tegimis yani cultus exterioris supbis regibus Quos reges vides sedē celos culmic. i. altitudine solij. i. cathedre q̄s vides claros purpura nitētes. septos. i. circū datos armis tristib⁹. i. p̄c. istatib⁹. Reges inquā p̄minātes i. minas imponētes miseris toruo ore. i. crudeli aspectū an helos. i. cupidos vel festinos rabie cedis. i. crudelitate mor tis Jam videbit dños tales ferre intus. i. in ajo artas cate nas. i. vincula vicioz. Nō manifestat subdēs. Hinc enī. i. ex vna pte libido. i. occupia versat. i. p̄cipitat corda talū ty rannoz audis venenis. Hinc. i. ex alia pte ira turbida fla gellat. i. punit mentē iploz. ira inquā tollens. i. excitans flu etus. i. disturbia. aut captos infortunio aliq̄ meroze ipos fatigat. Aut spes lubrica. i. vana torquet. Cū ḡ cernas vnum caput. i. vnu p̄ncipē ferre. i. sustinē tot tyranos. i. passioes tyranizantes. ipē pressus iniq̄s dñis. i. vicys dñantib⁹ nō facit qd optat. Nō q̄ intētio phie est dicē siq̄s visu pos set penetrare corda p̄ncipū q̄s videt sedē in altis soljs or natos claris indumentis hñtes arma terrētia et toruo vul tu respicētes miserios. statim visu cognoscēt ipos ligatos multis catenis insolubilibus. s. passionib⁹ ire. spei. timoris. ⁊ sic ligati passionib⁹ nō faciūt qd optat. ⁊ p̄ sequēs sunt impotentes. Nō q̄ dicit hō pressus iniq̄s dñis. i. vicys dñantib⁹; nō facit qd optat. dic̄ beatus Aug. in li. de ci. dei Bonus etiamē seruit; liber est. malus āt si regnat ser uis est. nec vni⁹ s̄ qd ġuins ē. tot dñoz seruus ē q̄t vicioz

Marrat premiū esse vniuersitatisq̄ rei idem quicquid geritur. et viciūs aste

Ista est psa etia h⁹ q̄rti in q̄ oīe

phia malis nunq̄ deesse supplicia. t̄ bonis nunq̄ deesse p̄mia. Et p̄mo

phia p̄tinuādo se ad p̄cedētia. p̄mo

p̄mittit intentū lūn. z. p̄sequit intē

tiū ibi Rex etenī. Prio dic̄ sic Vides ne igit o boeci in q̄nto sceno. i. in q̄nta vilitate impotētie

voluant pbra. i. hoīes probrosi et viciōsi. vides etiā q̄ luce. i. qua claritate potētie resplendeat p̄

bitas & tuosq̄ hoīm. In q̄ sic in suo antecedēte p̄spicuū est s̄ p̄sequēs. s. nunq̄ bonis p̄mia: nunq̄

scelerib⁹. i. hoībus sceleratis deesse sua supplicia.

Nō q̄ mali dñr volui in sceno qr mali ⁊ maxi

me libidinosi subibus assimilant. sicut postea p̄tēbit q̄ voluum̄ in sceno f̄ illud.

Sus magis i se no gaudet q̄ fonte sereno. de q̄bus dic̄ scriptura Putruerūt imēta i stercore suo. Probi āt lus

ce resplendent. quia st̄t probitas vltra humanā hoīem p̄sonēhit. et dñs assimilat

Libri quarti de solatione philosophie

Hic phia psequit intentum. et pmo pbat q̄ bonis nunq̄ desunt premia. 2° q̄ malis nunq̄ desunt supplicia. ibi. Que cū ita sint. pmo oīt q̄ bonis nunq̄ desunt p̄mia. 2° oīt qd sit illud premiu. ibi. At cui⁹ premiu. Primi⁹ pbat duab⁹ rōnibus. scdaz ponit ibi. Postremo. Prima rō tal est. oīs res ppter quā aliud gerit: ē premiu illi⁹ rei q̄ gerit. s̄ ppter bonū oīa fūt gerunt. ḡ bonū est premiu oīm que gerunt. s̄ bonū a bonis separari no p̄t. qz iā no essent boni. ḡ bonis nunq̄ desunt sua p̄mia. vñ dicit i l̄a. Rex que gerunt. i. fūt: illud ppter qd vnaqueq̄ res gerit. i. fūt. illud videat no iniuria esse premiu illius rei. Hoc declarat exemplarit. vt currenti in stadio. i. i. aliq spacio: corona est premiu ppter quaz currif. s̄ oīd⁹ prius bētudinē esse id ipm bonū. ppter qd oīa gerunt. ḡ ipm bonū est veluti p̄mne actibus h̄ianis p̄positū. s̄ hoc bonū no p̄t separari a bonis. Nō enī bonus iure vocabit q̄ careat bono. q̄re pbos mores. i. hoīes bñ morigeratos no relinquunt sua p̄mia. Quātūcūqz ḡ seuiāt mali p̄tra bonos. tñ sapienti no decidet corona. i. premiu. nec arescit i. minuet. q̄ aliena improbitas no decerpit. i. no auferit p̄pri⁹ decus pbis animis. Q̄ si boni recepto p̄mio extinsecus letarent: poterat b̄ aliqs auferre ab eis. vel saltrem ille q̄ p̄culisset. s̄ q̄ illud p̄mio sua p̄bitas vnicuqz p̄fert: tñ quilibet carebit suo p̄mio cū desierit esse pbis. Nō q̄ s̄luetudo fuit apud Romanos currē i stadio. i. in aliq spacio qd vocabat stadiū. t̄ qui cit⁹ venit ad metam. sustulit premiu. s. coronā vel aliquid aliud. sic dic apls Nescitis q̄ hi q̄ in stadio currit: oēs qdem currūt s̄ vñ accipit brauiū. sic currite vt app̄hedatis. ḡ id ppter qd currif est premiu currenti. Nō q̄ bon⁹ no p̄t carē p̄mio. q̄ illud a q̄ hō denoīat bon⁹: est x̄tus vel opatio fortuosa. q̄ fm Arl. q. et h. Ois x̄tus erit vtig⁹ habit⁹: ex q̄ hō fit bon⁹. prop̄ qd dignitas x̄tus est premiu x̄tuse operantiū. s̄ operās x̄tuse no p̄t p̄uari x̄tute. ḡ bonus non p̄t carē suo p̄mio. Nō q̄neficiūqz mali seuiāt. tñ sapienti no decidet corona. q̄ fm Gen. Nunq̄ in tātē vīciū cōtrahit: nec malicia inalescer p̄tra x̄tutes q̄ nomē phie sacrūt venerabile p̄maneat. Sic siliter

Hic ponit scdām rōneq̄ q̄ talis ē Premiu no h̄z rōneq̄ premiu nisi in qntū bonū. q̄ igit̄ est compos boni: ē p̄pos premiu. s̄ bon⁹ est p̄pos boni. q̄ erit p̄pos premiu. Dic ḡ in l̄a Postremo cū omē p̄mia idcirco appetit: qm̄ bonuz esse credit. q̄s boni compotē premiu iudicet expertē. qd. nlls. Nō q̄ argumētū phie silē ē isti acsi arguat. Hō no h̄z rōne hoīs nisi q̄ rōnalis. q̄cūqz igit̄ est rōnalis: est hō. Sic siliter. premiu no appetit nisi q̄ bonū. Qui ḡ est p̄pos boni: p̄pos premiu. sed bonus est compos boni. ḡ non deest sibi premiu.

Hic oīt qd sit illud premiu: qd boni assequunt. s. maximūt optimū qd est fieri deos. vñ dic. At cui⁹ p̄mij. s. boni no s̄t exptes. i. carentes. R̄ndet phia. oīo pulcerrimi et mari mi premiu. qd pbat ex qdā corolla rōt̄ illius qd p̄cipiu: an dedi. t̄ sic collige. i. ex illo corollario conclude

Rex etenī que gerunt illud ppter qd vnaqueq̄ res gerit: ciusdē rei premiu esse no iniuria videri p̄t. Ut currenti i stadio ppter quā currif: iacet premiu corona. Sed bētudinē esse idē ipm bonū ppter qd oīa gerunt ostendim⁹. Est igit̄ humanis actib⁹ ipm bonū veluti premiu p̄mne p̄positū. Atq̄ hoc a bonis no p̄t separari. Neqz enī bon⁹ vltra iure vocabit: q̄ careat bono Quare pbos mores sua p̄mia no relinquunt. Quātūl bet igit̄ seuiāt mali sapienti tñ corona no decidet. no arescit. Neqz enī pbis animis p̄pri⁹ decus aliena decerpit improbitas. Q̄ si extrinsecus accepto letaret: poterat hoc vel alias q̄spiam: vel ipse etiā q̄ p̄culisset auferre: Sed qm̄ id sua cuiqz p̄bitas p̄fert: tum suo p̄mio carebit: cum probus esse desierit

Nō enī bonū est veluti p̄mne p̄mio actibus h̄ianis p̄positū. s̄ hoc bonū no p̄t separari a bonis. Nō enī bonus iure vocabit q̄ careat bono. q̄re pbos mores. i. hoīes bñ morigeratos no relinquunt sua p̄mia. Quātūcūqz ḡ seuiāt mali p̄tra bonos. tñ sapienti no decidet corona. i. premiu. nec arescit i. minuet. q̄ aliena improbitas no decerpit. i. no auferit p̄pri⁹ decus pbis animis. Q̄ si boni recepto p̄mio extinsecus letarent: poterat b̄ aliqs auferre ab eis. vel saltrem ille q̄ p̄culisset. s̄ q̄ illud p̄mio sua p̄bitas vnicuqz p̄fert: tñ quilibet carebit suo p̄mio cū desierit esse pbis. Nō q̄ s̄luetudo fuit apud Romanos currē i stadio. i. in aliq spacio qd vocabat stadiū. t̄ qui cit⁹ venit ad metam. sustulit premiu. s. coronā vel aliquid aliud. sic dic apls Nescitis q̄ hi q̄ in stadio currit: oēs qdem currūt s̄ vñ accipit brauiū. sic currite vt app̄hedatis. ḡ id ppter qd currif est premiu currenti. Nō q̄ bon⁹ no p̄t carē p̄mio. q̄ illud a q̄ hō denoīat bon⁹: est x̄tus vel opatio fortuosa. q̄ fm Arl. q. et h. Ois x̄tus erit vtig⁹ habit⁹: ex q̄ hō fit bon⁹. prop̄ qd dignitas x̄tus est premiu x̄tuse operantiū. s̄ operās x̄tuse no p̄t p̄uari x̄tute. ḡ bonus non p̄t carē suo p̄mio. Nō q̄neficiūqz mali seuiāt. tñ sapienti no decidet corona. q̄ fm Gen. Nunq̄ in tātē vīciū cōtrahit: nec malicia inalescer p̄tra x̄tutes q̄ nomē phie sacrūt venerabile p̄maneat. Sic siliter

Cest de malis et stultis respectu bonoz et sapientū Postremo cū omē premiu idcirco appetit: qm̄ bonuz esse credit. q̄s boni compotē premiu iudicet expertē. qd. nlls. Nō q̄ argumētū phie silē ē isti acsi arguat. Hō no h̄z rōne hoīs nisi q̄ rōnalis. q̄cūqz igit̄ est rōnalis: est hō. Sic siliter. premiu no appetit nisi q̄ bonū. Qui ḡ est p̄pos boni: p̄pos premiu. sed bonus est compos boni. ḡ non deest sibi premiu.

At cui⁹ premiu: oīm pulcerrimi maximi qz. Demeto etenī corollarij illi⁹ qd pauloān p̄cipiu: dedi. ac sic collige. Cū ipm bonū bētudo sit: bonos oēs eo ipso q̄ boni sint fieri beatos liquet. Sed q̄ beati sūt deos esse p̄uenit. Est igit̄ premiu bonoz qd nlls deterat dies null⁹ minuat p̄tās. null⁹ suscit improbitas: deos s̄t

Prosa tertia

Cū ipm bonū sit beatudo. liqt oēs bonos eo q̄ bōi st̄ fieri bōs. s̄ q̄ bōi sunt eos dīngit cē deos. Iḡ p̄mū bonoz̄ ē fieri deos. qd̄ p̄mū bonoz̄ null⁹ dies deterat. i. plūmit null⁹ p̄tās mūnec null⁹ improbitas fuscer. i. obscurat. Nō q̄ i ista deductiōe phia nō accipit beatitudinē p̄ statu quē boni habityri st̄ p̄ hāc vitā s̄ p̄ statu beatitudis qlis i hac vita haberit p̄t quē hō p̄sequit per fuites. vñ q̄ essentialit̄ ē bon⁹. essentialit̄ ē beat⁹ t̄ de⁹. t̄ q̄ nō ē essentialit̄ bonus s̄ p̄cipiatue; hic etiā ē p̄cipiatōe beat⁹ t̄ dens.

Que cū ita sint: de maloz̄ quoq̄ īsepabili pena dubiitate sapiēs ne q̄at. Nā cū bonū malūq̄. itē pene atq̄ p̄mū aduersa frōte dissideat: q̄ in boni p̄mio videm⁹ accidē. eadē necesse ē i mali pena p̄traria p̄te respōdeant. Sic igit̄ probis: p̄bitas ipa sit p̄mūz̄; ita improbis nequicla ipsa supplicium est.

inuicē. n̄cē ē q̄ in bōi p̄mio videm⁹ accidē. eadē n̄cē ē q̄ p̄spōdeat p̄teria p̄te i pena mali. sic igit̄ bōis ipa p̄bitas sit p̄mū ita neq̄cia ipa ē improb suppliciū. Nō q̄nūq̄ s̄biedit p̄trūs inst̄ p̄trarie passiōes si vni s̄biedoz̄ ondit inesse sua passio tuc p̄ locū a p̄trūs reliq̄ s̄biedto assignat in esse similit̄ sua passio. Cū igit̄ bonū t̄ malū sint diuersa s̄biedta. p̄mū t̄ suppliciū sunt diuersae passiōnes. si ostēdit bonis nō deesse premia: ostensum ē malis nō deesse supplicia.

Jā hō quisq̄ afficit pena: malo se affectū cē nō dubitat. Si igit̄ sese ipsi estimare velit/ p̄nt ne sibi supplicij expertes videri. q̄nos oīm malorū extrema neq̄cia nō afficit modo. verūtēa vehementē inficit?

q̄squis afficit pena/malo nō dubitat se cē affectū. cū. s. pena nō h̄beat rōnem pene nisi q̄r mala. Iḡ si ipsi mali se ipsoſ estiare velint. p̄nt ne sibi videri expertes supplicij q̄s malos oīm malorū extrema neq̄cia. i. maxia i genē mali nō mō. i. t̄mmodo nō afficie. vez p̄ s. vehementē inficit? q. d. nō. Nō q̄ s̄c argumentū tenet s̄b hac forma. hō nō est hō nisi q̄r est rōnalis. ḡ q̄r est rōnalis est hō. Sic arguit in p̄posito. Pena nō h̄b rōnem pene nisi q̄r mali est q̄ddā. ḡ q̄r est affectū malo: ē affectus pena. s̄ mali sunt affecti malo. ḡ malum non deest malis. et p̄ s̄ns suppliciūz

Vide at ex aduersa p̄te bonoz̄. q̄ improbos pena eos mitet. Omē nāq̄ qd̄ sit: vñū cē. p̄mq̄ vñū/ bonū cē: pauloāte didicisti. Cui p̄sequēs est: vt omē qd̄ sit. id etiā bonū esse videat. Hoc igit̄ modo quicqđ a bono deficit: cē desistit. Quo sit vt mali desinant cē qd̄ fuerit. S̄z fuisse hoīes. adbuc ipa hūani corporis reliq̄ sp̄cias ostētat. Quāe versi in maliciā: hūanā q̄z amisere naturā. S̄z cū vltra hoīes quēq̄ puchē sola p̄bitas possit: necesse ē vt quos ab hūana p̄ditiōe deiecit infra hoīis meritiū detrudat improbitas. Euenit igit̄ vt quē īnformatiū vicijs videoas/ hoīez estiare n̄ possis q̄o improbitas ab hūana p̄ditione deiecit. ipsa detrudat hoīem s̄ bestiā quē vides vñū trāforma n̄tū. Nō q̄ ḡdus entū distinguunt h̄m nobilitatē t̄ ignobilitatē q̄r nō ē accipe duas sp̄cias eque p̄fetas & vna est dignior alia. ido. oporet q̄ omē ens qd̄ nō ē hō sit sup̄ hoīem vel infra hoīez

Dic ponit sc̄daz̄ rōnem q̄ talis ē pena nō h̄b rōnem pene nisi ex h̄ḡ mali q̄ddā est. ḡ q̄r est affectū ma lo ipē ē affectū pena. s̄ mali st̄ affecti. imo infecti malo. ḡ st̄ affecti pena. t̄ p̄ s̄ns supplicio. vñ dic̄ in l̄ta. Jā k̄o

Hic phia ont q̄le sit p̄mū maloz̄. īnformatiō in bestialitatez. i. ont quō p̄ diuersa vicia hoīes īnformatiō i diuersas bestias. ibi Anaricia. Pr̄io dīc. Vide ō boīi q̄ pena comiteē improbos ex diuersa p̄te bonoz̄. i. p̄ s̄rū ad bonos. didicisti enī pauloān in 3° li. omē qd̄ ē: esse vñū. et didicisti vñū esse bonū cui ḡns ē. vt oē qd̄ sit: videat cē bonū. Iḡ q̄cqd̄ deficit a bono desistit cē. q̄ sit vt mali desinant esse qd̄ fuerit. s̄ ipa reliq̄ sp̄cē hūani corporis ad buc manēs i eis ostētat malos fuisse hoīes. Quare p̄uersi in maliciāz̄ amisere hūanā naturā. s̄ cū sola p̄bitas possit quēq̄ hoīem puchē vltra hoīes. s̄ i naturā divina. necesse ē vñū p̄fetas & vna est dignior alia. ido. oporet q̄ omē ens qd̄ nō ē hō sit sup̄ hoīem vel infra hoīez

Libri quarti de solatione philosophie

mali s̄t ut p̄bata ē p̄ maliciā desinūt eē hoīes. ḡ n̄ce ē malos eē sup̄ hoīes v̄l ifra. cū āt sola p̄būtas vehat hoīes sup̄ hūanā naturā. s. ad naturā diuinā. sequit̄ q̄ malicia deūciat malos ifra natūrā hūanā. s. ad naturā bestialitatis.

Hic phia ont q̄lit hoīes p̄ dīver sa vicia ēnformationē i diuersas besti as. d. Aliq̄s hō feruet auaricia. s. vi olētus erēptor. i. ablator vel raptor alienaz opū. t̄k̄z dīxēs silēz lupis. s̄ hō feroz t̄ inq̄r̄ q̄ exercet lingua litigij̄ tal̄ p̄abili ē cani. Hō occul t̄us insidior̄ q̄ gāndet surripuisse alīca fraudib̄. t̄lis exēquef̄. i. p̄abili vulpeculis. s̄ hō intēperans. i. intēperatus supple ire frēmit. t̄lis creda tur gestare animū leonis. s̄ hō pauidus t̄ fugax q̄ formidat. habeat si milis cerū. hō āt segnis t̄ stupid. ille torpet. i. tard. ēt talis viuit asū. i. asinine. hō āt leuis t̄ icōstās q̄ p̄mutat studia sua. i. opa. nihil differt ab autib̄. s̄ hō q̄ immēgit fedis t̄ immēdis libidib̄ ille dīcēt voluptate sordide suis. i. p̄atur sub̄ t̄ sic de ceteris vicijs p̄tigit loq̄. Un̄ p̄cludit phia. d. Ita sit vt q̄ deserta p̄bitate desierit eē hō. cū nō possit ēnſire i p̄dītōez diuinā x̄at i beluā. i. i. bestiā. Nō q̄ i nob̄ ē duplex v̄tus p̄gnoscitiua. s. intellect̄ t̄ sensus. Intellect̄ ē qd̄ diuinū in nob̄ p̄ quē ad sup̄iora ascēdimus t̄ deo similes sum̄. S̄c̄lus āt inq̄ntū nō obedit rōni ē qd̄ br̄utale i nob̄ p̄ quē infra naturā hūanā redigimur t̄ bestijs similes efficimur. iō dīc̄ boecius i ī dīctu de līmo bono. Ne vob̄ hoībus q̄ de nūero bestiaz p̄putari estis. diuinū qd̄ in vobis est non p̄gnoscētes p̄ qd̄ ad sup̄iora ascēditis t̄ deo similes estis. diuinū āt in hoīe vocat intellectum.

Istud ē metr̄ tertii h̄ q̄rti qd̄ dī glyconicū ab iūctore choriābicū a pede p̄dīante. In q̄phia ont ēnformationē hoīm i bestias p̄ qndā fabulā. 2. ont ēnformatōez mēris p̄ vicia eē peiore ēnformatiōe corporis ibi. O leuem. fabula quā intendit ē de ēnformatiōe socioz v̄liris. t̄ est talis Ulixes post bellū troianū cū redeundo ad p̄pria diu er rasset i mari puenit i qndā insulā quā inhabitabat dea no mine Circe filia solis q̄ p̄gmina t̄ potionē p̄sueuit hospites suos mutare i diuersas bestias q̄ eē socios v̄liris q̄ ad ipaz puenerāt p̄ suas potiōes mutauit. 3. mercuri dedit v̄liri albū flore p̄ quē mutauit ēnformatōez t̄ potionē veneficā. quis āt socj̄ sui eēnt mutati i bestias qntū ad figuraz corporis. t̄ remāst in eis mens inteḡ. exēlusa oī bestiali semicia. Un̄ dī i līra Eurū. vētus talis. appulit vela ducis naritū. i. Ulixes q̄ denoiaē naritius a loco vel a regiōe de q̄ orūndus erat t̄ appulit vagas rates. i. naues pelago. i. marī cuiā insule q̄. i. in q̄ insula residēs pulē dea Circe edita. i. genita ex semie solis illa miscet nouis hospitib̄. i. socijs v̄liris pocula tacta carmine. i. incātatiōe. qd̄. s. hospites ve. i. postq̄ man̄. Circe herbipotens. i. potens herbarū frit. i. mutauit socios v̄liris i varios modos. i. in varias figuraz bestiaz. hūc. i. vñ illoz tegit facies ap̄ri. Ille. i. aliis marmaricus leo. i. aphricanus leo factus crescit dentez vngui bus. bsc. i. aliis nup̄ lupis additus. i. p̄indus duz parat fle p̄p̄l suā transformatione ipse v̄lulat. Ille. i. aliis obambulat. i. circuit teat. i. domos mitis vt indica tigris. i. tigris in die. Sed licet numen. i. deitas arcadii. i. mercū. q̄ colit

Avaricia feruet alienaz opū violēt̄ erēptor. lupi s̄ milē dixeris. Ferox atq̄ inq̄etus. lingua litigij̄ exēcet. cani p̄abisi. Insidior̄ occult̄ surripuisse fraudib̄s gaud̄. vulpeculis exēquef̄. Ire intēpans fremit leonis aīaz gestare credat. David ac fugax nō metuēda formidat. ceruis similis habeat. Egnis ac stupidus torpet. asinū viuit. Lewis atq̄ inconstās studia p̄mutat. nihil autibus differt. Fedis immēdisq̄ libidinibus immergit. sordide suis voluptate detinef̄. Ita sit vt q̄ p̄bitate deserta; hō ēsse desierit: cū in diuinaz p̄ditionē trāsire non possit: vertatur in beluam ab autib̄. s̄ hō q̄ immēgit fedis t̄ immēdis libidib̄ ille dīcēt voluptate sordide suis. i. p̄atur sub̄ t̄ sic de ceteris vicijs p̄tigit loq̄. Un̄ p̄cludit phia. d. Ita sit vt q̄ deserta p̄bitate desierit eē hō. cū nō possit ēnſire i p̄dītōez diuinā x̄at i beluā. i. i. bestiā. Nō q̄ i nob̄ ē duplex v̄tus p̄gnoscitiua. s. intellect̄ t̄ sensus. Intellect̄ ē qd̄ diuinū in nob̄ p̄ quē ad sup̄iora ascēdimus t̄ deo similes sum̄. S̄c̄lus āt inq̄ntū nō obedit rōni ē qd̄ br̄utale i nob̄ p̄ quē infra naturā hūanā redigimur t̄ bestijs similes efficimur. iō dīc̄ boecius i ī dīctu de līmo bono. Ne vob̄ hoībus q̄ de nūero bestiaz p̄putari estis. diuinū qd̄ in vobis est non p̄gnoscētes p̄ qd̄ ad sup̄iora ascēditis t̄ deo similes estis. diuinū āt in hoīe vocat intellectum.

Metr̄ glyconicū p̄lās spondeo. choriambō. p̄irrhikio

Ela naritū ducis
Et vagas pelago rates
Eurus appulit insule
Pulcra qua residens dea
Solis edita semine
Miscet hospitibus nouis
Tacta carmine pocula
Quos vt in varios modos
Vertit herbipotens manus
Hunc ap̄i facies tegit.
Ille marmaricus leo
Dente crescit t̄ vngubus
Hic lupis nuper additus
Flere dum parat v̄lulat

Metragis vi iudica
Leda multa obambulat
Sed lucis vīp̄a malis
Māmen arcadii alīcis
Obstum mulieris ducet
Pelle solliciti hospit
Sunt tamen mala remig
Q̄a pocula trācant
Iam fūs cerealia
Glande pubis vēterant
Enīd̄ māner integrum
Sola mens stabili super
Nontra que patit gemi
Capilli cito crescent in filari
Academia ducit ab expēsi
Māmenē ē hāc i belū
Spīdi ap̄artitionē phant
ta comēdens ferū null q̄
mentem aut belū. p̄tē
O leuem nūmū manum
Nec poteris gramīna
Nōmīna que valēre dicē
Corda vētere non valēt.
Jūs et homīnū vīgo
Arā condimū dōbita.
Decūrūs potētūs
Detribuit homīnū fibi
Dira quēnūtūs manū
Nec nomīna corpori
Sennā vītēre sentiat
Audit infidiliōs
Identiam querit
dīmū suī vītēre imp
Q̄. Tūc ego. jūs ī
vīcīo vītēre ī

Retrum quintum

Ille tigris ut indica

Tecta mitis obambulat

Sed licet varijs malis

Numen arcadis alitis

Obscurum miserans ducem

Peste soluerit hospitis

Iam tamen mala remiges

Ore pocula traxerant

Iam sues cerealia

Glande pabula verterant

Et nihil manet integrum

Voce corpore perditis

Sola mens stabilis super

Monstra que patit gemit.

capilli eius crescent in silitudine aq[ua]laz.

accidentia dicit ab expressa reptonatione spei huane p[ro]pt[er] deformitate figure.

Intus est hominu[rum] vigor.

Corda vertere non valet.

Intus est hominu[rum] vigor.

Arce conditus abdita.

Nec venena potentius.

Detrabunt hominem sibi.

Dira que penitus meant.

Nec nocentia corpori.

Ventis vulnera seniunt.

Audit infeliores fore improbos p[ro]li-

lentiam.

Queritur Boecius cur li-

citum sit servare improbos.

Quem ego. Fates inquā. nec iuriā dici video

viciosos: tametsi humani corporis specie ser-

in areadia q[uod] d[icitur] ales eo[rum] singif h[abent] alas in pedibus ad designā dū velocitatē sui motus. Ille mercurius miserās duce. i. vlxem obsitū. i. circūdatū varijs malis ipse absolvit. i. liberavit eū a pe ste hospitis. **C**irce. tñ remiges. i. locū vlxis iā traxerant. i. bive rāt mala pocula ore. et iā sues effecti verterat. i. mutauerat pabu la cerealia. i. numenta panis q[uod] panis ē cibus hoīm glāde. i. i. glā des q[uod] est cibus suis. et nihil manet integrū. scz. de figura huana ipsis p[ro]ditis. i. mutatis voce & corpe. sola at mens stabilis manēs gemit sup̄ mōstra. i. sup̄ transformationē corporis quā patit. **N**ō q[uod] transformationē hoīs in bestiā remanēt aia rōnali nō est possibl[er] f[ac]tū rem. qz si esset possibilis. v[er]o esset possibilis f[ac]tū transmutationē substātiale v[er]o accidentale. **N**ō f[ac]tū substātiale qz p[er] talē introducit noua forma substātial. & sic due forme substātales specificē diffe rentes ut forma lupi et hoīs. sūl informatē idem corpus q[uod] falsum est. **N**ec est possibilis f[ac]tū accidentia p[ro]pria que disponit mate riā ad determinatā formā qz impossibile ē materiā f[ac]tū vnā & candē dispōnem p[ro]portionari diversis formis. vñ oio ē impossibile aiaz intellectiū vniri materie disposite ad formā lupi. g[ener] transformationē q[uod] h[ab]et loqui si est possibilis. erit solū f[ac]tū accidentia individui p[er]uenientia ab exterioribus causis quēadmodū videt p[ro]digie de re ge Nabugodonosor. de q[uod] legit i. Daniele q[uod] ex hoībus cieclis ē et fenu[rum] comedivt bos. et rore celi corpus eius infectū est donec trahit hoīez sibi q[uod] vicia penitus meant. i. p[ro]transiunt. & nō nocen tia corpori sequunt id ē seuire faciunt hoīez vulnere metis. **N**ota/ dū q[uod] quia anima nobilior & excellentior ē corpore: transmutatio facta in anima de f[ac]tūbus ad vicia stante corpore humano: p[er] ea est deterior q[uod] facta transmutatione corporis huani in specie be stie anima remanēt intransmutata quia anima intrāsmutata da to q[uod] corpus transmutat/ adhuc homo dicit homo / rōne anime. sed remanēt corpore humano et anima transmutata: iam homo non dicit homo nisi equinoce. ergo transmutatione anime peior est transmutatione corporis: aia remanēt intrāsmutata.

Ista est q[ua]rtā p[ro]la huius q[ua]rti in q[uod] p[ri]ncipaliū tria p[ro]bat. p[er]mo p[ro]bat ma los esse miseriōres q[uod] cupita p[ro]ficiunt q[uod] si ca nō p[ro]ficeret. & p[ro]bat malos es se miseriōres si sint impūni q[uod] si sint puniti. 3° oīt illos esse miseriōres q[uod] faciunt iniuriā q[uod] illos q[uod] patiūt. scda ibi. **N**ā h[ab]et tñ ibi. **N**ā ne illō. **P**ri mo boeciū p[ro]senties p[ro]dictis facit q[uod] dam notū. et p[ro]bia sibi r[es]pondet. & p[ro]bia

Libri quarti de solatione philosophie

psequeit principale intentus. ibi Eteni
Prio dic. Tu ego boeci⁹ finito car-
mine inq*u*i*s*. i. dixi ego fatig*o*. i. pcedo
verū esse qd̄ diuī est. iniuria. i. non
miste video. d. ci vitiōs mutari i
bestias qlitate. i. vicio aio*z*. tametis
p̄ q̄nus seruent sp̄m hūani co*p*is
Tuc boeci⁹ facit notū dicens. Sed
eis q̄z mens atroc*z*. i. crudelis sc̄nit pnicie bonoz id ip̄z noluissez eis licē. i. vt sc̄niāt mali i bonos
R̄ndet phia. nec licet. vt mōstrabit puenienti loco. tñ si id ip̄m qd̄ credit eis licē. si h̄ auferat a
malis relevab*z*. i. subleuab*z* pena scelerato*z* hoīm ex magna pte. Nō licē credat malis licē q̄
sc̄niant ptra bonos. non tñ in rei veritate licet qr̄ in lez p̄la h̄ q̄rti oñt phia q̄ nihil licet malis
ptra bonos. nisi qntū p̄mittit ex ordinatione diuine. p̄udentie ad vtilitatem bonoz.

Hic phia psequeit principale inten-
tu pbando q̄ improbi s̄e miseriōres
q̄ cupita pficiunt q̄ pfcē n̄ pnt. 2°
oñt q̄ in hac vita nihil ē diuturnū i
spatione ad vitā eternam. 3° ponit
āmirationē boeci⁹ sup quodaz. sed a
ibi Neq*z* enī. etia ibi. Tu ego Prio
dic. Necesse est malos eē miseriōres
cū pfecerint cupita q̄z si nō possent
implē. qd̄ forte cuiqua. i. alicui incre-
dibile. cui⁹ pbatio est. Nā si miserū
est voluisse pua. miseri⁹ ē potuisse.
sine q. i. posse languēt. i. deficēt effe-
ctus misere voluntaris. Itaq*z* cū sin-
gulis ēbus. i. voluntati. potētie. i. effe-
ctui. sit sua miseria; necesse est vt illi
vrgēant īplici infortunio. i. malo q̄s
vides scelus velle. scelus posse. scelus pficē. Dic boeci⁹. Accedo inquā. i. psentio. s̄ ego vchemen-
ter exopto vt mali deserti possilitate patrādi sceleris cito careant h̄ infortunio. et dic phia Ce
rebūt inq*u*i*s* ocius. i. citius q̄z tu forsitan velis. i. velle doles. vel q̄z illi existimēt se carituros. Nō
q̄ phia dic q̄ posse malū sit peius q̄z velle malū. h̄ videt falsū qr̄ posse peccare nō ē malū s̄ vel
le peccare. vñ fīm Gen. Omne p̄cēm in actione est. i. ois actio ē voluntaria. q̄ omne p̄cēm ē voluntā-
tū. pro tāto etiā dic Angl. Tolle voluntatē i. infernus nō erit. q̄ peius est velle malū q̄z posse ma-
le malū q̄z posse. Si at accipit posse vt sequēs malā voluntatē et subseruēs eidē vt voluntas ma-
la pficiat in exteriori ope sic peius ē posse q̄z velle. qr̄ sine tali posse lāgueret voluntatis effectus
i. nō pficeret opus eius ex. Dic at dicto mō peius est posse malū q̄z velle. sic peius ē pficē malū
q̄z posse. ita q̄ vñqd̄q̄ istoz triū velle. posse. pficere. aliqd̄ mali addit supra precedens

Hic phia qz boeci⁹ optauit ma-
los citi⁹ carē potētia patrādi sce-
leris. pbat q̄ in hac vita nihil ē diu-
turnū vel duratiūnū in spatione ad
p̄petuā vitā dicēs. Neq*z* enī est alis
qd̄ serū. i. tardū vel durabile i tā bre-
vibus metis. i. t̄minis p̄ntis vite qd̄
immortalis animus putet p̄ longū
temp⁹ expectare. i. manē q̄z malorū
magna spes quā h̄nt de longitudine
vite et excelsa machina. i. magna po-
tentia facinorū sepe destruē fine. i.
i. morte. fine inquā insperato et re-
pentino. Qd̄ sc̄z finiri morte statu-

seruent: in beluas tñ animoz qualitate mutari. Sed
q̄z atrox scelerataq*z* mēs: bonoz pnicie scuit: id ip̄m
eis licere noluisse. P. Nec licet inquit: vt puenienti
mōstrabit loco. Sz tñ si id ip̄m qb̄ eis licē credit: au-
ferat. magna ex pte scelerato*z* hoīm pena relevatur.

Eteni quod incredible cui forte videat: infeliores
esse necesse est malos cum cupita persecerint: q̄z si ea
que cupiunt implere non possint Nam si miserū est vo-
luisse praua: perficisse miseriū est. sine quo voluntatis
misere langueret effectus. Itaq*z* cum sua singulis mi-
seria sit: triplici infortunio necesse ē vrgēantur quos
videas scelus velle. posse. perficere. B Accedo inquā

Sed vt hoc infortunio cito careat patrādi sceleris
possibilitate deserti: vehementer exopto. P. Care-
bit inquit ocius. q̄z vel tu forsitan velis. vel illi sc̄e
estimant esse carituros.

Neq*z* enī est aliqd̄ i tābreuibus vite metis ita seru-
q̄z expectare longū immortalis p̄sertim anim⁹ putes.
Quoz magna spes et excelsa facinorū machina repen-
tino atq*z* insperato sepe fine destruēt. Qd̄ qdem illis
miserie modū statuit. nā si neq*z*ia miseros facit: miseri-
or sit necesse est diuturnior neora. Quos infelissi-
mos esse iudicarē: si nō eoy maliciā saltē mōs extre-
ma finiret. Eteni si de p̄nitatis infortunio vera p̄du-
simus. infinitā liquet eē miseriā. quā eē p̄stat escena.

Prosa quarta

st ipsa malis modū. i. tamenī sive miserie qd pbat p hoc. **N**ā si neq;ia facit miseros vt patz ex di-
ctio: necesse ē ut diuturnior nequā sit miserior. qd malos iudicarem infelicissimos si nō extrema
mors coꝝ maliciā finiret. **S**i enī plausimus vera de infortunio puitatis: qd infortunii. i. malum
ēāo est maius qnto est diuturnius. liquet miseria coꝝ esse infinitā quā pstat esse eternā. essz at mi-
seria maloz eterna si morte nō finiret. **N**ō qd de oppositis oppolito mō iudicandū est. cū oppo-
zitō opposite sint cause. **S**ic qd in bona illud qd est diuturnius e melius: sic i malis qd est diutur-
nius est peius. **C**ū igit̄ malicia facit miseros malos: infinita esset coꝝ miseria si ppetuo pduraret
in vita. s; qd mors tminat coꝝ maliciā id coꝝ miseria et infelicitate diminuit.

B. *L*um ego mira qdem inquāt pcessu difficilis illa-
tio. h̄ his eam que prius pcessa sūt nūmū puenire cog-
nosco. **D.** *R*ecte inqt estimas. **S**ed q coclusioni acce-
dere durū putat: equū est vel falso aliqd pcessisse de-
mōstret. vel collationem ppositioni nō esse efficacem
necessarie conclusionis ostendat. **A**lioquin concessis
pcedentibus nihil prorsus est qd de illatione cause. **N**isi vel oñdat collationē ppositioni ncarie pcloni nō esse
efficacē. alioqñ pcessis pcedentibus: ni-
hil est qd cause. i. ppter illationē. yn necessariū ē ea pcedē qntūcūq; videat durū. **N**ō qd
si nō plementē pcloni: h̄ est vel ppter pccm in materia: vel ppter pccm in forma: ppter pccm in ma-
teria: vt si aliq pmisay sit falsa. Propk pccm in forma vt si nō sit debita pncrō pponit respectu
pcloni incidere aliq fallacia. **S**i aut nihil istoz accidit: ncario sequit pclo ex premissis
Mā hoc quoq; qd dicaz nō minus mirū videat: h̄ ex
his que sumpta sunt: eque est necessariū. **B.** *Q*uidnā
inquā? **D.** *F*eliciores inqt esse improbos supplicia lus-
entes qd si eos nulla iusticie pena coercent. **N**e qd id
nūc molior qd cuius veniat i mente: corrigi vltione
prauos mores. et ad rectū supplicij terrore deduci. ce-
teris qd exemplū esse culpāda fugiendi. **H**z alio qdā
mō infeliciores esse improbos arbitror impunitos.
tametsi nulla rō correctionis: nullus respectus habeat
exempli. **B.** *E*t qd erit inquā ppter hos ali⁹ modus?
i. nō intendo nūc qd alicui veniat in mente pios mores. i. hoīes prae morigeratos corrigi.
vltione. i. pena. et trōre supplicij iplos deduci ad rectū et nō intendo ceteris hoībus pena maloz
esse exemplū fugiendi culpāda. i. mala. **S**ed pfect istas duas cās ē alia a pdictis qua arbitror im-
probos esse feliciores punitos. tametsi p qd quis nulla rō correctionis. et null⁹ respectus exempli ha-
beat. **E**t qrit boeci? **Q**uis erit ppter hos ali⁹ modus?
Nō qd due sunt cause ppter quas videat
melius malos esse punitos qd impunitos. **U**na est qd p penas mali corrigit et respicit a malo
Secunda cā est qd alii timore pene maloz declinat a malo. et sic pena maloz est exemplū ali⁹ fugi-
endi mali. h̄ iste due cause sint vere. tñ phia de eis nō intedit si vult assignare alia cās ppter istas

P. *E*t illa. Bonos inqt esse felices. malos no mis-
eros. nōne pcessimus? **B.** Ita est inquā. **D.** *S*i igit̄ in-
quit miserie cuiuspiam bonū aliqd addat. nōne felici-
or est eo cuius pura ac solitaria. Sine cuiusq; boni ad-

Hic phia ponit admirationē boe-
cū super deductione phie. **D.** *O* phia
mira est illatio tua et pcessu. i. ad pce-
dendū difficilis qd pbaf miseria ma-
loz diminui p mortē. s; cognosco eā
nūmū puenire his qd pcessa st prius
Dic phia *R*ecte inqt estimas. i. qd p
dicte illatioi difficile credit. s; qd du-
ru. i. difficile putat accedē pcloni i/
plam pcedēdo: equū est vt ipse de-
mōstret aliqd falsoz pcessisse i pmis-
sis vel oñdat collationē ppositioni ncarie pcloni nō esse
efficacē. alioqñ pcessis pcedentibus: ni-
hil est qd cause. i. ppter illationē. yn necessariū ē ea pcedē qntūcūq; videat durū. **N**ō qd
si nō plementē pcloni: h̄ est vel ppter pccm in materia: vel ppter pccm in forma: ppter pccm in ma-
teria: vt si aliq pmisay sit falsa. Propk pccm in forma vt si nō sit debita pncrō pponit respectu
pcloni incidere aliq fallacia. **S**i aut nihil istoz accidit: ncario sequit pclo ex premissis

Hic phia pbaf malos esse miseri-
ores si non puniant qd si puniant. 2°
soluit qddā dubiū. 3° ponit quendāz
epiloguz pdictoz. scda ibi. **H**z qso-
ftia ibi. Id xo actenus. **P**ri pmiti-
tit pclonem quā pbare intedit: ex clu-
dendo qdā modos pbafonis qbus
pclon pbari posset. 2° ponit ali⁹ mo-
du pbatōis ab istis ibi. **E**t illa. **P**ri
mo dic. **H**oc qd qd dicā nō min⁹ vi-
deat mirū s; eque ncarīn videat pclu-
di ex his qd sumpta sunt. et qrit boe-
cūs. **Q**uidnā est h̄? **D**ic phia. **E**go
dico improbos esse feliciores luen-
tes supplicia qd si nlla pena iusticie
eos coercent. i. puniat. s; ego nō mo-
lior. i. nō intendo nūc qd alicui veniat in mente pios mores. i. hoīes prae morigeratos corrigi.
vltione. i. pena. et trōre supplicij iplos deduci ad rectū et nō intendo ceteris hoībus pena maloz
esse exemplū fugiendi culpāda. i. mala. **S**ed pfect istas duas cās ē alia a pdictis qua arbitror im-
probos esse feliciores punitos. tametsi p qd quis nulla rō correctionis. et null⁹ respectus exempli ha-
beat. **E**t qrit boeci? **Q**uis erit ppter hos ali⁹ modus?
Nō qd due sunt cause ppter quas videat
melius malos esse punitos qd impunitos. **U**na est qd p penas mali corrigit et respicit a malo
Secunda cā est qd alii timore pene maloz declinat a malo. et sic pena maloz est exemplū ali⁹ fugi-
endi mali. h̄ iste due cause sint vere. tñ phia de eis nō intedit si vult assignare alia cās ppter istas

Libri quarti de solatione philosophie

bonos et felices malos non miseris
Dicit boecius Ita est in qua, et phia
Si miseria alicuius addit aliquod
bonum nonne ipse est felicior eo cu-
ius miseria est pura et solitaria sine
admiratione alicuius boni? dic boe-
ci? Sic in qua videt Ulterius querit
phia si eidem misero qui cum aliis caret
bonis aliud malum fuerit annexum
nonne censendus est infelior eo cu-
ius infortunium, i. malum relevatur
i. temperat participatione boni. Dic
boeci? Quidni in qua, i. que non. I/
git dic phia, mali cuz puniuntur hinc
aliqd boni annexi, s. pena qd rone
iusticie boni est, et cuz idem improbi
carent suppicio, i. pena inest eis ali-
quid alterius mali, s. ipsa impunitas quaz merito, i. iure iniqtatis pfectus es esse malum. Dic boeci-
us, negare non possu. Igis excludit phia qd improbi multo sunt infeliores donati, i. additi iniusta
impunitate, i. mala impunitate qd puniuntur iusta vltione, i. pena
Cuiuscumqz hois malicie addit aliqd boni: ipse felicior est eo cuius malicie nihil boni addit, s. cuz
malus ho puniuntur: sive malicie addit aliqd boni, s. pena que rone iusticie bona est, cuz at non puni-
et malicie addit aliqd malum, s. impunitas qd mala est, g. malus punitus felicior est malo impunito.

Nic phia declarat qddaz assum-
ptu in probatione, s. qd pena malorum sit
bona et qd impunita sit mala. d. ma-
nifestu est qd puniri improbos est in-
sttu, et iniquos clabi, i. euadet impuni-
tos est iniustu. Dic boecius Quis ne-
get illud? Subiungit phia. Nunq il-
lud aliqz negabit, oē qd est iniustu; ec-
bonu, et ecotra, i. p. traria, qd iniustu est liquet, i. manifestu est ipm eē malum. Ego boecius dixi
ista ita dicta psequetia st ei que pauloante pclusa sunt. Non qd phia innuit duplicem rationem pri-
ma talis est. Penna malorum est iusta, s. iniustu est bonu. g. pena malorum est boni. Scda rō est Impuni-
tas malorum est iniusta, s. iniustu est malum. g. impunitas malorum est mala.

Nic phia soluit dubiu. Querit
enī boecius, o phia qso te inq. nun-
q null aiaz suppicia post mortē
relinqz, i. reliqui voces, phia r̄ndet
Hagna, qz malorum alia ego puto
exerceri, i. puniri penali acerbitate
sic mala damnatorum. Alia ho puniri
purgatoria clemētia, i. igne purga-
torio, s. disserē, i. disputare de his penis qd debent aiaibus p. morte nūc no ē p̄silu. Non qd p̄cm
qñq est tale qd p ipsum habituas volūtas ad malum, cuiusmodi ē mortale p̄cm, peccates qd mor-
talis et i. tali pccō decedētes, puniunt pena etna post mortē. Nā fīm beatū Gregal. Ad magnā in-
sticā indicariis dei ptinet ut nunq careant suppicio qd nunq carē volūt pccō. Qñq at p̄cm ē
tale qd stat cu voluntate habituata ad bonū sic est p̄cm veniale, tale no puniūt etnalis post mor-
tē. s. qd ad iusticiā dei ptinet ut nullū p̄cm maneat impunitu, i. o. vt ho puniāt ad tps p pccō
veniali, et qd p tale pena aia purgat ad receptionē pleni premij, i. illa pena dī pena purgatoria

Nic phia ponit quedā epilogū
s. dicoz, z. ont boeci? opionez vul-
gi esse traria opioni phie ibi. Tuz
ego p̄to dic. Id egimus, i. p̄tra
vimus hactenus, i. hucusqz vt p̄as
malorum qd tibi videbat indignissima

mixtione miseria est! B. Sic inqz videt. P. Quid si
eidem misero qd cunctis careat bonis: p̄ter ea quibus
miser est/malum aliud fuerit annexu? nonne multo infeli-
cior eo cēsendus est: cuius infortunū boni participa-
tione relevat? B. Quidni in qua. P. Habent igit im-
probi cū puniunt qdē boni aliqd adnexu. pena ipsaz
scz, que rōne iusticie bona ē. h̄demqz cū suppicio car-
rent: inest eis aliqd alterius mali/īpa impunitas, quā
iniqtatis malum esse pfectus es. B. Negare non possu.
P. Multo igit infeliores improbi sunt iniusta im-
punitate donati qd iusta vltione puniti.

Sed puniri improbos iustu: impunitos no clabi/ini-
quū esse manifestu est. B. Quis id neget? P. Sz ne
illud qdem ait qdā negabit. bonu esse omne, qd iustu
est: p̄tra qd iniustu est: malum liquere. B. Respondi
tuz ego. Ista qdē psequetia st ei qd pauloante pclusa se-
est liquet, i. manifestu est ipm eē malum. Ego boecius dixi
ista ita dicta psequetia st ei que pauloante pclusa sunt. Non qd phia innuit duplicem rationem pri-
ma talis est. Penna malorum est iusta, s. iniustu est bonu. g. impunitas malorum est mala.

Sed queso inquam te. Nulla ne aiaz suppicia post
defunctū morte corpus relinqs? P. Et magna qdem
inq. Quo p̄ alia penali acerbitate: alia no purgatoria
clementia exerceri puto. Sed nūc de his disserere cō-
siliū non est.

Id no hactenus egimus: vt que indignissima tibi vi-
debat malorum p̄as: eam nullā esse cognoscēs. quos qd
impunitos querebare: vidēs nunq improbitatis sue

Droso quarta

care supplicij. **L**icentia quā cito finiri p̄cabarit/nec
longā esse discēs: infelicitateq; fore si diuturnior: infe-
licissimā ḥo si eēt eterna **P**ost hec miseriōres esse im-
probos: iniusta impunitate dimissoꝝ q̄ iusta vltione
punitos. **C**ui sententie ḡsequens ē: vt cum demū gra-

uioribus supplicijs vrgeant cū impuniti eē credunt. felicissimā esse si esset etnā sic in ista p̄la ostensuz est. post h̄ miseriores dumissos. i. relictos iniusta impunitate q̄ punito. est cū credunt esse impuniti / vrgeant ḡuoribus supplicijs riore q̄ peccat impune q̄ qui punit p̄ pccō. H̄ est intelligens p̄formis xp̄atio. Accipiendo enī miserā p̄ntis vite ex morte esset deformatis xp̄atio t̄ ex ap̄positū q̄ h̄ non loquit

B. *L*um ego. cū tuas inquā rōnes p̄sidero: nihil dici
verius puto. *A*tsi ad hōm̄ iudicia reuertar. q̄s ille est
cui hec nō credenda mō: s̄ saltez audienda videant?

Protra est inquit illa. Nequeunt enim oculos tenebris as-
fuetos ad lucem proprieatatem veritatis attollere. si les quae aitib[us]
sunt. quaz intuitum noctis illuminat. dies cecat. **D**u[m] enim
non rex ordinem. sed suos intuerent affectus vel licentiaz:
vel impunitate scelerum putat esse felicem. **V**ide autem quod
eterna lex sanciat. Melioribus animis si performatueris:
nihil opus est indice premium deferente. tu te ipse excel-
lentioribus addidisti. **S**tudiū ad peiora deflexeris: ex ne-
cessitate vltorē. tu te ipse in deteriora detrusisti. **V**eluti
si vicibus sordida humus. celumque respicias. cunctis extra-
cessantibus: ipsa cernēdi ratione nūc sceno: nūc sides/
ribus interessere videaris. **A**tt vulgus ista non respicit
nos. quod tamen non est. **V**ide autem quod sanciat. i.e. statuat eterna lex. id
melioribus. i.e. virtutibus nihil est tibi opus indice exteriori defi-
lentioribus. et per dominum factus es deus. **S**i autem studiu[m] deflexeris:
vltorē. i.e. vindicē. quod tu ipse detrusisti te in deteriora. et per
veluti si respicias humum et celum vicibus. i.e. vicissim. nūc celum
santibus. tamen ipsa sola ratione cernēdi videaris nūc infesse sceno:
mo cunctis ex excessantibus ipsa sola ratione opandi bene vel male-
cia h[ab]itū ordinante. **S**ed vulgus ista non respicit propter peditā cāz 11
tū. iō h[ab]itū cōmē naturā visus noctū et bubones melius debet
accidit eis vel propter debilitatem naturalem visus sic in noctis.
de bubone. **C**ū enim bubo habeat alias aues sibi simicas. id
bus quiescentibus propter necessitatē videtur de nocte volat.
dic b[ea]tūs Augustinus in libro de liberi arb. **L**ex eterna est qua iustitia est
iūs nūc iustus destituitur nemesis nec malus iuris locio.

Quid igitur His ne accedamus quos beluis similes esse

nulla eaz ee cogsceres sic ondimus
in scda psa. et illos malos qs tu q/
rebare impunitos tu nunqñm vides
carē supplicys sue improbitatis sic
onsum est tria psa. Et nos etiā egi-
mus vt licentiaz leuiendi ē bonos
quaz tu cito p̄cabaris finiri/discēs-
iā nō ee lōgā. et infelicioz esse potē-
tiā ad malū si esset diuturniorz in/
c pbatū est eadē psa improbos esse
iusta vltione. Cui sententie 2sequēs
¶ circa pdicta cū dī illū esse miser-
iū de miseria pñtis vite vtrobiqz ve-
ra pte. et ex alia pte miseriā q est post
e miseria que est post mortem.

Dic boecius oñt opionez vulgi
eç strariä opioni phie, 2º oñt phia
nô esse pñentiendu opioni vulgari.
scđa ibi **Q**uid igitur. **P**rimo dicte
A phia cum ego considero tuas in
qñsitiones, rônes puto nil verius dñ
ci supple ill. s si reuertar ad iudicia
vulgariuñ hoim supple alit videntur.
Quis ei è cui hec supple dicta tua
nômô. i. nô tm videant n crededa
s etiâ nô audienda. **D**ic phia Ita c
q vulgares nequenç ocl'os ronis et
intellectus assuetos. i. assuetos te
nebris passionuz attolle. i. erigé ad
lucë plicue fitatis supple ut vez
videant iudicio recte rônis. et sunt
siles aub². s. noctuis et bubonibus
qz ituit. i. visu nox illuinat z dies
cecat. dñ eni vulgares nô intuent
ordinê rex q bz se ad moduñ lucis s
intuent suos affectus. i. desideria q
hnt se ad moduñ tenebrax. ipi putat
felicez esse impunitate scelerz. i. malo
rñ. vel licentia supple scuiedi h bo
nia. puidetia si pformaueris aim tuu
rete pñm qz tu te ipé addidisti excel
ad peiora. i. vicia ue p nô quesieris ex
is fact² es belua. **H**oc declarat i sili.
muc frá. cundis supple iudicis ex cel
i. tre. muc siderib². i. celo. **D**ic eodem
asseqriss pñm vñ suppliciuñ dina iustis
o q natura visus reqrit mediuñ illuinat
et videt i die qz i nocte. cui² tn strariuñ
vñ pñct pluetudinē ad têbras sic credie
de die in cauernis latitat; et alijs au
Nô q dñc **V**ide qd etna lex sanciat.
vt oia sint ordinata. et iô km ordinez

Libri quarti de solatione philosophie

dicis nunqd debemus accede pcō
sensu his vulgaribus quods monstrau-
mus siles esse bestijsq.d. non.z hoc
manifestat per exemplum.d. Quid dicitur
si sed hoc amissio penitus visu obliu-
scere etias se ipm habuisse visu z ar-
bitrare nihil dcesse sibi ad profectio-
ne humana. nunqd hoies videte*s*. i. indicates eade cum ceco putaremus esse cecosq.d. imo supple-
serter. Si vulgares dicent se recte iudicant et se non esse beluas/ adhuc non esset eis plentiendum
rei veritatem. per quod non est astandum eoz iudicio. vñ Hen in de remediis. fori. dicitur Male opinantur
hoies de te. sed mali. moueret aut si sapientes habloquerent. non autem malis displicee eandam. Male
de te loquuntur. moueret si habiudicio faceret. non atque morbo ignoratiae faciuntur. Male de te loquuntur
quod bene nesciunt loquitur.

Hic phia pbat illos esse miserio-
res quod faciunt iniuriaquod patiuntur. z ex habcludit quod iniuria non est ipsius
patientis habinferentis. z iniuehit haboratores. scda ibi Hinc igite. Etia ibi
Acqnunc. Pro dicitur Nunqd vulga-
res non adquiescent. i. credet illud quod
nitur eque validis firmamentis: infeliciores eos esse quod faciat quod
quod patiantur iniuriaquod. B. Vellel iniqua has ipsas audire
rationes. P. Omnim inqt improbus num supplicio dignus
negasquod. B. Non me. P. Infelices non esse quod sint impro-
bi multipliciter liquet. B. Ita iniqua. P. Qui igit sup-
plicio digni sunt: miserios esse non dubitas. B. Con-
uenit inquam. P. Si igit cognitor ait: resideres. cui
supplicium inferendum putares/ ei ne quod fecisset. an quod per-
tulisset iniuriaquod? B. Nec ambigo inqt quod proprio sati-
faceret dolore facientis. P. Miserior igit tibi iniurie
illator quod acceptor ee videtur. B. Consequitur iniqua-
to est miserior. sed faciens iniuriaquod dignior est supplicio quod patiens. gener faciens iniuriaquod dignior est supplicio quod iniuria patiens. Pro innuit primus syllogismum.d. Nunqd negas omnim imper obum ee dignum sup-
plicioquod. Boecius dicit. Non me nego. Et phia inqt. multipliciter liquet eos esse infelices quod st improbi
Ita est dicitur boecius. Igit dicitur phia. quod digni st supplicio non dubitas eos esse miserios. Dicitur boecius
Conuenit iniqua supple prodicit. Tunc innuit sed z syllogismum per modum interrogacionis. d. A boccisi-
tu residens cognitor. i. index causaz cui putares inferendum supplicium: ver ei quod fecisset iniuria. vel et
quod pertulisset iniuriaquod? Dicitur boecius Non ambigo. i. non dubito quod ego satisfacem passo iniuria dolore
i. cum supplicio facietis iniuria. Igit dicitur phia illator iniurie videt tibi ee miserior quod acceptor in-
iurie. Dicitur boecius. Consequitur iniqua supple prodicit. Non quod ad eande proclome sic posset argui. Qui
cuique operat malum ex proprio: magis peccat z miserior est quod ipm sustinens sine proprio volutate.
sed inferens iniuriaquod peccat ex proprio z ex voluntate. sustinens at sustinet hab volutate. gener inferens iniuria
peior est z miserior patiente iniuriaquod.

Hic phia procludit ex dictis quod quod
be*et* iniuria non est miseria patientis habinferentis. d. Hac igit de ea quod infes-
rens iniuriaquod miserior est patiente z ex
alijs causis ea radice. i. fundamento nitentibus hab. s. fundamento quod turpitude facit hoies miserios su-
apre natura. i. sua propria natura. Ex hoc apparet iniuria cunlibet illatam non esse miseriam acci-
pientis. i. patientis eam sed inferentis. Nota quod ex leta sic potest argui. Turpitude propria natura sua
facit hoiem miserum. sed turpitude est in inferente iniuria z non in paciente. gener inferens iniuria est tur-
pis et miser et per quod iniuria non est miseria patientis sed eam inferentis

Hic phia iniuehit haboratores. z procludit ex dictis quod odii non hab locum. P. Acqnunc ait pratra faciunt oratores. Pro his eniq

monstramus? Quid si quis amissio penitus visu-
plum etiam se habuisse obliuisceretur intuitum nihil
quod sibi ad humanam perfectionem deesse arbitraretur.
num videntes eadem cecos putaremus?

Nam ne illud quoddem adquiescent/ quod eque validis rati-
onum nitur firmamentis: infeliciores eos esse quod faciat quod
quod patiantur iniuriaquod. B. Vellel iniqua has ipsas audire
rationes. P. Omnim inqt improbus num supplicio dignus
negasquod. B. Non me. P. Infelices non esse quod sint impro-
bi multipliciter liquet. B. Ita iniqua. P. Qui igit sup-
plicio digni sunt: miserios esse non dubitas. B. Con-
uenit inquam. P. Si igit cognitor ait: resideres. cui
supplicium inferendum putares/ ei ne quod fecisset. an quod per-
tulisset iniuriaquod? B. Nec ambigo inqt quod proprio sati-
faceret dolore facientis. P. Miserior igit tibi iniurie
illator quod acceptor ee videtur. B. Consequitur iniqua-
to est miserior. sed faciens iniuriaquod dignior est supplicio quod patiens. gener faciens iniuriaquod dignior est supplicio quod iniuria patiens. Pro innuit primus syllogismum.d. Nunqd negas omnim imper obum ee dignum sup-
plicioquod. Boecius dicit. Non me nego. Et phia inqt. multipliciter liquet eos esse infelices quod st improbi
Ita est dicitur boecius. Igit dicitur phia. quod digni st supplicio non dubitas eos esse miserios. Dicitur boecius
Conuenit iniqua supple prodicit. Tunc innuit sed z syllogismum per modum interrogacionis. d. A boccisi-
tu residens cognitor. i. index causaz cui putares inferendum supplicium: ver ei quod fecisset iniuria. vel et
quod pertulisset iniuriaquod? Dicitur boecius Non ambigo. i. non dubito quod ego satisfacem passo iniuria dolore
i. cum supplicio facietis iniuria. Igit dicitur phia illator iniurie videt tibi ee miserior quod acceptor in-
iurie. Dicitur boecius. Consequitur iniqua supple prodicit. Non quod ad eande proclome sic posset argui. Qui
cuique operat malum ex proprio: magis peccat z miserior est quod ipm sustinens sine proprio volutate.
sed inferens iniuriaquod peccat ex proprio z ex voluntate. sustinens at sustinet hab volutate. gener inferens iniuria

peior est z miserior patiente iniuriaquod.

Hinc igit alijsque de causis ea radice nitentibz quod tur-
pitude suapte natura miserios faciat: apparet, illatam
cunlibet iniuria non accipietis. sed inferens ee miseriaz.
alijs causis ea radice. i. fundamento nitentibus hab. s. fundamento quod turpitude facit hoies miserios su-
apre natura. i. sua propria natura. Ex hoc apparet iniuria cunlibet illatam non esse miseriam acci-
pientis. i. patientis eam sed inferentis. Nota quod ex leta sic potest argui. Turpitude propria natura sua
facit hoiem miserum. sed turpitude est in inferente iniuria z non in paciente. gener inferens iniuria est tur-
pis et miser et per quod iniuria non est miseria patientis sed eam inferentis

Hinc igit alijsque de causis ea radice nitentibz quod tur-
pitude suapte natura miserios faciat: apparet, illatam
cunlibet iniuria non accipietis. sed inferens ee miseriaz.
alijs causis ea radice. i. fundamento nitentibus hab. s. fundamento quod turpitude facit hoies miserios su-
apre natura. i. sua propria natura. Ex hoc apparet iniuria cunlibet illatam non esse miseriam acci-
pientis. i. patientis eam sed inferentis. Nota quod ex leta sic potest argui. Turpitude propria natura sua
facit hoiem miserum. sed turpitude est in inferente iniuria z non in paciente. gener inferens iniuria est tur-
pis et miser et per quod iniuria non est miseria patientis sed eam inferentis

prosa quart
gratia quod aeribus processe a
cavat conat. a magia ad
tio debet. Atque non ab
malitiamus acusatur
et medicis duci oportebat
recurrat. Quo modo re
verentur. 3. quod quoque
hunc relata fas elicit alp
cruicibus se deposituro
proficit probans nec he
decimatum operam repu
tationis indicatioque perm
bus ministris nec defensio
sculps. Ipsi quoque impo
deris le deposituro se fer
videtur et reputetur cre
sus ministris et acceleretur
spatulat. Atque infirmitate
et sic infirmitate infirmitate
parvum faciat evanescere.
non accidit. Atque in
sic enim ergo non est et
accidit. Atque in
victus et dominatus sum
Quo si ut quod sapientia
relaxat. Ni bonos qu
mados ho odise rene car
ita vestitus quod est quod
cooperante dignos odo
Clementio magis non in
quo tunc se let que
qui duobus sed potius min
et ei latentes copuli
et ad latentes docebat
remissa habeat proculve
Mensis fulgenti
O. Gloriatus iuu
Et proprio fac
Si montem patet pa

Prosa quarta et Retrū quartū

grauē qd acerbūq; pessi sunt: miserationē iudicū ex citare conant. cū magis admittētibus iustior misera-
tio debeat. Quos non ab iratis h̄a p̄picijs potius:
miserantibusq; accusatorib⁹ ad iudicū veluti egros
ad medicū duci oportebat vt culpe morbos: supplicio
resecarent. Quo pacto defensor⁹ opera vel tota frige-
ret: vel si p̄delle hoībus mallet: in accusationis habi-
tū verteret. Ipsi quoq; improbi si eis aliqua rimula
x̄tutē relicta fas esset aspicē: vicioz q; sordes: pena⁹
cruciab⁹ sc deposituros videret: p̄pensatione adi-
piscende probitatis nec hos cruciat⁹ esse dicerent:
defensor⁹ q; operam repudiarent. ac se totos accusa-
toribus iudicibusq; permitterent.

B. Iniqui. P. Quiq; sup-
sicos eis non dubitas. B. Con-
siq; cogitor sic ridentes.
dū putares tñ q; fructuam q; per-
tinet. Nec ambigō inq; q; ipsi in-
venis. P. Videntur igit; ab in-
cōmmodis ei q; patientis. q; ad miserādū eis maxie debet induci iudices. cuius
re esse miseriā inferētis iniuriā q; patientis. q; ad miserādū patientib⁹ iniuriā. Nō q; faciētes ins-
trariū faciūt oratores. q; inducūt iudices ad miserādū patientib⁹ iniuriā. Nō q; faciētes ini-
uriā accusandi st nō ex ira s̄ ex cōpassione & misericordia. sic et illis q; morbo vicioz affecti st et potius
st accusandi q; defendēdi vt penali acerbitate eoz malicia minuaf. Itē si mali p̄pēderet lo:des
vicioz et dignitates x̄tutū nō reputarent cruciat⁹ se accusatoribus & iudicib⁹ voluntarie after-
rent puniendos.

Quo fit vt apud sapientes null⁹ prosus odio locus
relinquat. Nā bonos quis nisi stultissimus oderit?
malos nō odisse rōne caret. Nā si vti corpor⁹ lāguor:
ita viciositas qdam est qsi morbus animoz. cū egros
corpe mīme dignos odio: s̄ potius miseratione iudi-
cēmus: multo magis nō insequendi s̄ miserādi sunt.

quoz mētes: oī languore atrocior/ vrget improbitas.
qui di st odio s̄ potius miserādi. q; mētes vrget improbitas. oī
languore corpali. Nō q; sapientes nō debent odire malos. q; dic̄ Ben ad Lucill. Nunc
affiliū sapientes habeat aduersus malos quē h̄z medicus aduersus suos egros q; eos non odio s̄
remedio studet p̄rectare q; nec reliquias egroz. nec effusa dedignat intueri.

Metrū falleuciū et elegiacū

Ovid uatos iuuat excitare motus
Et propria fatum solicitare manu
Si mortem petitis propinquat ipsa

apud sapientes ibi. Quō sit. P. in
uechis h̄z oratores q; inducūt iudices
ad miserādū patienti iniuriā. cū tñ
potius miserādū sit faciēti iniuriā
Dic̄ g. Et oratores. i. causidici q; os
ficiū est p̄suadē iudici: isti faciūt nūc
contrarium. quia ipi conant excitaē
miserationem iudicuz pro eis qui p̄
pessi st grauer acerbu c.d. cū magis
iustior miseratione debeat admittenti
bus. i. faciētibus malū q; iniuriātes
opo:tebat duci ad iudicuz velut es-
grotos ad medicū. non ab iratis ac
accusatoribus h̄a p̄picijs miserātibus
vt resecarēt morbos culpe supplicio
i. pena. Quo pacto si hoīes moues-
ren̄ misedia erga faciētes iniuriāz
opera. i. diligētia defensor⁹. i. defens-
dere volentū ipsos: illa tota frigēt
i. cessaret. v'l si mallen̄ p̄delle hoīes
bus iniuriātibus tñc defensio eoz verteret in habitū accusatōris.
Ipsi quoq; improbi si eis esset fas respicē x̄tutē relicta al:q rimula. i. cognitione. ipi vi
ipsi diceret. i. reputarēt cruciat⁹ s̄ ipi repudiarēt. i. spernerēt operā. i. diligentia defensor⁹ & se to
patis alienē miserie. Cui g inest maior miseria ei debet maior misericordia. s̄ declaratū ē maio
re esse miseriā inferētis iniuriā q; patientis. g ad miserādū patientib⁹ iniuriā. Nō q; faciētes ins-
trariū faciūt oratores. q; inducūt iudices ad miserādū patientib⁹ iniuriā. Nō q; faciētes ini-
uriā accusandi st nō ex ira s̄ ex cōpassione & misericordia. sic et illis q; morbo vicioz affecti st et potius
st accusandi q; defendēdi vt penali acerbitate eoz malicia minuaf. Itē si mali p̄pēderet lo:des
vicioz et dignitates x̄tutū nō reputarent cruciat⁹ se accusatoribus & iudicib⁹ voluntarie after-
rent puniendos.

Hic phia ex dēcis p̄cludit q; odio
n̄ h̄z locū apud sapientes & dic̄ Quo
fit. i. ex dictis sequit ut apud sapien-
tes n̄lla locus relinquit odio. Nam
q; odit bonos nisi stult⁹: malos nō
odisse caret rōne. i. irrationabile. Nam
sic languor ē morbus corpor⁹. ita vi-
cū ē morb⁹ aīaz. Cū g egros corpe
mīme indicarem⁹ dignos odio s̄ po-
tius miserationē: multo magis nō p̄se
orūt sapientes existēs atrocior. i. crudelis
affiliū sapientes habeat aduersus malos quē h̄z medicus aduersus suos egros q; eos non odio s̄
remedio studet p̄rectare q; nec reliquias egroz. nec effusa dedignat intueri.

Dic̄ incipit qrtū metr⁹ huīus qrti qd dī fals
lentū ab inuentore. scđm dī pentamerū siue ele
giacū. in q; phia exclamat h̄z hoīes q; bellicis mo
ribus ex odio semet ipsos ad morte deducūt. d.
Quid iuuat. i. que uitalis est excitare tñtos mo
tus. s. odij. et qd iuuat solicitare. i. solicite exq;re
fatu. i. moze p̄pria manu. q. d. nlla ē uitalis. E.

Libri quarti

Prosa quinta et

aut rō hec qr si mortē petitis.i. desideratis siue
vraꝝ stue alioꝝ p̄inquit spōte sua.nec remorat
.i. retardat volucres.i. veloces equos. Miradū
est etiā q̄ hoies quos leo.serpens.tigris.yrsus.
aper.dente petunt.i.inuadunt q̄ iudem hoies pe-
tunt.i.inuadunt se ense vt se mutuo inficiant Et
q̄rit phia. Numqd̄ hoies monent iniustas acies
et fera bella.et voluit perire alternis telis.i.mu-
tuis sagittis iō qr̄ mores eoz distat t̄ dissidet.i.
discordat. Certe ista rō leuicie n̄ ē sali.iusta.vis
q̄ referre.i.reportare aptā vicē.i.vicissitudinem
mēitis tā bōni q̄s mali/dilige bonos t̄ miserescere
malis. Nō q̄ dīc mortē nō retardare suos eq̄s
p̄ quos equos mortis intelligunt p̄tiales disposi-
tiones periodi p̄ q̄s hō ad mortez tendit. Quili-
vitc eo q̄ forme oīm rex sunt in ēminis.i.in cor-
tione. Nō q̄ phia h̄ nō excludit licentia gerēdi-
bellum enī iustū concedit.t̄ ideo gerit vt aliq̄s

Ista est q̄nta p̄la h̄ q̄rti. q̄r boe
cius p̄us p̄queret bonis mala; et
malis bona p̄tingē, p̄p̄ q̄d etiam re
putabat istaz fortunaz vices nō ex
ordine diuine p̄uidentie s̄ ex casu p̄
uenire. iō p̄fia sup̄ s̄ psolat boem
assignādo cās q̄re bonis mala; t̄ ma
lis bona contingent. Et primo boe/
cius exprimit suum dolorem in hoc
q̄ vices fortunaz vident̄ confuse t̄
inordinate disponi. 2° assignat p̄fia
cām h̄ apparētie. 3° ip̄m psolat assi
gnādo cās predictoz. sc̄ dā ibi Nec
mirū. Itia ibi. Ita ē inq̄t. Primo bo
eciū p̄mittit qdā. 2° ex̄p̄mit cāz sui
doloris ibi Cū psertim. Primo dīc
Ego video. i. intelligo hinc. i. ex̄ dis
atis que felicitas sit p̄stituta in meri
tis p̄borū. s̄. deos fieri. et q̄ sit milie
ria p̄stituta in meritis improboz. s̄.
trāformari i beluas. s̄. ego ppendo. i.
lari. i. in p̄spitate fortuita. Nō p̄bat.
miniosus. i. infamis poti⁹ q̄ pollens
be p̄manens flore. sic eni p̄ hm̄i bō
stimonio q̄r talibus plus credit cū bt
nos. Nō q̄ in bonis fortuitis est al
subditos. Qui eni diuinit̄s. potētia. et
ptiores st̄ ad sbueniendū oppressis. t̄
inimicos. et ita sapienti q̄ c̄dat nego
sapienti q̄ vacat p̄emplationi: diuinit̄

Dic boeci^exprimit cāz sui dolori-
z admiratiōis. d. **C**ū lex z carcer et
cetera tormenta legaliū penarū poti^z
debeant pñciolis. i. mal cimb^z ppx
qz pstituta st. **E**go vehementē amī-
ror cur hec tormenta vice psa. i. **D**io

Sponte sua.volucres nec remorat equos
Quos serpens.leo.tigris.vrsus.aper
Dente petunt.ijdem se tamen ense petunt
An distant quia dissident q̄z mores
In iustas acies et fera bella mouent
Alternisq; volunt perire telis
Non est iusta satis seuicie ratio
Elis aptam meritis vicem referre
Dilige iure bonos et miseresce malis
et enī hō habz certāz determinatā periodū sue
oribus celestibꝫ ſtualit ut patet.ij. de genera/
iustū bellū sed iuſtū.quia dicit iuſtas acies.
uitens cont̄ iuſticiā ad iuſticiā reducatur.

Jam que felicitas vel miseria est in
pris meritis uniuscuiusq. Observa-
tur cur bonis mala: malis bona p-

Hic ego. Videò inquā q̄ sit v̄lfe uenient
licitas vel miseria in ipsis proborū atq; impro
borū meritis p̄stituta. H̄z in hac ipsa fortuna popula
ri nō nihil boni mali ve inesse perpendo. Neq; enim
sapientū quisq; exul:inops:ignominiosus q̄ esse mat
lit poti? q̄ pollēs opib;. honore reuerendus. potētia
validus. i sua p̄manens vrbe flore. Sic ei clarius te
statiusq; sapientie tractat̄ officiū cū in ptingētes po

pulos regētum quodāmodo beatitudo transfundit.
iudico nō nihil. i. aliqd boni vel mali esse i hac fortū popu
Neque enī quisquā sapientū magis vult esse exul. ineps. igno
opibus. q̄ reuerendus honore. validus potentia. et i sua vr
fortū officiū sapientis ēdat clari^r testatius i. cū maiori te
titudo regentū diffundit. i. dilataf i p̄plos ptingentes. i. vici
liqd boni qr p ipsa sapies expediti^r ēdat officiū gubernādi
et fama p cellūt alios; aptiores s̄t ad regendā rēpublicā. qz as
ad deprimendū malos. ad ptegendū bonos. ad expugnandū
ocin rēpublice necessaria e potentia. et diuitiaz abūdāti. b
e sunt onerose qr nimia inde gerit sollicitudinez.

Cui p̄sertim carcer:lex:cetera q̄ legaliuz tormenta pena, p̄niciosis potius cimibus ppter quos etiaz p̄stil tute sunt debeant. **C**ur hec igit̄ v̄rsa vice mutetur: sceleris simplicia bonos premat: premia virtutū mali

Retrum quintum

rariant vehementē admiror. Que q̄ tā iniuste p̄fusio
nis ratio videat: ex te scire desidero. Minus etenī mi
rarer si misceri oia fortuitis casibus crederē. Nūc stu
porē meū de⁹ rector exaggerat: q̄ cū sepe bonis iocū
da. malis aspera. contra q̄ bonis dura tribuat. malis a
optata concedat. nisi causa deprehendat. quid est qđ a
fortuitis casibus differre videatur.

bendat. i. cogscat cā h⁹: qđ ē q̄ hoc videat differre a fortuitis casibus q̄. d. nihil. Nō q̄ torme
ta legalia sic carcer. membr̄oz mutilatio. flagellatio. et hmōi. s̄t inuēta p̄p̄t malos. et ista lepi⁹ vi
dēnt instigi bonis / malis euidentib⁹. sup h⁹ admirat boeci⁹. cū tñ deus debeat punire malos. et
remunerare bonos. et nisi huius rō cogscat quare h⁹ p̄tingat nihil est qn talia videant p̄tingē a
casu et a fortuna et nō subiacē regimi prouidentie diuine quod absurdum est.

P. Nec mir⁹ inquit si qđ ordinis ignorata ratōne: te/
merariū p̄fusum q̄ credat. Sed tu q̄uis causam tan/
te dispositionis ignores tam qm̄ bonus mundum re
ctor temperat/recte fieri cuncta ne dubites.

Hic phia assignat cām apparētie
talism̄ cofusionis q̄r̄ sic videt esse p̄p̄t
ignorātiaz cause et dīc. Nec mirū si
qđ credat p̄fusūz temerariū. i. casua
le in istis inferioribus ignorata rō
ne ordīs dīne p̄uidētie. s̄ q̄uis tu ig
nores cām tāte dispōnis dīne. tñ qm̄ bonus rector. s. deus temperat mūdū sua bonitate iō non
dubites cuncta recte fieri. Nō q̄ mirū est cui⁹ causa nescit. p̄ rāto enī multi mirant de eclipsi so
lis q̄r̄ cām ignorat. et q̄r̄ boeci⁹ ignorabat cām h⁹ p̄fusionis q̄re bonis mala. et malis bō p̄tingant
iō h⁹ ammirabat et causa ammirationis eius fuit ignorantia dispositionis diuine p̄uidētie

Retru⁹ alcmānicum da stylicum tellametri⁹.

R I quis arcturi sidera nescit
Dropinq̄ sūmo cardī labi
Cur legat tardus plausta boetes
Dergatq̄ seras equore flamas
Cum nimis celeres explicet ortus
Legem stupebit etheris alti
Palleant plena cornua lune
Infecta metis noctis opace
Queq̄ fulgenti texerat ore
Confusa phebe detegat astra
Cōmouet gentes publicus error
Lassantq̄ crebris pulsibus era

psim p̄tingē p̄ incātationē. et volētes auxiliari lune et impedire ne audiat incātationē p̄cutiūt oia
vasa crea et sonora tempore eclipsis. Unde dicit in littera. Cornua plene lune palleant quia inci
piente eclipsi:luna incipit apparere corniculata cornua infecta metis. id est tminis opace noctis.
i. vmbre terre. et phebe. i. luna confusa priuatione lumis detegat id ē apparere faciat astra mino
ra q̄ texerat. i. latere fecerat fulgēti ore. i. abūdātia sui fulgoris. Lūc publicus error q̄ putat luna

mō mutent ita vt supplicia sceler̄. i.
maloz premāt bonos. et mali rapiāt
pmia p̄tutū. i. atuoſoz. et ego deside
ro o phia scire ex te q̄ videat eē rō
i. cā tā iuiste p̄fusionis. min⁹ enī mi
rarer si crederē oia miscēt fortuitis
casib⁹. Nūc at deus rector oim ex/
aggerat. i. augmētat stupore meū q̄
deus cū sepe bonis iocūda; malis a/
spēa tribuat. et s̄. i. p̄ strarū bonis
dura. malis optata p̄cedat. nisi dep
hendat. i. cogscat cā h⁹: qđ ē q̄ hoc videat differre a fortuitis casibus q̄. d. nihil. Nō q̄ torme
ta legalia sic carcer. membr̄oz mutilatio. flagellatio. et hmōi. s̄t inuēta p̄p̄t malos. et ista lepi⁹ vi
dēnt instigi bonis / malis euidentib⁹. sup h⁹ admirat boeci⁹. cū tñ deus debeat punire malos. et
remunerare bonos. et nisi huius rō cogscat quare h⁹ p̄tingat nihil est qn talia videant p̄tingē a
casu et a fortuna et nō subiacē regimi prouidentie diuine quod absurdum est.

Hic phia assignat cām apparētie
talism̄ cofusionis q̄r̄ sic videt esse p̄p̄t
ignorātiaz cause et dīc. Nec mirū si
qđ credat p̄fusūz temerariū. i. casua
le in istis inferioribus ignorata rō
ne ordīs dīne p̄uidētie. s̄ q̄uis tu ig
nores cām tāte dispōnis dīne. tñ qm̄ bonus rector. s. deus temperat mūdū sua bonitate iō non
dubites cuncta recte fieri. Nō q̄ mirū est cui⁹ causa nescit. p̄ rāto enī multi mirant de eclipsi so
lis q̄r̄ cām ignorat. et q̄r̄ boeci⁹ ignorabat cām h⁹ p̄fusionis q̄re bonis mala. et malis bō p̄tingant
iō h⁹ ammirabat et causa ammirationis eius fuit ignorantia dispositionis diuine p̄uidētie

Istud est metr⁹ qntū hui⁹ qrti qđ dī alcmannicū ab
inuētore. dactylicū a pede p̄dnante. tetrametrū. i. qttu/
or pedū. hypcatalecticū. i. abundans i vna syllaba. In
q̄ metro phia declarat quō ea q̄z cause nō apparent: vi
denē mira. 2° ont quō cognita cā cessat amiratio ibi. Ne
mo mirat. flamia. Primo ont q̄ p̄pter latentiam causaz
hoies mirant. et inducit de h⁹ duo exēpla. primuz est de
eo qđ accidit i stellis inē polū septentrionalē qz ille stel
le ceteris stellis remotioribus tardius mouent et tñ ve
loci⁹ orunt. Qui at ignorat cām hui⁹ illi videat h⁹ mirū
vnde dicit. Siquis nescit sidera arcturi. i. maioris vrse
labi. i. volui. p̄inqua sūmo cardine. i. cardini ponēdo ab
latiūn. p̄ dō casu cā metri. i. polo septentrionali ille stu
pebit. i. admirabit legē alti etheris. i. firmamēti. Cur bo
etes. i. stella tardus legat. i. pertranscat plausta. i. stellas
plaustri. s. maioris vrse et mergat seras flamas eq̄re. lo
quēs more poetico q̄ sequentes iudiciū vulgi dicunt stel
las mergi i mari qn occidunt. et dī boetes mergē seras
flamas. i. lumia sua tarda qz nunq̄ ea mergit. et est mo
dus loquēdi. Id qđ nunq̄ sit/tarde sit. cū tñ boetes ex
plicet ortus nimis celeres. eo q̄ in p̄ncipio noctis nob̄
statim appetit. Scdm exemplū est de eclipsi lune. quā
nescientes cām adeo aliq̄ admirant q̄ putant eius ecli
psim p̄tingē p̄ incātationē. et volētes auxiliari lune et impedire ne audiat incātationē p̄cutiūt oia
vasa crea et sonora tempore eclipsis. Unde dicit in littera. Cornua plene lune palleant quia inci
piente eclipsi:luna incipit apparere corniculata cornua infecta metis. id est tminis opace noctis.
i. vmbre terre. et phebe. i. luna confusa priuatione lumis detegat id ē apparere faciat astra mino
ra q̄ texerat. i. latere fecerat fulgēti ore. i. abūdātia sui fulgoris. Lūc publicus error q̄ putat luna

Libri quarti de solatione philosophie

incantari cōmouet gentes. et lassant. i. fatigant era. i. vasa' erēa vel campanas crebris pulsibus

Nō q̄ arcturus dī ab arctos qd est vrla q̄ est qddā signū iux polū septentrionale qd nos vnl garit plastrū noiamus. **E**t sic accipit bñs Hregl. sup Job dices Arcturus septē stellis maxe lucet. q̄ mouet. et nūq̄ mergit. **N**ō q̄ stelle circa polū articū more sic arctur' z alie stelle mo uenē tardius ali q̄ stellis remotiorib' a polo artico. qz minore circulū suo motu describit. z stelle remotiores maiore. **V**n cū stelle remotiores in eq̄li tpe p̄trāscant maiore circulū / in q̄ stelle p̄ pinquiores minorē qz ambo circuoluunt semel i die naturali. p̄ diffōniem velocitatis z tardi tatis q̄ stelle p̄ pinquiores polo tardius mouent. et remotiores velocit'. Illud enī mouet tarde qd i eq̄li tpe p̄ensit min' spaciū. et illd mouet velocit' qd i eq̄li tpe p̄ensit maius spaciū. **N**ō q̄ luna recipit lumen suū a sole. si ḡ corp' opacū inēponit impedies ne lumē solis pueniat ad lunā v̄l i to to v̄l toto v̄l i pte. nōc est lumen lune deficē v̄l toto v̄l i pte. et h̄ ē lunā eclipsari

Ita est inquā Sed **D**ic incipit sex̄ psl̄ h̄ q̄rti i q̄ phia p̄solādo boecium assignat cau sas p̄dictoz q̄ videnē mira in dīna gubnatiōne p̄pk i grantiā cause. et p̄ mo boecius p̄cet sibi explicari istas cas. **E**t phia tāgī difficultatē expli cationis eaz. 2° p̄mittit se velle assi gnare cas. z 3° cas assignat. scđa ibi. **S**z qm. etia ibi. Omnī generatio Primo boeci p̄cedit qd dictū ē de admiratione homi p̄pk i grantiā cau sal. d. Ita est inquā. Tūc petit ex pli cari cas admiratōnis coz q̄ p̄tin gūt in dīnia puidētia z dispōne. d. **O**p̄hia cuz euolue. i. elucidare cas latetiū rez sic tui muneris. i. tue grē z explicare rōnes velatas caligie. i. rōnes obscuras z difficiles. Queso ut hinc. i. de ista difficultate discer nas. i. indices z edisseras. i. disputes qm h̄ miraculuz maxie me p̄turbat q̄re malis bona z bonis mala eueni ant. et phia paulisp̄ arridēs boecio inqt. ad rez marimā oīm q̄situ. i. ad maximā qōnez vocas. i. incitas me cui vir quicq̄z erhausti satis ē. i. ad quā erhauriendā soluedā vir ali qd sufficit. **L**alis nāq̄z est materia quā petis declarari. vt vna dubita tione succisa. i. soluta. inumerabiles alie succrescat velut capita hydre. q̄ vno ablato tria succrescebat. nec fuerit mod'. i. tmin' dubitationis ni si q̄s cas coerceat vluacissimo igne. i. ardenti inuestigatione metis. In hac enī materia q̄rī solet de puidētē simplicitate. de serie fati. de res pentinis casib'z. de p̄destinatōe diuina. de libertate arbitriū que oīa q̄nti oneris. i. difficultatē sint ad detm̄ nādū tu ipse ppendis. **N**ō q̄ sapi

Nemo miratur flamina cori

Litus frementi tundere fluctu.

Nec niūs duram frigore molem

Feruente phebi soluer estu.

Hic enī causas cernē promptū est

Illic latentes pectora turbant.

Cuncta que rara prouehit etas

Stupetq̄ subitis mobile vulgus

Cedat inſcitie nubilus error

Cessent profecto mira videri

Hic est paragoge. i. additio syllabe ad finē dictionis p̄pk ne cessitate metri. q̄ ponit soluer p̄ solui. feruete estu phebi. i. solis. **D**ic enī. i. i. illis ex̄plis pmptū ē cernē cas q̄re v̄t impellit mare q̄re sol liqfacit niue. b̄ illic. i. in p̄oribus ex̄plis latētes cē turbat pectora supple p̄ admiratiōez z mobi le vulgus stupet. i. mira subitis. i. de subitanis cūtib'. z stu per tūca q̄ puehit. i. p̄ducit rara etas. i. q̄ rara eueniū. b̄ si vis cassare admirationē nubilus error inſcicie. i. ignoratiā causaz cedat. i. recedat z accedat noticia cāz profecto. i. p certo tūc cessant videri mira q̄ prius stāte ignoratiā vide banū mira. **N**ō q̄ sacerdotes i egypto p̄pk admirari in ceperū philosophari. vidētes enī eclipses solis z lunē z ignoratē cas mirabant cas earū inq̄rētes. q̄bus inuētis ha buerūt sciam eaz eclipsiū eo q̄ scire est cām rei coḡscē. cog nita q̄ cā cognolit res. et p̄ dñs cessat admiratio.

Parrat quid sit int̄ prouidentiā dei
z inter id qd a veteribus fatū appell

Tea ē inquā. **S**z cū tui muneris labatur sit latentū rez cas euolue. velatasq̄ caligine explicatē rōnes. q̄so v̄t hinc decernas. z qm h̄ me miraculū maxie p̄turbat. edisseras. **D**. **Z**ū illa paulisper arridēs. Ad rē me inqt oīm q̄situ maxia z vocas cui vir exhausti quicq̄z satis sit. **L**alis nāq̄z materia ē vt

Prosa sexta

dubitatio succisa: innuerabiles alie velut hydre capi ta succrescat. Nec ullus fuerit modus: nisi q̄s eas vi uacissimo mētis igne coerceat. In hac enī de puiden tie simplicitate. de fati serie. de repentinis casibus. de cognitione ac p̄destinatio diuina. de arbitrij liberta te queri solet. Que quanti oneris sit ipse perpendis. ipsi cū audiāte sapientiam querunt. Nō s̄m fabulas hydra fuit serpens i leerna palude his plus sagittis inficē non posset greco igne

Cipsum consumpsit.

entis est scire oia ut p̄z ex proemio metaphys. t cū scire lit p̄ cam p̄mo posteri. Sapientis ē euoluē causas rez latentū. Ideo dic̄ boecius ad phiaz. *Tui muneris est euoluē cās*

Nō q̄ dic̄ phiam paulisper sibi arrisisse. g h̄ phia inuit morē t ha bitū sapientū q̄ audita simplicitate imperitor̄ arridet eis agitulādo q̄

alii p̄dū p̄dū velocitatem circulū tārū a velocitatem. Iudicū meū tārū q̄ i ne lūcū lūcū quādā lūcū vī. *H̄z q̄m hec q̄z te nosse quedā medicie tue portio est.* quāq̄ angusto limite t̄pis septi t̄n aliqd deliberare conabimur. *Si te musici carmīs oblectamenta dele ctant: hāc oportet paulisper differas voluptatē. duz nexus sibi ordine p̄tero rōnes.* **B.** Ut libet inquā. **D**

Lunc velut ab alio orsa p̄ncipio: ita disserruit. voluptatē donec p̄tero. i. formabo rōnes sibi nexus. i. p̄iūctas. a. vt tibi placet. tūc ipsa phia orsa. i. incipiens loq̄ velut ab alio p̄ncipio ita disserruit. i. disputauit

Nō g h̄ q̄ dic̄ nos septi angusto limite t̄pis inuit phia p̄ntem materiā adeo esse difficile q̄ to tu t̄p̄ p̄ntis vite q̄d breue est. vir sufficit ad p̄dicta plenarie declarāda. Nō q̄ dic̄ phiam or sam fuisse ab alio p̄ncipio. nā illa q̄ phia prius pbauit: deducunt ex h̄ p̄ncipio q̄ deus est p̄fectū bonū t̄ ultimus finis oīm. que aut nūc vult demōstrare deducunt ex h̄ p̄ncipio q̄ deus est p̄nci piū effectū oīm vt patebit

Hic phia p̄lequit intentū volē assignare cās q̄re bonis mala t̄ malis bona p̄tingāt. t̄ p̄mo declarat q̄ dā ad suā determinationē nēaria. t̄ ponit suā determinationē. scđa ibi. Que vo inq̄es P̄rio phia determinat de puidentia dīna t̄ de fatō. 2° oīe q̄ sint ea q̄ fatō disponunt. scđa ibi. La series P̄rio ont quid nomine dīna puidentia. et qd fatū. 2° tāgit differentia in ea/assignādo diffōnes vtriusq;: 3° ponit diuersas opiones circa fatū. 8° infert qn dam scđonē circa fatū et puidentia. scđa ibi. Que lic̄ diuersa. t̄ria ibi. H̄ne liḡt. q̄rt̄a ibi. Quo sit. P̄rio dic̄ Generatio oīm rez cūctusq; p̄gressus naturaz mutabiliū. et q̄cqd aliqd mō mouet illō sortit cās generatiois t̄ mutatiois. t̄ ordinē generatiois t̄ mutatiois. t̄ formas q̄bus gene rat v̄l mouet. s̄bstātales vel accidētales. oīa ista sortit ex stabilitate dīne mētis. Nec ei mes diuina p̄posita. i. stabilita in arce. i. in altitudine sue simplicitatis statuit rebus gerēdis. i. sc̄dis multiplice modū. q̄ modus cū p̄spicif. i. sc̄derat i ipa puritate dīne intelligētie. i. s̄m ee qd habz in intellectu dīmo: nominat puidētia. Cū vo iste mod̄ referit ad ea q̄ mouet t̄ disponit a veteribus i. ab antiquis fatū appellatū ē. Nō q̄ oīa a p̄mo/s̄t mutabilitia. aliqd mouent fm s̄bstantiā vt gene rabiliā t̄ corruptibiliā q̄ntū ad illi. dic̄. *Q̄m generatio rez.* Alia s̄t mutabilitia fm locū t̄ non fm s̄bstantiā. vt corpa celestia. q̄ntū ad illa dic̄. Cūctusq; mutabiliū naturaz p̄gressus. Alia mutabilitia s̄t solū fm opationē. scđm intelligēt. nō fm s̄bstantiā nec fm vbi p̄prie. sic intelligentie. q̄ntū ad illas dic̄. Et quicqd mouet aliqd modo. Aliq̄ exponit q̄ i rebus mutabilib̄ triplices ē dis positio. vna ē q̄ trāsent de nō ee ad ee p̄ generationē. q̄ntū ad hoc dic̄. *Q̄m generatio rez.* Aut res p̄manet i existētia p̄ aliqd t̄p̄ postq̄ generate s̄t. q̄ntū ad illas dic̄. Cūctusq; mutabiliū na turaz p̄gressus. Aut res p̄cedit de ee ad nō ee p̄ corruptionē. q̄ntū ad illas dic̄. Et quicqd aliqd mō mouet. Nō q̄ qdā dic̄t fatū ee qndā dispositionē dēlicitā in reb̄ inferiorib̄ ex actione

Libri quarti de solatione philosophie

corporum celestium secundum quam inferiora necessitantes et perstringentes ad immobiles effectus, et sic secundus Gregorius in homilia epiphania improbat factum dicendum. Absit a fidelium cordibus ut factum aliquod esse dicimus supplex necessitans inferiora, quia sic oia venirent ex necessitate. Alio modo accipitur factum per disponere regem secundum quam res dependent ex divina voluntate et preterea, et sic factum procedit aliquod esse. Et secundum prudenter divina ordinatio sive dispositio ex eius in mente diuina qua cuncta inferiora secundum pulsam secundum statum sive naturam, factum at est dispositio divina ex eius in rebus mobilibus quod singula suis annexuntur ordinibus ut magis patet.

Videtur ponere diametraliter prudenter et factum assignando distinctiones variis, et 2° omnes per unum eorum dependet ex altero. Ibi dicitur que 1° diversa. Prior dicit Que duo, scilicet factum et prudenter diuinam liquebit, et patebit esse diversa si quis metu conspicuerit, et considerauerit variis, videtur et essentiam, et distinctiones prudenter dicit. Prudenter est ipsa diuina ratio quae est in summo principe omnium rerum constituta, quae ratione cuncta disponit. Tunc distinguuntur factum est dispositio inherens rebus mobilibus, et tamen ab aliis rationibus per quam disponit prudenter ne sit quaeque suis ordinibus. Tunc declaratur istas distinctiones ex proprietatibus variis, intendentes per prudenter oiam sicut manifestum est quod oia nesciuntur secundum nullum nisi in mente diuina, sed 3° per prudenter sit ratio ex eius in mente diuina, ad factum vero spectat ut ea quod factum subdividatur; distribuantur per tempora et loca, ita per ordinem fatalis secundum successionem temporum importet, taliter at successio non est nisi in ipsis rebus mobilibus, quod enim factum sit in rebus mobilibus. Unde in libro Prudenter namque cuncta perlectio pariter quaevis diversarum infinita, factum vero dividitur singula distributa in motu locis formis, temporibus ita, ut hec talis explicatio quod ad factum pertinet adunata in prospectu divini metus sit prudenter. Eadem vero adunatio diuina et explicata temporibus quod successionem importat vocet factum. Non quod prius dixit per dispone rationem facienda, ut est in intellectu divino dicitur prudenter, ut at referatur ad res mobiles secundum factum. Posset alicui videri quod factum prudenter significaret eadem ratione secundum diversos rationib[us] quod excludunt omnia realia distinguuntur ponentes distinctionem velut quod. Non quod cognitio dei habet se ad res sicut cognitione artificis ad artificiam, sic ergo oia artificia subduntur ordinis rationis, sic necesse est omnes res subdi rationi et ordini divini prudenter, propter quod omnes per prudenter disponit. Non quod dispone quod ponit in distinctione facti accipitur per ordinem, et dicitur ille ordo inherens rebus mobilibus, ad diametrum ordinis quod est in ipsa ratione divina quem vocamus prudenter secundum quem ordinem per prudenter divina annexit quaeque suis ordinibus. Ita ut illa euenerit illo tempore, et alia alio tempore, hec prius illa posterius.

Videtur autem quod 1° factum et prudenter differat secundum unius dependet ex altero, dicitur. Que 1° sunt diversa, et 2° alterum dependet ex prudenter, non ab altero, scilicet factum dependet ex prudenter, nam non ordinem fatalis procedit ex simplicitate prudenter, sic declarat in libro dicitur. Sic enim artifex faciens rei formam metu pincipiis, scilicet per speciem mouet, et perducit effectum operis, et quod similitudinem et proportionem per spererat metu, scilicet formam domum cum suis partibus, simul dicit per tales ordines supplex ad efficiendum fundatum, postea parietes, ultro teatrum, ita de prudenter sua singularitate, scilicet similitudinem et stabilitatem disponit oia facti, scilicet factum, et per factum ea quod disponit tempore ordinis dicitur administratur. Ita de prudenter sua singularitate, scilicet similitudinem et stabilitatem disponit oia facti, scilicet factum, et per factum ea quod disponit tempore ordinis dicitur administratur. Non quod prudenter divina habet esse in prima causa, factum vero in rebus causatis habet esse. Ita factum dependet ex prudenter sicut effectus a sua causa, scilicet non ex operario, sic factum dependet ex prudenter divina non aucto. Econverso.

Prosa sesta

Siue igit̄ famulatib⁹ qbusdā puidētie diuinis spiritibus fatū exerceſt. seu aīa. seu tota inseruīte natura. seu celestib⁹ siderū motibus. seu āgelica vtute. seu demonū varia solertia. seu aliquib⁹ horz. seu oībus fatalē series texit. illō certe māifestū ē immobile simplicē gerēdaꝝ formā rex eē puidētiā. **F**atum vero eorū que diuina simplicitas gerēda disposuit mobilem nēxum atq; ordinem temporalem.

poralē eoz q diuia simplicitas disposuit gerēda. i. pducenda inqntū ea q puisa sunt a deo: pducunt ad effectū mediantibus causis scđis administrantibus, de qbus causis diuersē fuerūt opiones, qbs boecius tangit in līa. s nullā eaz affirmat. **N**ā de nūero antiquoz quidā dicebat fatū exerceri mediantibus diuinis spiritibus deo famulantibus. **A**ly dicens ipm exerceri ab aīa mundana. sīc platonici. qd̄ alij exponit de aīa humana. qr p ipam tanq; p cām scđam exercēt actus liberi arbitriū q sub puidētiā cadunt. **A**ly dixerūt fatū exerceri tō natura inseruīte. intelligētes p totā naturā pplexionē oīm elementoz. **A**ly dicit fatū exerceri motibus corporoz celestib⁹. sīc astrologi. **A**ly q p variā solertia demonū. t dicunt demones i ppo sto spūs habitātes circa humectā partē aeris h̄z doctrinā quorundā platonicoz q dicunt caco/ demones. i. malū scientes. **A**ly dicunt fatū exerceri angelica vtute. **U**bi notandū q in pma opio ne fatū dī exerceri mediantibus spiritibus deo famulatibus qd̄ est intelligendū de spiritib⁹ oīa disponētibus s imobilit pmanētibus. **Q**e at dī in qnta opione fatū exerceri vtute angelica intel ligendū ē de angelicis sine spiritibus applicatibus se diuersis locis missis in misteriuz. **A**ngelus enī nūci⁹ infretat t est nomē officij nō nature h̄z Hregl.

Quo fit vt oīa que fato subsunt: puidētie quoq; subiecta sint. cui ipm etiam subiacet fatū. **N**uedā nō que sub puidētiā locata sunt faci seriē superēt. **E**a vero sunt que pme p̄inqua diuinitati stabiliter fixa/ fati lis ordinem mobilitatis exceedunt

seriē fati. s. ea q immediate p deū administrant sīc creatio rex. t glificatio creaturaz rōnaliuz. ea ho q sūt p̄inqua pme dīnitati imobilia hec exceedunt ordinē fatalis mutabilitatis. **N**ō qr fatū depēdet a puidētiā sīc effectus a sua cā necesse ē illa q dependēt a fato: etiā a puidētiā dependēt. non at ecōuerso. qr effectus nō adequat sue cause. puidētiā at ad. diuinū intellectū spectat. fatū ho ad ea q in creaturis gerunt.

Hic ponit diuersas opiones cī ea fatū t dīc. **S**iue fatū exerceſt q busdā diuinis spiritibus famulanti b⁹ dīne puidētie. siue exerceſt aīa. siue tō natura inseruīte. siue exerceſt motib⁹ corporoz celestib⁹. siue angelica vtute. siue demonū solertia. si ue aliquib⁹ horz vel oībus. **H**ē incertū. t̄n̄ istud est certū puidētiā diuinā esse imobile et simplicē formā re rū gerendaz. i. fiendaz. **S**z fatū cē mobilē nexū. i. dispōnemt ordinē tē

Nō q fatū est typalis dispō rerū inqntū ea q puisa sunt a deo: pducunt ad effectū mediantibus causis scđis administrantibus, de qbus causis diuersē fuerūt opiones, qbs boecius tangit in līa. s nullā eaz affirmat. **N**ā de nūero antiquoz quidā dicebat fatū exerceri mediantibus diuinis spiritibus deo famulantibus. **A**ly dicens ipm exerceri ab aīa mundana. sīc platonici. qd̄ alij exponit de aīa humana. qr p ipam tanq; p cām scđam exercēt actus liberi arbitriū q sub puidētiā cadunt. **A**ly dixerūt fatū exerceri tō natura inseruīte. intelligētes p totā naturā pplexionē oīm elementoz. **A**ly dicit fatū exerceri motibus corporoz celestib⁹. sīc astrologi. **A**ly q p variā solertia demonū. t dicunt demones i ppo sto spūs habitātes circa humectā partē aeris h̄z doctrinā quorundā platonicoz q dicunt caco/ demones. i. malū scientes. **A**ly dicunt fatū exerceri angelica vtute. **U**bi notandū q in pma opio ne fatū dī exerceri mediantibus spiritibus deo famulatibus qd̄ est intelligendū de spiritib⁹ oīa disponētibus s imobilit pmanētibus. **Q**e at dī in qnta opione fatū exerceri vtute angelica intel ligendū ē de angelicis sine spiritibus applicatibus se diuersis locis missis in misteriuz. **A**ngelus enī nūci⁹ infretat t est nomē officij nō nature h̄z Hregl.

Hic infert quādā p̄clonē cī ca fatū et puidētiā. 2° declarat eaz in exemplo ibi. **N**ā vt orbīn. **P**rio dīc exq; dīctū est fatū dependēt a puidētiā diuinā. **Q**uo fit. i. ex q sequit̄ vt oīa que subſt fato etiā puidētiā sint subiecta. **C**ui etiā puidētiā ipm fatū subiacet. s nō ecōuerso. qr quedā que locata s̄t sub puidētiā superant serī fati. s. ea q immediate p deū administrant sīc creatio rex. t glificatio creaturaz rōnaliuz. ea ho q sūt p̄inqua pme dīnitati imobilia hec exceedunt ordinē fatalis mutabilitatis. **N**ō qr fatū depēdet a puidētiā sīc effectus a sua cā necesse ē illa q dependēt a fato: etiā a puidētiā dependēt. non at ecōuerso. qr effectus nō adequat sue cause. puidētiā at ad. diuinū intellectū spectat. fatū ho ad ea q in creaturis gerunt.

Libri quarti de solatione philosophie

do. i. ceterorum orbium ex locatoꝝ circa quæ versantur. **Hic** mediolus in rota adheret ari, et sic cardo quodam circa quem volvuntur cantiꝝ et radix. **Extimus** vero, vltimus orbis exterior rotatus, i. motus majori ambitu, rato explicat amplioribus spaciis quanto discedit a media individualitate p̄fici. i. ceteri. **Si** quod vero illi medio se connectat; illud colligitur in simplicitate, i. immutabilitate axis, et cessat diffundit et diffusus per magnum spaciū. **Sicut** illud quod longius a prima mente discedit sic creature corruptibles maioribus nebris fati implicantur, et tanto magis aliquid est liberum a fato quanto vicinus petit, i. aequaliter dedit illi cardinali rex, scilicet deus, quod si firmitati supne mentis adheserit, superredit necessitatem fati.

Non quanto magis entia sunt propinquā primo causato minus sunt mutabilia, quod declarat phisica example diversorum circulorum ab eodem centro ductorum in quibus circulus remotior a centro est maior et velocius mouetur quam maius spaciū pertransit in equali tempore. Qui autem est vicinior centro minor est et tardius mouetur minus spaciū pertransiendo, circuli vero medius/medio modo se habet, et est optima proportionem centri circuli ad creatorum. **Hic** enī centrū est indivisibile et ab ipso possent plures circuli procedere. Ita creator unus et indivisibilis existens infinita creat et gubernat.

Vic phisica includit habitudinem facti ad prudenter diuinā per quedam similitudinem dicitur. Series facti ita est, i. ita se habet ad stabilitatem simplicem diuinę prudenter si et ratione se habet ad intellectum.

Ubi sciēdū quod illud quod intellectus simili virtute intelligit ratione per modū discursus et successione apprehendebit. **Etiā** factū se habet ad prudenter sic illud quod significat habet se ad illud quod est. **U**bi sciēdū quod significat est in quedam flexibilitate et motu, quod vero actus est genitū, est in quadam permanētia. **Etiā** habet se factū ad prudenter sic tempus ad eternitatem. **U**bi sciēdū quod in tempore est successio prius posterioris futuri, eternitas autem est sine successione: tota sit existēns. **I**ta factū habet se ad prudenter sic circulus ad medium punctū. **U**bi sciēdū quod circulus distendit et per ipsum dividit mobilis existēns, punctū autem est immobile et indivisibile quod ex primo Euclidis Punctū est cuius non est.

Hic phisica ostendit que sunt illa quod fato disponuntur, et hoc includit quod illa quod intellectus perfusa videntur; in diuina gubernatione sunt rationabiliter ordinata, ibi Quo sit. **P**rimo dicuntur. **E**a series facti de quodammodo est mouet celum et sidera, et peracta elementa in se inuicem non tollit se corruptant, et transformata ipsa alterna mutatione, ita quod ex aqua fiat aer et ex conuerso, eadem series facti renouat omnia nascentia et occidentia, i. motionem et siles progressus fetuum quod ad anima, et seminum quod ad vegetabilia, et factū etiā costringit indissolubili numeratione causas, actus, i. operationes et fortunas hominum, quod omnes res cum prudenter sint, procedat ab exordiis diuine prudenter nō est eas esse immutabiles. **I**ta enim res optime geruntur, i. reguntur si simplicitas manens in diuina mente promat, i. explicit indeclinabilem, i. immutabilem ordinem causarum. **H**ic autem ordo diuine prudenter costringat propriam incommutabilitatem res mutabiles, et alioquin temere, i. casualiter flucturas. **N**on quod factū considerat duplum, uno modo ut est in causis secundis quod ordo est dispositio factū, et sic factū est mobile et res facta subiacentes sunt mobiles. Alio modo considerat factū secundum quod dependet a prudenter diuina que omnia immobilis est, et sic factū sortitur immutabilitate, et sic etiā res fatales ut sic, secundum substantiam sunt immobiles. **N**on quod si aliquis posset declinare ab ordine prudenter tunc prudenter diuina deficit a suo effectu, et hoc rediudaret in importunitate regentis. **E**t si dicatur, si omnia subiacent prudenter diuine, quod omnia eveniunt ex necessitate. **D**icendum quod non

ne mētis habesit firmitatem: motu carens, fati quoque superredit necessitatem

Igitur utrum est ad intellectum ratiocinatio, ad id quod est: id quod gignitur; ad eternitatem tempus, ad punctum medium circulus, ita est facti series mobilis; ad prudenter stabilem simplicitatem.

Ea series celum ac sidera mouet, elementa in se inuicem temperat, et alterna permutatione transformat. **E**adē nam scientia occidentiaque omnia per similes fetuum seminum quod res nouat progressus. **H**ec actus etiā fortunasque hominum indissolubili causarum connexione costringit, que cum ab immobiliis prudenter p̄ficiantur exordiis: ipsas quoque immutabiles esse necesse est. **I**ta enim res optime reguntur, si manens in diuina mente simplicitas: indeclinabilem causarum ordinem promat. **H**ic vero ordo res mutabiles et alioquin temere flucturas propria incommutabilitate costringat

Prosa sexta

q; deus prouidet res sicut sunt future, quedā prouidet necessario cuenire, et quedā ptingenter.
Quo fit vt tāctī nobis hūc ordinē mīme p̄siderare
valētibus: p̄fusa oīa p̄turbataq; videant, nihilomin⁹
tū suus modus ad bonū dirigēs cūcta disponat. Ni
hil ē enī qđ mali causa ne ab ip̄is qđem improbis fu
st. Quos (vt vberime dēmōstratū est) bonū querē
tes prius error auertit, ne duz ordo de summi boni

cardine pficiscēs a suo quoq; deflectat exordio.
hil enī est qđ cā mali fiat, nec etiā ab ipsis improbis q̄s bonū querētes. prius dem̄ratū est nedūz, i. multo minus ordo fatalis pficiscens de cardine sumi boni, i. ab ipso
deo deflectit a suo exordio, i. a deo qui est finis et principiū om̄
cā mali, cui⁹ oppositū p̄z, multi enī mali se ipsos intermit. Dicendū q̄ nulls operat respiciēs ad
malū q̄ oīa bonū appetit. Si at̄ q̄s malū operat: hoc ptingit sub phantasia boni. Nam aliq̄s in
magna anxietate ex̄ns estimat esse bonū fugē anxiitatē, et nihil aliud ipse p̄siderans sequit hāc
estimationē se ip̄m interficiens, et talis priuās se bono ducit phantasia boni, q̄ pro tūc putat ho

Que xo inq̄s potest ylla iniq̄or eē p̄fusio: q̄s vt bo
nis / tum aduersa / tum prospa malis etiā tum optata,
tum odiosa ptingat. Num igit̄ ea mētis integritate
hoīes degūt, vt q̄s probos imp̄bos ve c̄suerit, eos
quoq; uti existimat eē necesse sit? Atq̄ i hōchōim iu
dicia depugnat, vt q̄s alij p̄mio, alij supplicio dignos
arbitrant. Sz pcedamus vt aliq̄s possit bonos ma
los q̄ discernē. Nū igit̄ poterit intueri illam intimā
temperiem velut in corporibus dici solet animoꝝ?

odiosa, cū sp̄ malis deberēt odiosa cuenire. Dic p̄fia. Nunq̄ hoīes degūt, i. viunt ea integratē
i. integrō iudicio mētis vt necesse sit eos esse probos vel imp̄probos quos ipsi censuerint, i. iudi
cauerint esse tales! Atq̄ p̄ certo in hoc depugnat, i. p̄trariant iudicia hoīim, vt quos alij premio
alij arbitrens dignos supplicio. Sed pcedamus vt aliq̄s possit discernē bonos et malos, nunq̄
ipse poterit intueri illā intimā temperiē, i. interiorē p̄ditionē et q̄litatē aīoꝝ veluti solet dici i cor
poribus, q. d. ego loqr de animis fīm q̄ hoīes p̄suerit loq̄ de corporibus. Ilō q̄ p̄fecto
sum iudiciū hoīim ptingit q̄ iudicat eos esse bonos q̄ mali st. et ecouerso. Si ḡ iudicat malos eē
bonos, et si illis cueniat mala, putat bonis cuenire mala, et si bonis q̄s iudicat malos cueniat bo
na, putat malis cuenire bona. Et iō etiā sepe putat bonos deprimi cū mali deprimunt: iudican
tes malos esse bonos, et putant malos extollī cum boni extollunt, q̄r iudicat bonos esse malos.

Nō enī dissile ē / miraculū / nesciēti cur sanis corpib⁹
his qđē dulcia, illis xo amara cueniat. Cur egri etiā
qdā lenib⁹, qđā xo acrib⁹ adiuuant. At h̄ medic⁹ q̄ sa
nitatis ip̄ius atq̄ egritudis modū tpamētūq; dino
scit mīme mirac. Quid xo aliud aīoꝝ salus videat eē
q̄ p̄bitas? Quid egritudo q̄s vicia? Quis at̄ ali⁹ vel

et de hoc videbit magis in 1° hui⁹

Hic p̄fia oīt q̄ ea que apparent
in rebus p̄fusis in diuina gubernatio
ne st ordiata. d. Quo fit, i. ex hoc q̄
diuina p̄udentia inenitabile ordinē
rebus p̄tituit, sequit ut etiā nob̄ mi
nime valētibus p̄siderare hūc ordi
nē rex̄ p̄fusis nobis oīa p̄fusa et p̄
turbata, nihilomin⁹ tū modus suus
i. ordo pp̄: ius diuine p̄udentie dis
ponit cūcta dirigenſ ea ad bonū, ni
hil enī est qđ cā mali fiat, nec etiā ab ipsis improbis
prius dem̄ratū est nedūz, i. multo minus ordo fatalis pficiscens de cardine sumi boni, i. ab ipso
deo deflectit a suo exordio, i. a deo qui est finis et principiū om̄
cā mali, cui⁹ oppositū p̄z, multi enī mali se ipsos intermit. Dicendū q̄ nulls operat respiciēs ad
malū q̄ oīa bonū appetit. Si at̄ q̄s malū operat: hoc ptingit sub phantasia boni. Nam aliq̄s in
magna anxietate ex̄ns estimat esse bonū fugē anxiitatē, et nihil aliud ipse p̄siderans sequit hāc
estimationē se ip̄m interficiens, et talis priuās se bono ducit phantasia boni, q̄ pro tūc putat ho

Nic p̄fia soluit qōnem q̄re bona
malis, et mala bonis ptingat, et pmo
oīt hoc in generali, et magis in spe
cialib⁹. Sed si aliq̄s. Primo assi
gnat cām pdicti accidentis: ex defe
ctuoso iudicio hoīim, et p̄rio iudi
cio dei et hoīim, ibi. Nam vt paucā.
pmo facit qđ dicāt est, et declarat se
p̄sile ibi. Nō ei dissile. P̄rio dicē
Boeci tu inq̄s que pōt esse ylla ini
quior p̄fusio q̄s vt bonis aliq̄n p̄spe
ra, aliq̄n aduersa cueniat, cū sp̄ boīa
deberet p̄spēra cuenire, et malis per
etrariū aliq̄n ptingat optata, aliq̄n

sum iudiciū hoīim ptingit q̄ iudicat eos esse bonos q̄ mali st. et ecouerso. Si ḡ iudicat malos eē
bonos, et si illis cueniat mala, putat bonis cuenire mala, et si bonis q̄s iudicat malos cueniat bo
na, putat malis cuenire bona. Et iō etiā sepe putat bonos deprimi cū mali deprimunt: iudican
tes malos esse bonos, et putant malos extollī cum boni extollunt, q̄r iudicat bonos esse malos.
Hic p̄fia declarat se p̄sile. d. I
stud miraculū nō est dissile, imo val
de sile ad p̄positum. Nesciēti alicui
cur sanis corpibus his cueniat dul
cia: his amara, etiā nescienti cur q̄l
dam egri adiuuant lenib⁹, qđā at
cerbis. Iz hoc videat miraculū nescienti
tū medicus de hoc nō miraculū q̄ cog
noscit modū et tpamentū sanitatis et
egritudis. Sic sūliter iz hō ignoret

Libri quarti de consolatione philosophie

qd pueniat bonis et malis. tñ deus q̄ ē scrutator cordū; ista cognoscit. videns q̄ bonis aliquā pueniunt aduersa. malis qnq̄ pspera. tō sic eis distribuit. et h̄ e qd s̄bdit applicādo situdinē ad animū. d. Quid enī aliud indicat eē sal⁹ aioz q̄ pbitas! qd aliud ē eruditio aioz q̄ viciū? t̄

Qd pueniat bonis et malis. tñ deus rēctor et medicator mētū! Crantes. Qui cū respicit ex alta specula puidētie: ip̄e cognoscit qd vnicuiq̄ pueniat. et qd agnouit puenire h̄ accommodat. Hinc. i. ex h̄ qd dīctū est fit usigne miraculū o: dīc fatalis. i. fit illud qd admīranti hoies in o: dīc fatali cū a deo aliud gerit. i. fit qd ignorātes stupēat. i. admirant. Nō φ̄ est bō sp̄ara. sanitatis et eruditis corporis ad medicū. et pbitalis et viciū aioz ad deū. sīc enī medicus cognoscens cās sanitatis et eruditis scit qd pueniat sano et egro alijs ignoratibus et miratibus. Si deus cognoscens q̄litatē aioz scit qd bonis pueniat et qd malis. et vnicuiq̄ sibi pueniens fbnit. qnq̄ malis pspera: bonis aduersa. de q̄ stupēt ignorātes. Nō φ̄ specula dī los cus altus aptus ad circūspiciendū. et qr̄ deus p̄ puidētiā oia circūspicit. i. fit illud qd vnicuiq̄ sibi puenit. sō alij credunt p̄cire bonis q̄ enī f̄z iudicū dei eis nō pueniunt. et i. hoies mirant q̄re deus eis nō attribuat q̄ vident eis atēbuenda. i. dic p̄bia ex dīctis p̄tingit hoc miraculū q̄ ignorātes stūpent que sūnt. a deo scientē.

Nic p̄bia oñt q̄ bonis mala et bō malis p̄tingit ex p̄rio iudicio deit hoim. d. Ut ego paucā p̄stringaz q̄ hūana rō valet accipe de diuina p̄funditate illō supple declarabo. P̄ boeci de h̄ supple hoie quē tu putas eē iustissimū et huatissimū eq̄. i. eq̄tatis diuersū. i. alij videat puidētie/sciēti oia. i. deo. qd p̄fimat auēte **Lucas**. M̄ q̄ describes bellū int̄ **P̄opeiū**. Julius cesarē. cū q̄rere ab eo cui⁹ cā eēt iustior dīxit. videlicet dīs placuit. s̄ vīcta **Cathoni**. vñ dic. videlicet cām. s. Julius cesaris placuisse dīs. vīcta h̄o cām. s. Pompei placuisse **Cathoni** admonuit **Lucan⁹** n̄r familiaris. Ex q̄ cludit. ea q̄ h̄ sp̄em hoim veniūt esse p̄fusionē in opione hoim nō tñ in re dīces. q̄cqd igit̄ videoas gerit. i. fieri v̄l' euēnire h̄ sp̄em hois cām ignoratis. id i. reb⁹ est reat̄ ordo s̄ opioni tue est puerla p̄fusio. Nō φ̄ **Catho** v̄ticensis p̄p̄ suā sapiam et vītē maxime autoritatis fuerat in p̄lo. Cū at̄ Julius pugnaret h̄ pompeū; catho iudicauit pompeū eē iustū et atēbuuit sibi cāz videlicet. Alij at̄ iudicabat Julius esse iustū atēbuentes sibi cām videlicet. Ex q̄ p̄z q̄ de codē p̄rio mō iudicabat dīj et hoies sapientes qui **Cathonē** sequebant.

Nic p̄bia assignat cās sp̄cales. q̄ re bonis et mal̄ indifferent enēiūt nūc pspera nūc aduersa. 2° excusat se de ampliori p̄tractatōe hmōi cāz scđa ibi. Neq̄ enī fas. P̄rio declasrat int̄ctū sūn de bonis. 2° de malis ibi. Nā id q̄z. P̄rio assīgt cām q̄re alijbus bonis non enēiūt mala. 2° q̄re alijbus eis p̄tingit mala ibi. Alij sp̄eta. p̄mo oñt q̄re bonis nō p̄tinigat mala. 2° q̄re p̄tingit eis qnq̄ bō ibi. fit at̄. P̄rio assīgt duas cās q̄re bonis nō enēiūt mala scđa ibi. Est ali⁹. P̄rio cā ē infirmitas aī alīc⁹ boni cui si adueniret aduersitas; ip̄e deterioraret vñ dīc in līa. H̄z sit. i. ponam⁹ q̄ ali⁹ sit ita bñ morigerat⁹ q̄ dīmū et humāni iudicū p̄sentiat de eo. forsan ip̄e est infirm⁹ virib⁹ aī nō potēs resistē aduersitatibus. Cui si adueniat qd. i. alijbus aduersi for̄stan desinēt colē innocentia. i. exercēt vītē p̄ quā nō potuit retinē fortunā. q̄ impurabit sue iugētie et p̄spitas sua recessit quēadmodū legit̄ de Job cui v̄poz sua imp̄rogabat dīces.

seruator bonoz. vel maloz depulsor q̄ rēctor ac mēdicator mentū deus! Qui cū ex alta puidētie specula respicit. qd vnicuiq̄ pueniat: aī noscit. et qd pueni re nouit. accōmodat. Hinc iā fit illud fatalis ordinis insigne miraculū: cū ab sciente gerit: qd stupeat ignoq̄s alijs seruator est bonoz. et depulsor maloz q̄ deus rēctor et medicator mētū! Crantes. Qui cū respicit ex alta specula puidētie: ip̄e cognoscit qd vnicuiq̄ pueniat. et qd agnouit puenire h̄ accommodat. Hinc. i. ex h̄ qd dīctū est fit usigne miraculū o: dīc fatalis. i. fit illud qd admīranti hoies in o: dīc fatali cū a deo aliud gerit. i. fit qd ignorātes stupēat. i. admirant. Nō φ̄ est bō sp̄ara. sanitatis et eruditis corporis ad medicū. et pbitalis et viciū aioz ad deū. sīc enī medicus cognoscens cās sanitatis et eruditis scit qd pueniat sano et egro alijs ignoratibus et miratibus. Si deus cognoscens q̄litatē aioz scit qd bonis pueniat et qd malis. et vnicuiq̄ sibi pueniens fbnit. qnq̄ malis pspera: bonis aduersa. de q̄ stupēt ignorātes. Nō φ̄ specula dī los cus altus aptus ad circūspiciendū. et qr̄ deus p̄ puidētiā oia circūspicit. i. fit illud qd vnicuiq̄ sibi puenit. sō alij credunt p̄cire bonis q̄ enī f̄z iudicū dei eis nō pueniunt. et i. hoies mirant q̄re deus eis nō attribuat q̄ vident eis atēbuenda. i. dic p̄bia ex dīctis p̄tingit hoc miraculū q̄ ignorātes stupēnt que sūnt. a deo scientē.

Nā vt paucā que rō valet hūana de diuina p̄fundate p̄stringā. De hoc quē tu iustissimū et eq̄ seruatissimū putas. oia sciēti puidētie diuersū vīdet. Et vītricē qdē causam dīs. vīcta h̄o cathoni placuisse: familiaris nōst̄ **Lucanus** admonuit. Hic igit̄ q̄cqd citra spēm videoas gerit: rebus qdē rectus ordo est. opinioni vero tue peruersa confusio.

Julius cesarē. cū q̄rere ab eo cui⁹ cā eēt iustior dīxit. videlicet cā dīs placuit. s̄ vīcta **Cathoni**. vñ dic. videlicet cām. s. Pompei placuisse **Cathoni** admonuit **Lucan⁹** n̄r familiaris. Ex q̄ cludit. ea q̄ h̄ sp̄em hoim veniūt esse p̄fusionē in opione hoim nō tñ in re dīces. q̄cqd igit̄ videoas gerit. i. fieri v̄l' euēnire h̄ sp̄em hois cām ignoratis. id i. reb⁹ est reat̄ ordo s̄ opioni tue est puerla p̄fusio. Nō φ̄ **Catho** v̄ticensis p̄p̄ suā sapiam et vītē maxime autoritatis fuerat in p̄lo. Cū at̄ Julius pugnaret h̄ pompeū; catho iudicauit pompeū eē iustū et atēbuuit sibi cāz videlicet. Alij at̄ iudicabat Julius esse iustū atēbuentes sibi cām videlicet. Ex q̄ p̄z q̄ de codē p̄rio mō iudicabat dīj et hoies sapientes qui **Cathonē** sequebant.

Sed sit alijs ita bene moratus. vt de eo diuinū iūdiciū parē hūanūq̄ p̄sentiat. s̄ cā animi viribus infirmus. Cui si qdē enēiūt aduersi: desinet colē fortē for̄stan innocentia. p̄ quā nō potuit retinē fortunā. p̄arcit itaq̄ sapiēs disp̄c̄satio ei: quēm deteriorē facē possit aduersitas. ne cui nō pueniat laborare patiatur.

Prosa sesta

Ahduc pmanes i simplicitate tua bñdic deo et morere. Parce itaq illi sapiens dispesatio. i. pui
detia dei que aduersitas possit facere deteriorem ne patias eu laborare aduersitate cui non pueniat.
Non qdā bōi st ita imbecillis ai q ex modica tentatio aduersitatis mutarent. qd videns
de p̄cit ipis ne eos aduersitate deūciat. vñ Apls. Fidel' d' q patit vos tetari vlc id qd pot est.
Est alius cūctis virtutibus absolutus sanctusq ac deo
primus. hñc ptingi qbuslibet aduersis nefas prouidencia iudicat. adeo ut ne corporeis qdē morbis agi
tari sinat. Nam ut quidam me quoq excellentior ait
Vtrū sancti corpus edificauerūt virtutes.
eniusdā ph̄i. dicens. Nāt ait qdā ph̄s excellentior me. cuius
lio. Corp' viri sacri edificauerūt virtutes supple p̄scrūdo ipm ab aduersis
aliqbus n adueniūt aduersa ē excellentis scitas ipoz. sic ei de' excellent malos n tm punit i futu
ro s etiā i pñti. sic aliq̄ excellent bonos n tm punit i futuro s etiā i pñti ab aduersitate custo
dit. Nō qre ph̄ia dicat Quidā excellentior me dixit. cuz nullus sit excellentior ph̄ia. Dicendū
q littera sic debz exponi. Nā quidā ph̄s excellentior alijs ph̄is me. i. per me ph̄iam dixit. viri
sanci corpus edificauerūt z
Dic oñt qre bonis sepe ptingat
bō. d. fit at. i. ptingit sepe vt summa
rez regēda. i. pncipat regendi res
deferat. i. pcedat pbis n tm p̄p vtilitate bonoz hoim s vt improbitas exuberās. i. abūdās maloz re
tundat. i. p̄pescat vel repmat. Tunc
assignt cām qre bōis aliqñ ptingant
mala. d. Alijs. i. bōis de' distribuit
qdā mixta. i. nūc bō nūc mala p q
litate afor. qdā ei bonos deus re
mordet aduersitatib ne luxuriēt. i.
supbiat lōga felicitate. i. p̄peritate
Alios bonos patit agitari. i. vera/
ri duris. i. aduersitatib vt virtutes
ai ipoz p̄fmet vñr exercitatione
patie. vt p̄z i Job. Alij pl' eq̄ metu/
Dñe mitte me q vis pret ad indos
chim negauit Hos vtrōsq de' ducit. i. tēat estib'. i. aduersitatib i expimētū sui. i. i recognitōez
sui vt sciat qd possint qd n possint. t nōnulli. i. aliq̄ emerūt p̄cio mortis venerādū nomē seculi
sic martyres. Quidā iexpugnabiles supplicij p̄tulerūt certeis exēplū. vtutē eē inuidā a malis q
oia q̄recte et disposite siat ex eoz bono qb' accedē vidēt nlla ē dubitatio. Nō q qdā pl' ti
met q timēdeberēt aliquā aduersitatē de qb' dī i p̄s. Irepidauerūt tñore vbi n erat tñor. La
lib' deus immittit aduersitates qbus resistit ut p̄giscant se grā dei posse resistē ei qd timebant.
Alij at p̄sumētes de p̄p̄is virib' despiciunt tentatioes qsi potentes resistē eis. illis deus tenta
tions immittit et p̄mittit eos succubere ut p̄gnoscant qfragil sit humana natura sine dīna grā.
Nam illud quoq q improbis nūc tristia/nūc optata
pueniant ex eisdem ducit causis: ac de tristib' qdem
nemo mirat q eos male meritos oēs existimat. Quo
rū quidem suppicio tum ceteros ab sceleribus deter
reut. tum ipsos quibus inuehunc emendant.

Hic assignat aliā cāz qre qbus
dā bōis n̄ adueniāt mala. d. Est ali
us hō absolut⁹. i. pfect⁹ cūtis ſtu
tibus ⁊ ſanc⁹ ⁊ pxi⁹ deo hūc ho
minē p̄tigi. i. tāgi aliqbus aduersis
puidētia dina iudicat nefas ad o. i.
i tātu vt nec finat ip̄z agitari mor
bis corporeis. quod p̄firms aučte
aučtem ponit i greco q̄ tātu ſonat in
pm ab aduersis 110 q̄ ſcdā cā qre
excellēnt malos n̄ tm ſunit i futu
ro ſi etiā i pñti ab aduersitate custo
nullus ſit excellētior phia. Dicendū
phia me. i. per me phiam dixit. viri
ſancti corpus edificauerūt ſc

Dic ont q̄re bonis sepe p̄tingat
bō. d. fit āt. i. p̄tigat lepe vt summa
rez regēda. i. p̄ncipat⁹ regendi res
deferat. i. Pcedat p̄bis n̄ t̄n̄pt̄ v/
tilit te bonoz hoim s̄ vt improbis
tas exuber as. i. abud as maloz re/
tundat. i. p̄pescat vel rep̄mat. **L**une
assigt c m q̄re b ois aliq n p̄tigant
mala. d. Aliys. i. b ois de⁹ distribuit
qd  mixta. i. n c b o n c mala p̄ q/
litate asoz. qsd  ei bonos deus re/
mordet aduersitatib⁹ ne luxuri t. i.
supbi t l oga felicitate. i. plperitate
Alios bonos patik agitari. i. vexa/
ri duris. i. aduersitatib⁹ vt virtutes
ai ipoz pfirmet visu r exercitatione
patie. vt p z i Job. Alij pl⁹ eq⁹ metu/
s. Dne mitte me q vis prek ad indos
tentationes q s t  ferre non p nt. vt
q ad tentati ez r accusati ez acille
tatib⁹ i expim t n sui. i. i recognit ez
ut p cio mortis vener d n nom  secl 
is exempli; vtute ee inuid a a malis q
lla e dubitatio **N** o q qd  pl⁹ ti/
epidauer t tioze ybi n erat tioz. La
gra dei posse resist  ei qd timebant.
potentes resist  eis. illis deus tenta/
acil sit h iana natura sine d na gr a.

Dic assigat cas qre mal qnqz bō
qnqz mala ptingant. Et p° oint qre
mal ptingant mala. 2° qre bō ibi. Let
ta v. Prio dic. Ex eisdē cāis du
cit. i. pbaf q improb nūc pueniunt
estia. nūc optata. s de estibys q mal
eueniunt nemo mirat qr oēs existit

Libri quarti de consolatione philosophie

māt eos. s. malos ēē meritos. i. dignos maloꝝ supplicia ceteros deterrēt. i. terrore retrahit a sceleribus. t̄ ipos malos emendat q̄buꝝ inuehunt supplicia. Nō q̄ phia innuit treas q̄re malis eueniūt mala. Pria ē q̄ oēs hoies estimat eos dignos maloꝝ. Scda q̄ p̄ supplicia maloꝝ alij a malo retrahunt. Tertia cā q̄ mali supplicijs emendant.

Hic assignat cās q̄re malis bona eueniūt. 2° soluit tacitaz obiectioꝝ ibi. Nam vt probis. Prio dīc. Leta h̄o. i. p̄spēra q̄ malis eueniūt loquuntur. i. indicat bonis magnū argumētū qd̄ iudicare debet de hmōi felicitate quā sepe cernūt familiari improbis. h̄it enī probi ex h̄ certissimū argumentū q̄ illa nō est vera felicitas q̄ malis aduenit sed falsa deceptio. Tūc assignat p̄mā cām q̄re deꝝ malis p̄cedit bonaꝝ p̄spēra. q̄ qd̄ malis p̄ spēra p̄seruant a peioribꝝ sceleribus ne fiāt fures v̄l raptōres. t̄ dīc. In q̄ re q̄ malis eueniūt p̄spa illud credo dispēsari. i. dispēsatōne ordinari q̄ forsitan natura alicuius mali ē tā preceps ad malū t̄ impotuna. vt inopia rei familiaris. i. pauptas possit enī exacerbare. i. puocare ad scelerā. s. ad furtū vel ad rapi-

nam. cuius morbo diuina p̄uidētia medef remedio collate pecunie. Tūc assignat sedam cāz tam q̄ iō malis eueniūt p̄spēra. vt p̄spēritate emendat vitā. q̄ timētes ne p̄pter maliciā amittat p̄spēritatē. Unī dīc. hic. i. alijs malus spectas. i. consideras p̄sciam suā fedatā probis. i. maculatā vicijs. et ipse p̄parans se cū fortuna. i. p̄spēritate sua forsitan primescit. vt cuius rei. s. p̄spēritatis iocundus est ei vsus: illius fiat tristis amissio. et dū metuit amittē fortunā derelinqt neq̄ciam. Tūc ponit etiā cām. d. Alijs malis aduenit p̄spēritas vt incidat maiore misericordia aduersitatis q̄ sic dictū fuit v̄l. p̄sa q̄rta. In oī aduersitate fortune infelicissimū genus infortunij ē fuisse felicem. vñ dīc in l̄a q̄ felicitas indigne aucta. Alia l̄a h̄ acta. i. inducta alios malos p̄cipitat in meritā cladem. i. miseriā. Et addit q̄ q̄busdā malis p̄missum ē. i. p̄cessum ius puniendi. i. p̄tēs vt sint bonis cā exercitiū in v̄tutibꝝ t̄ patientia. et malis sint cā supplicij. Nō q̄ felicitas q̄sdam p̄cipitat in clade aduersitatis. Unī Hamarienſ. Promouet iniustos fortuna volubiles. vt quos Scandē p̄cipites fecit. ad ima rotet. Nā grauiore ruit turris tumefacta ruina. Et grauis pulsat alta cypressus humū. Et nō q̄ boni q̄ aduersitates in v̄tutibꝝ t̄ patientia exercēt. Unī idem paup Henrici. Aspera ferre decet maturat aspera mente. Et bñ matura plenius tua sapit. Per nimios estus gelidas transit ad vndas. Hic q̄ p̄ oppositū dulcia querit homo.

Hic soluit q̄ndā obiectoꝝ. scđo infert q̄ndā p̄clusioꝝ ibi. Ex q̄ se/pe. Prio dīc. Alijs dicēt. dixisti q̄ malis ē p̄cessuz ius puniendi vt sit causa supplicij alijs mal. hoc nō vi/decē verū quia malus nō punit ma-

nūt. vt probis atq̄ improbis nullū sedus est/ ita ipsi inter se improbi nequeūt punire. Quidni? cū a semet ipis discerpentibꝝ p̄scientia vicijs q̄sibꝝ dissentiat faciēt. antq̄ sepe q̄ cū gesserint non fuisse gerēda decernat. Ita ipi improbī nequeūt in se cōuenire. Quidni. i. q̄re nō eēt ita. cū quicq̄. i. q̄libet q̄ cū gesserint. i. fecerit decernat. i. iudicēt nō fuisse gerēda. i. faciēda. Nō q̄ in tātū alijs ē bo/nus inquantū seruat ordinē in ultimum finem. qui finis est summū bonum. t̄ quia illum finem t̄ ordinem omes boni seruant. ideo omes boni in eo q̄ boni sunt/ inuicē p̄cordat. mali s̄t q̄ hunc finē non obseruat t̄ a semetipis discordant mutuo sibi p̄cordare non possunt.

Hic ifert q̄ndā p̄clusioꝝ. d. Ex q̄ mali puniunt malos. ex h̄ p̄mis p̄p. Ex quo sepe summa illa p̄uidētia p̄culit insigne mi-

Prosa sexta

raculū. ut malos mali: bonos faceret. **N**ā dū iniq̄ia sibi a pessimis qdaz perpeti vident̄. noxioꝝ odio flagrātes. ad virtutis frugem rediere. duꝝ se eis dissiles student esse quos oderat. **H**ola est enī diuinavis. cui mala quoq; bona sint. cū eis p̄petenter vtendo: alicuius boni elicit effectū. **O**rdo enī qdā cuncta p̄plectit. vt qd ab assignata ordinis rōne discesserit. hoc licet i alii tamē ordinē relabat. ne quid in regno prouidētie liceat temeritati. **F**ortissimus in mundo deus oia regit ad bonū atq; gubernat.

relabat in aliū ordine. s. boni. ne in regno puidētie dei liceat malitia. et ponit autoritatē in greco q tantū sonat. fortissim⁹ in bonū puenies ex malitia improboꝝ nō ē imputandū ipis improbis s̄ tñ diuine vtuti q nouit ex malitia effic̄ bona. Et l3 deus malū dirigit ad bonū sua intentiōe et potestate. nō tñ hō iō est ex culpā q illō malū agit mala intentiōe. **N**ō q alt⁹ ē ordo natural. ali⁹ ordo a deo pulsus. Ordo naturale sepe dimittamus aliqd plus deo diligēdo. et primū odieido. tñ ordine pulsū a deo nunq; effugimus. qz nunq; aliter puenit qz deus prouidet. et si aliquid recedit ab ordine naturali relabit in aliū. vt si aliqd est malū quo ad miām. ipm est bonum in compatione ad iustitiā. ita q in regno diuine puidētie nihil relinquit temeritati.

Meq; enim fas est homini cunctas diuine opere machinas vel ingenio comprehendere/ vel explicare sermone. **N**oe tñ perspexisse sufficiat q naturarū oīm proditor deus/ idem ad bonū dirigens cuncta dispositioꝝ. **D**uz qz ea que protulit in sui similitudinē retinē festinat: malū omne de reipublice sue terminis per talis serlem necessitatis eliminet. **Q**uo sit vt q in terris absidare credunt: si disponētē puidētiā spectes: nihil vsquā mali esse ppendas. **S**z video te iandudū et pondere questionis oneratū. et rōnis plixitate satigatū. aliquā carminis expectare dulcedinem. **A**ccipe igit̄ haustū q refectus: firmior in vltiora p̄tendas. sū dulcedis metrice. q refectus. i. recreatus firmior p̄scēdas i vltiora.

Nō q dicit malū nū qz esse in p̄tatione ad diuinā puidētiā. qz malū non est aliq; natura nec aliq; res. oīs enī natura et res appetit suā p̄fectionē. **C**ū aut̄ appetibile hēat rōneꝝ boni si malū esset natura et res appetit p̄fectionē malū esset bonū. **N**ō q nullū ē malū simp̄t et tōlit in mundo qn in p̄tatione ad diuinā puidētiā hēat rōneꝝ boni. vñ expedit multos defect⁹ p̄tingē i vniuerso ne multa bō tollant. **S**i enī nō corrūpes aer/ ignis nō p̄teruaret. nec vita leonis p̄teruaret nisi occidereſ agnus vel asinus. neq; laudaret iusticia nec patientia si nō esset iniq̄tas. **E**x q p̄z q multa i p̄tatione ad nos sit mala q in p̄tatione ad diuinā puidētiā oīa disponente fm q melius p̄petuit vniuerso/bō st.

Ametrū mixtū sc̄ adonū archilochiū tetrametrū. dactylicū

dentia p̄tulit insigne miraculū. s. yr mali faceret malos bonos. quod de clarat. **N**ā dum qdam mali vident̄ perpeti iniq̄ a pessimis: ipi flagrantes. i. ardētes odio noxioꝝ. i. dānoꝝ suoꝝ redire ad frugem virtutis. i. ad utilitatem dū tales stupēt se eē dissiles illis malū q̄s oderat. **E**t ad/ dit q̄ sola diuina vis tñ ē cui ma la sint bona. i. cedūt in bonū sic cū malus facit malū bonū. **V**n s̄bdit. **C**ū deus vtēdo p̄petent magis eli cit effectū alicui⁹ boni. **O**rdo enī fa talis cuncta p̄plete vt qd discesse rit ab assignata rōe ordinis. s. mali. qd. i. aliqd temeritati. i. inordinatis mūdo deus oīa regit. **N**ōnduz q̄ bonū puenies ex malitia improboꝝ nō ē imputandū ipis improbis s̄ tñ diuine vtuti q nouit ex malitia effic̄ bona. Et l3 deus malū dirigit ad bonū sua intentiōe et potestate. nō tñ hō iō est ex culpā q illō malū agit mala intentiōe. **N**ō q alt⁹ ē ordo natural. ali⁹ ordo a deo pulsus. Ordo naturale sepe dimittamus aliqd plus deo diligēdo. et primū odieido. tñ ordine pulsū a deo nunq; effugimus. qz nunq; aliter puenit qz deus prouidet. et si aliquid recedit ab ordine naturali relabit in aliū. vt si aliqd est malū quo ad miām. ipm est bonum in compatione ad iustitiā. ita q in regno diuine puidētie nihil relinquit temeritati.

Hic phia excusat se de ampliori indagatione causaz. d. **N**eoz enī est fas homi vel ingenio p̄prehendere vñ sermonē explicare cūctas machinas. i. cās vñ dispōnes diuini opis. hoc tñ sufficiat p̄spexisse q deus p̄ditor. i. p̄ductor oīm naturaz dispo nit cuncta/ dirigens ad bonū. **E**t dñs ea q̄ pdurit festinat retinē in silitudi ne sui. i. i bono ip̄e elimiet. i. excludat q seriē. i. ordinē fatalis n̄citatatis oīne malū de tñminis sue publice rei. i. mūdi. **Q**uo sit vt mala q̄ credunt abū dare in tr̄is si speces puidētiā dis ponentē nihil ppendas vñq; eē mas li. **L**ūc iūtat boecū ad p̄solonē metrīca. d. **V**ideo te eē oneratū ponde re qōnis que difficilis est et fatigatū plixitate oīonis expectare aliquam dulcedinez carmis. igit̄ accipe haue

slū dulcedis metrice. q refectus. i. recreatus firmior p̄scēdas i vltiora. **N**ō q dicit malū nū qz esse in p̄tatione ad diuinā puidētiā. qz malū non est aliq; natura nec aliq; res. oīs enī natura et res appetit suā p̄fectionē. **C**ū aut̄ appetibile hēat rōneꝝ boni si malū esset natura et res appetit p̄fectionē malū esset bonū. **N**ō q nullū ē malū simp̄t et tōlit in mundo qn in p̄tatione ad diuinā puidētiā hēat rōneꝝ boni. vñ expedit multos defect⁹ p̄tingē i vniuerso ne multa bō tollant. **S**i enī nō corrūpes aer/ ignis nō p̄teruaret. nec vita leonis p̄teruaret nisi occidereſ agnus vel asinus. neq; laudaret iusticia nec patientia si nō esset iniq̄tas. **E**x q p̄z q multa i p̄tatione ad nos sit mala q in p̄tatione ad diuinā puidētiā oīa disponente fm q melius p̄petuit vniuerso/bō st.

Libri quarti de consolatione philosophie

Ist⁹ ē sextū metr⁹ h⁹ q̄rti qd⁹ f⁹
qsdā dī adonicū, f⁹ qsdā archilochi
um ab inuētore. tēmer⁹. dactylicuz
a pede p̄duante. In q̄ met⁹ phia cō
mēdat diuinā puidētiā in dispōne
rez. ⁊ p̄ ex pte rez q̄ dīna dispōne
regunt. 2° ex pte dei regetis. ibi. sei
det int̄ea. Prio p̄mēdat diuinā pui
dētiā in regimē corporz celestīn. 2°
in regimē elemtoz. 3° in regimē tē
poz. uij⁹ i regimē generabiliūz cor
ruptibiliū. scđa ibi **Hec p̄cordia**. ter
tia ibi **Nis de cauf.** q̄rta ibi **Hec tē**
peries. Prio dic⁹. **Si tu solers.** i. sa
piens vis pura mēte cernē iura. i. re
gimē q̄b⁹ mūndus regit celsi tonā
tis. i. dei alspice culmia. i. altitudines
sumi celi. Illic sidera seruat veterē
pacē. i. antiquā p̄cordiā quā eis dīna
puidētiā indidit iusto federe qr̄ sol
p̄citus. i. p̄mor⁹ rutilo igne. i. calore
nō impedit gelidū axem. phebes. i.
lune. nec vrla q̄ flectit rapidos mo
tus circa polū septentrionale. nunq̄
lota occiduo p̄fundo. i. mari occide
tali cupit tingē. i. mergē flāmas occ
ano. i. mari cernēs cetera sidēa mer
gi in mari. Et loqu⁹ more vulgari
credit el vulgus stellas q̄n occidūt
descendē in mare. Et veip. i. ven⁹
sp̄ eq̄s vicib⁹ t̄pis nūciat seras vñ
bras noctis. et eadē venus exēs. lu
cifer reuehit diē almuz. i. claz. **Sic**
alternus amor. puenies ex dīna p
uidētiā reficit eternos cursus siderz
sic. i. p̄ tale mutuaq̄ p̄cordiā bellum
discors exulat. i. expellit ab oris a
strigeris. i. a regionib⁹ celestib⁹ que
gerut astra. **Nō q̄ deus magis de**
noia tonās a tēpestate tonandi q̄
ab alia tēpestate. qr̄ maior tr̄oz p̄ cā
incutit mētibus hoīn q̄ p̄ alia. vñ
p̄ tempestate tonādi hoīes magl. in
ducunt ad recogitādā diuinā potē
tiā. **Nō q̄ vrla hñs seprez** stellas
circa polū septentrionale mota nū
q̄ occidit s̄ sp̄ nobis apparet. Iz alie
stelle nob̄ oriānt et occidat. De ve
nere at que de nocte sequit̄ sole ⁊ tē
mane/lucifer dicta/p̄cedit solez. vi
sum fuit in p̄ li⁹. metro scđo. **Nō**
q̄ hec dictio solers dī q̄ sollicit⁹ in
arte vel vtilis fm. **I**sid. s̄ fm. **U**gui
tionē dī a solon qd⁹ est totū v̄l mul
tū ⁊ ars tis. q̄l tot⁹ vel mult⁹ i arte

Si vis celsi iura tonantis
Pura solers cernere mente
Aspice summi culmina celi
Illiſ iusto federe rerum
Ueterem seruat sidera pacem
Non sol rutilo concitus igne
Gelidū phebes impedit axem
Nec que sumo x̄tice mundi
Flectit rapidos vrla meatus
Nunq̄ occiduo lota profundo
Cetera cernens sidera mergi
Lupit oceano tingere flāmas
Semp̄ vicib⁹ temporis equis
Eesper seras nūciat vñbras
Reuehit q̄ diem lucifer almu
Sic eternos reficit cursus
Alternus amor. sic astrigeris
Bellum discors exulat oris.
Hec p̄cordia temperat equis
Elemēta modis. vt pugnantia
Vicibus cedant humida siccis
Jungantq̄ fidē frigora flāmis
Pendulus ignis surgat in altū
Terrecz grauēs pondere sidāt
Hisdem causis vere tepenti
Spirat florifer annus odores
Estas cererem seruida siccata
Remeat pomis ḡuis autumn⁹
Hyemē desflus irrigat imber
Hec temperies alit ac profert.
Quicquid vitam spirat in orbe
Eadem rapiens condit raufer

Hec p̄cordia p̄mēdat re
gimē dīne puidētiā i ele
mētis. d. **Hec p̄cordia** p
uenies ex dīna puidē
tia t̄pat elemēta eq̄s mo
dis. vt hūida elā pugnā
tia. i. **Tria** cedant siccis.
vicib⁹. i. vice v̄la. ita q̄
q̄nq̄ p̄ualeat hūida. qnq̄
q̄s siccā. et q̄ frigora. i.
elā frigida iugāt fidē. i.
p̄cordiā flāmis. i. calidis
elemētis ne vñt tōlit ali
ud cor̄nūpat. Et hec cō
cordia facit vñt pēdul⁹ i/
gnis surgat i altū. i. mo
ueat surlinz tē ḡues p̄
dere sidāt. i. deorūt̄ reli
deat. **L**uc p̄mēdat regi
mē dei circa tpa. d. **Nis**
dē. i. silib⁹ causis q̄ dīna
puidētiā ordiat̄ annus
floriger. i. in q̄ abūdant
flores spirat odoēs ipo
vere. i. tpe veris tepete
i. incalecente. estas fer
uida siccata. i. maturat ce
rere. i. fruges **Autumn⁹**
remeat. i. reuertit ḡuis
i. oneros⁹ pomis. imber
desflus irrigat hyemē
Luc cōmēdat regimen
dei circa generabilia et
corruptibilia. d. **Hec tē**
peries. i. t̄pata dispō. pui
dētiā dīne alit ⁊ pfert q̄c
q̄d i orbe spirat vitaz. i.
q̄cqd viuit. ⁊ eadē tēpe
ries rapiē ea q̄ fecit. ⁊
dit. i. abscōditz aufert. i.
ab esse mergēs orta. i. p
ducta supmo obitu. i. v̄l
timā morte. **Nō** f̄z cō
mētatl. 8. ph. **P**rimū an
tiquū nihil fac sine sedo
antiq. i. celo. q̄ prima cā
gnationē ⁊ corruptionē
elemtoz ⁊ oīm i mūdo ⁊
tēpor distincionē opat
mediatib⁹ corpib⁹ cele
stibus. **I**te in li. dc pom.
Aristotelē dī **C**reator oīm sua sapia p̄pant speras ⁊ i q̄li.
bet spera stellas lucidas ⁊ oēs st sic fui dīno obedientes ⁊

Prosa septima

Sedet interea conditor altus

Rerumq; regens flectit habenas

Rex et dominus fons et origo

Lex et sapiens arbiter equi

Et que motu concitat ire

Sistit retrahens ac vaga firmat

Nam nisi rector reuocans itus

Flexos iterum cogat in orbes

Que nunc stabilis continet ordo

Dissepta suo fonte fatiscant

Hic est cunctis communis amor.

Repetuntq; boni fine teneri

Quia non aliter durare queant.

Nisi conuerso rursus amore

Resvant cause. que dedit esse.

naturae fit itez reflexio ad ipm deū p reductionē grē. vt sic nshil pmaneat i rebus ens i pfectū nī si p quādā circulationē. t b inuit phia in līa. Nō q finis ad quē oia naturali appetitu tendut ē ipm summū bonū qd est deus. hinc finē psequunt rōnales creature p opationē intellect⁹ t volitatis. Sed irrōnales creature psequunt ipm solū p hoc q ipm repnntant p qndā picipationem cendi. t iō eodē appetitu naturali q aliqd appetit sūn esse: eodē appetitu tendit i sūn vltimū finez. t hoc inuit in līa cū dic. Hic cūdīs communis amor.

Hic ostēdit oēm fortunā esse bonā.

Tam ne igīt vides qd hec oia que dixim⁹ p se quaſ! B. Quidnā inquā? D. oēm inqt bona

p̄sus eē fortunā. B. Et q inquā fieri p? D. Attēde inquit. cū ois fortūa. vel iocūda vel aspa. tuz remunerādi exercēdi ve bonos. tuz puniēdi. corrigēdi ve improbos causa deferaſ. Ois bona/ quā vel iustā cōstat esse v̄l vtile. B. Nemis quidez inquā vera ratio

Et si quā pauloante docuisti prouidentiā: fatum ve

p̄siderem. firmis viribus nixa sententia.

niendi. vel corrighendi im̄probos p̄z q ois fortuna ē bō. quā vel p̄stat eē iusta sic illa q puniit malos: et premiat bonos. vel p̄stat esse vtile sic q exercet bonos et corrigit malos. Dicit boeci⁹ Ni mis. i. valde vera est rō. et si p̄udentiā quā paulo an docuisti fatū p̄siderē: tūc sentētiā ē nixa. i. firmata firmis viribus. i. tōnibus. Nō exq fm diuinā p̄uidētiā bonis t malis nūc p̄spera nūc aduersa eueniunt. bonis p̄p̄ remunerationē p̄spera. t p̄p̄ exercitationē i tūtibus aduersa. p̄z q p̄spera fortūa remunerās t aduersa exercitans ē bō. Itē cū p̄spera fortūa malos emēdet ut v̄l lum est prius. et aduersa ipsos corrigat et iuste puniat patet ipsam etiam esse bonam.

Bz eā si placet int̄ eas q̄s inopinabiles pauloan̄ po

Dic p̄pat hāc p̄clonem ad opio/ nē vulgi oīs eā vulgo esse inopinab

Libri quarti de solatione philosophie

bile, et inquit quod vulgus sentiat de qualibet fortuna. ex opione vulgi includit quoddam strarum ipsi vulgo ibi. Vide igit. Dic phia si placet; ea opione quod ois fortuna sit bona, numerem in eas opiones quod pauloan posuisti inopiables. Dic phia quod, i. per quod. Boeci dicit, quod cois sermo hominum istud usurpat, i. in vsum capit quendam fortunam esse malam, quendam bonam. Et dicit phia, Uta ne o boeci accedamus paulisper sermonibus vulgi ne nimius videamur recessisse a toti vnu homini. Dic boecius. Ut placet. Et phia, Non censes bonum quod perdest? Dic boecius Ita est. Et phia, fortuna que aut exercet aut corrigit perdest? Dic boecius, Fateor inquit Iohannes includit phia. Quid fortuna bona est que exercet et corrigit? Dic boecius. Quidni, i. quare non? Et addit phia Nec fortuna que exercet est eorum hominum qui positi in virtute gerunt bella in aspera, sed fortuna quod corrigit est eorum hominum qui declinantes a vicis arripunt iter virtutis. Dic boecii Negare nequero. Querit phia Quid est de fortuna iocunda quod tribuit bonis in premium, nunquid vulgus decernit, i. indicat eam esse malam? Dic boecius. Nequaquam, sed indicat eam esse optimam sicut est. Querit utrius phia, quod est de reliqua fortuna que punit, quod cum sit aspera et coercet malos, iusto supplicio; nunquid vulgus putat eam esse bonam? Dic boecius Imo iudicat eam esse miserrimam oim quod excogitari potest.

Nō quod ois fortuna vel est ad exercendum bonos, et ad remunerandum bonos, et puniendo malos. Fortuna que est ad exercendum bonos, et ad corrigendum malos hoies: utrumque est bona, etiam secundum opinionem vulgi quod probat phia Illud quod perdest est bonum. Sed fortuna quod exercet bonos hoies, perdest bonis, et quod corrigit malos, perdest malis. Nam vero est bona. Fortuna quod corrigit est malorum quod declinat ad virtutes, fortuna atque remunerat bonos, bona est etiam secundum vulgares, sed quod punit malos, oim pessimam est secundum vulgares, et hanc opinionem vulgi de utrumque fortuna phia tangit in lira.

Dic phia ex processis avulgo includit quoddam inopinabile et huius vulgo, scilicet malam esse fortunam tamen malorum, cum tam opinetur vulgus ut plimum malam fortunam esse bonis, et dic Vide ne nos sequentes opinionem vulgi processerimus, i. incluserimus quoddam valde inopinabile apud vulgum. Quid inquit dic boecii, et phia. Ex his enim quod processa sunt, etiam opione vulgariter euenerit quod eorum quod sit in perfecta possessione virtutis vel in pueritate, vel in ademptione virtutis oem fortunam esse bonam siue sit prospera siue aduersa, manentibus atque improbitate oem fortunam esse pessimam. Et dic boecii, sed vero est secundum vulgares, quis nemo audeat osteneri secundum veritatem, quod in rei virtute ois fortuna bona est tamen bonorum quod malorum ut probasti. Nō quod ois fortuna vel est remunerans vel exercens, vel corrigit. Fortuna remunerans est eorum quod sit in possessione incipiunt esse virtuosos. Ex quo relinquitur quod eorum qui permanent in malitia sit fortuna pessimam sed hoc non secundum opinionem vulgari. Nō quod quilibet fortuna per duplum considerari, uno modo in operatione ad cām universale quod oia regit et disponit; ordinando singula in fine eis pruenientē, sic ois for-

Dic. Vide igit ne opinionem populi sequentes, quiddam valde inopinabile processerimus. B. Quid inquit? Dic. Ex his enim ait quod processa sunt, euenerit, eorum quod sunt vel in possessione, vel in pueritate, vel in ademptione virtutis: oem quecumque sit bona, in improbitate vero manentibus omnem pessimam esse fortunam. B. Hoc inquit vero est, tametsi nemo audeat confiteri.

Et dic boecii, sed vero est secundum vulgares, quis nemo audeat osteneri secundum veritatem, quod in rei virtute ois fortuna bona vel est remunerans vel exercens, vel corrigit. Fortuna remunerans est eorum qui sit in possessione incipiunt esse virtuosos. Ex quo relinquitur quod eorum qui permanent in malitia sit fortuna pessimam sed hoc non secundum opinionem vulgari. Nō quod quilibet fortuna per duplum considerari, uno modo in operatione ad cām universale quod oia regit et disponit; ordinando singula in fine eis pruenientē, sic ois for-

Metrum septimum

tuna bona est ut pbatū est. **N**el p̄t p̄pari fortuna ad istū cui euenit, et sic solū illa dī bona que ali quod bonū p̄fert illi cui aduenit, et illa mala que nihil boni confert.

DQuare inq̄ ita vir sapiē moleste ferre nō debet: quotiēs in fortū certamē adducit. Et virū fortē nō dec̄ indignari/quotiēs increpuit bellicus tumultus. **U**tricq; enī huic quidē glorie propagandē, illi p̄for mande sapie difficultas ip̄a materia ē. **E**x q̄ etiā vir/tus vocat q̄ suis viribus nitēs nō supereſ aduersis. **N**eç enī vos i p̄iectu positi v̄tutis: diffluē delicijs et emarcescere voluptate venistis. **D**relū cū oī for/tia nimis acre cōseritis, ne vos aut tristis opprimat, aut iocūda corrūpat. firmis mediū viribus occupate. **Q**uicqd aut infra b̄sistit: aut v̄tra p̄gredit̄: habet cō temptū felicitatis: nō habet p̄mū laboris. In v̄ta ei/sitū manu, q̄lē vob̄ fortunā formare malitis. **O**is enī q̄ videt̄ aspera, nisi aut exerceſ, aut corrigit: p̄nit.

endo in desperationē, aut iocūda corrūpat alliciendo ad voluntatē, occupate, i. tenete ergo mes/dū v̄tutis firmis viribus, qz q̄cqd infra b̄sistit: a medio virtutis deficiendo, aut v̄tra p̄gredit̄ mediū v̄tutis excedendo; illud h̄z p̄temptū felicitatis, i. v̄tutis, et nō h̄z premū laboris, et in v̄ta manu, i. p̄tate sitū ē qualē fortunā vobis velitis formare, s. bona vel mala. **O**is enī for/tia q̄ vide tur aspera aut exerceſ bonos, aut punit malos, et sic bona est. **N**ō q̄ phia hortat sapientē ad ma/gnanimitatē cū dic̄. **S**apiens nō debet moleste ferre fortunaz. **N**ā fm Ar. in eth. **S**apiens bñ leit ferre fortunas qz h̄z se sine vituperio sic tetragonū. Corpus enī tetragonū quoq; projicit firmū stat, et magnanum̄ est q̄ 3 disformes insultus fortūe vñanimi mētis p̄stāta militat. **N**ō q̄ v̄tus p̄sistit i medio int̄ duo vicia extrema ad qz vñū impellit p̄spēra fortuna, ad aliud aduerfa fortuna, vbi grā Aduersitas impellit ad desperationē et timiditatē, p̄spēritas aut ad p̄sumptiōnē et audaciā int̄ que p̄sistit mediū v̄tutis cuius excessus vel defectus e viciōsus, et hoc innuit phia in Ira. **N**ō q̄ in p̄tate hois est facē fortunā sibi quale vult, s. bona vel mala, qd declarat phia l̄adueraſa fortuna, qz si eā accipimus bono aio pro exercitio et correctione/ ip̄a est bona, si ae-

eā toleram̄ malo aio etiā p̄ pena/ ip̄a mala est.

Hic incipit septimū et vñrū metrū h̄z q̄rti, qd̄ dī sapphicū ab inuētore, trochaicū a pede p̄dnante in q̄ phia p̄firmat suā exhortationē exemplo viro rū fortū q̄ spretis voluptatibus magnos subierūt labores spe laudis et gle. Et p̄mo ponit p̄la exempla, 2° hortat nos ad imitationē eoz ibi. **I**te nunc fortes, **P**rima ps posset diuidi i tot p̄tes q̄t exempla ponit q̄ p̄tēbūt. **P**rimū exemplū ē tale **P**aris filius Priami regis troianoꝝ in greciam p̄fēctus: rapuit Helenā vroꝝ Menelai, et duxit eaz in phrygiā regionē. **M**enelaus at p̄questus fratri suo Agamēnoni h̄s factū. Menelaon p̄uocatis p̄s cibis grecoꝝ trāfretauit in phrygiā et obſedit Troiam decē annis quā tandem deſtruxit, et mātibꝝ infēctis p̄līm captiuauit. Cū at Agamēnon p̄fisceret versus Troiā deuenit i qndā insula vbi factus est ei ventus p̄trarius et req̄suit vates qd̄ eēt faciendū q̄ dixerūt q̄ nō h̄bet ventū p̄spēz niſi placaret Diana sacrificādo, ei suā filiā, cui h̄s videret dux p̄p̄t pieratē p̄mā, tñ suadē

Metrum sapphicū

Bella bis quinis operatus ānis

Ultor atrides phrygie ruinis

Fratri amissos thalamos p̄ianit

Ille dum graie dare vela classi

Optat et ventos redimit cruore,

Exuit patrem, miserumq; tristis

Federat nate iugulum sacerdos.

cibis grecoꝝ trāfretauit in phrygiā et obſedit

Troiam decē annis quā tandem deſtruxit, et mātibꝝ

infēctis p̄līm captiuauit. Cū at

Agamēnon p̄fisceret versus Troiā deuenit i qndā insula

vbi factus est ei ventus p̄trarius et req̄suit vates qd̄ eēt faciendū q̄ dixerūt q̄ nō h̄bet ventū

p̄spēz niſi placaret Diana sacrificādo, ei suā filiā, cui h̄s videret dux p̄p̄t pieratē p̄mā, tñ suadē

Libri quarti de solatione philosophie

te vlice spe laudis et glorie super victoria obtinenda consensit ut eam imolaret. quo facto obtinuisse ventum prosperum ad voluntatem. **Dic** g in lra Atrides. i. agamenon atride filius ex noster operatus bella bis quinis. i. decem annis. piauit. i. purgauit vlciscendo amissos thalamos. i. vrore exten tam in thalamo fratrius. **T**enelai ruinis. i. destructionibus phrygiae. i. troie que sita fuit in phrygia dū ille agamenon optat dare. i. exponet vela graiae classis. i. nauis grecali. et dū redemit vetos crux filie sue ipse exiit. i. depositus pīrem. i. pietate paternaz. et sacerdos tristis ex noster federat. i. in federe sacrificat miserū iugulū. i. collū vel guttur nate. i. filie Agamenonis. **S**cđm Ugluis. enim iugulū ē idem qd̄ gaudetur vel gutturi incisio.

Dic phia ponit scđm exemplū in q̄ declarat fortia acta ipsius vlices intendēs talē fabulaz. **V**lices rediens de bello troiano decē annis errauit i mari sustinēs multa aduersa. tandem casualiter venit ad antrū polyphemū q̄ erat maximus gigas hūs vnicuz oculū in frōte q̄ socios vlices occidit et vorauit. super quo vlices tristatus sustinuit usq; pīdūs gigas cibo repletus obdormiret. quo dormiēt oculū quē in fronte habuit eruit. **N**isi euigilans furibundus q̄s uuit vlxē s̄ executus enī inuenire nō potuit. **D**ic g in lra Itacus. i. vlices ab itaca regione vel ab auro suo itaco sic dictus. ille fleuit. i. defleuit amissos sodales quos ferus polyphemus recubās. i. morans in vasto antro. i. magno meruit imani alio. i. magno vētre. s̄ tñ vlices furibundus repedit. i. restituit gaudiūs mestis lachrymis. i. suis tristiciis ore. i. facie polyphemo ceco. i. executato

Dic ponit aliud exemplū in q̄ describit acta herculis et labores eius qbus fingit meruisse celuz. **d**. **H**ercules duri celebrant labores assumpti celebrant. i. celebre reddunt herculē. **C**uius ponit pīmū labore. s. donationē centaurorū dices. Iste hercules domuit superbos centauros q̄ enī templerūt. **U**bi nō q̄ centauri mōstra quedā dicta s̄ ex medierate hoies et ex medierate tauri. q̄s poete fingit genitos ex semie ixionis qd̄ proiecit i nubē q̄ Juno circūcedēat se. fugiens a facie eius volentis cū ea pīnē. hos centauros hercules domuit. **C**ū enī puenissent ad ludū palestine in mōte foliorū hercules aggressus cū eis ipsos usq; ad effusionē sanguis prostravit.

Dic ponit scđz laborē herculis. **d**. **H**ercules absulit spoliū. i. pellelē seu leoni. **U**bi nō q̄ in silua nenica fuit q̄daz leo crudelissimus q̄ hoies totius regionis inuasit. quē aggressus hercules pī liberatione patrie ipm interemit et excoriāns ipm: pellelē pro spolio abstulit

Dic pōit tñ laborē. **d**. **H**ercules fixit. volucres aprias certis sagittis. **U**bi nō q̄ rex finius suos filios execerant q̄ nouerā suā de stupro accusauerāt. ppter qd̄ inuidia deoz ipse est executatus. et apōstole sunt ei aprie. i. volucres virginei vultus rapientes cibum de mensa eius quas hercules sagittis suis fixit et fugauit

Dic tāgit quartū labore. **d**. **H**ercules rapuit pomā draconī cernēti. i. custodienti illa. rapuit. aureo metallo grauios leuam. figurata locutio est. i. graue habens leuā de pomis aureis. **U**bi nō q̄ septem fuerūt filie Atlantis habētes ortū aureū cū pomis aureis que draco custodiebat. hercules aut supueniens draconī pomā aurea abstulit.

Dic ponit qntuz labore. **d**. **H**ercules cerberū. i. canē infernalem traxit ab inferis triplici catena. **U**bi nō q̄ pīritoneus volens sibi despōnare reginā inferni. herculē et theseuz et alios viros fortes assumpsit. qbus venientibus ad infernum Cerberus ianitor inferni ipsos latratiū suo impediuit. **H**ercules at ipm tribus catenis vinxit. vñ bñz alios ipm traxit de inferno triplici catena qz dī hē tria capita canina triplici catena iuncta

Dic ponit sextū labore. **d**. **V**ictor. s. hercules fertur posuisse imitē dñm. s. diomedem i pabulū seu quadrigis. i. equis quadrigam trahentibus. **U**bi nō q̄ Diomedes fuit rex Thracie qui equos suos panis humana. carne. quem hercules interfecit dū dedit suis proprijs equis denozandum

Fleuit amissos itacūs sodales

Quos ferus vasto recubans in antro

Mersit immani polyphemus alio

Sed tamen ceco furibundus ore

Gaudiū mestis lachrymis rependit

Herculem duri celebrant labores

Ille centauros domuit superbos. herculē. **C**uius ponit pīmū labore. s. donationē centaurorū dices. Iste hercules domuit superbos centauros q̄ enī templerūt. **U**bi nō q̄ centauri mōstra quedā dicta s̄ ex medierate hoies et ex medierate tauri. q̄s poete fingit genitos ex semie ixionis qd̄ proiecit i nubē q̄ Juno circūcedēat se. fugiens a facie eius volentis cū ea pīnē. hos centauros hercules domuit. **C**ū enī puenissent ad ludū palestine in mōte foliorū hercules aggressus cū eis ipsos usq; ad effusionē sanguis prostravit.

Abstulit seu spolium leoni

Fixit et certis volucres sagittis

Doma cernenti rapuit draconī

Mureo leuam grauior metallo

Cerberum traxit triplici catena

Victor immitem posuisse fertur

Pabulum seu dominum quadrigis

Retrum septimum

Hydra combusto perit veneno **Dic ponit septimū labore d.** **Hydra.** i. serpens perit
combustō veneno suo. **Ubi nō q̄ i leerna palude fuit qdā serpens bñs plā capita quoꝝ uno p̄ciso
succrescebat tria. quē hercules aggressus sagittādo cū non videret le protice collecta congerie**

Fronte turpatus achelous amnis **Dic ponit octauū labore Hercul.** **Ubi sciēdū q̄ cuꝝ**
Ora demersit pudibunda ripis. **Hercules** vellet deducē filiā cuiusdā regis q̄ dicebatur

Diamira, fluiꝝ Achelous quē debebat trāsire mutauit
se i diuersas formas pugnādo p̄tra hercule. **Cū** āt vltimo mutasset se i spēm tauri hercules ipo
deīēdo abstulit sibi vñi cornu qdā sacrificauit copie. i. deē fortū ppter qdā Achelous verecūdia
fūsua fugit. et in aq̄s latuit. vñ dic in l̄ra. Achelous amnis. i. ille fluiꝝ frōte turpat⁹ ppter ablati
onē cornu ipē mersit in ripis ora pudibunda quia latuit p̄e pudore in ripis.

Strauit Anteum libycis arenis **Dic ponit nonū labore d.** **Hercules stravit. i. occidit**
Anteum illū gigantē arenis libycis. i. arenis lybie re/
gionis. **Ubi nō q̄ Anteus erat gigas de terra p̄genit⁹ cui⁹ erat talis vtus q̄ si aliqui ex fati/
gatiōe debilitareb̄. ractu terre statim recuperabat vires.** Qui cū exercēt magna tyrānidē in Ly/
bia. aduenit Hercules. et p̄gressus cū eo; diu silū luctabant. **Cū** autē Anteus lentiret se debilitari;
sponte cecidit in terrā et sic resumpsit vires. qdā Hercules cognoscens ipm a tra eleuauit. et sup/
pedus suū ipm tenendo oppressit quousq; spūm exhalaret.

Lacus euandri satiauit iras **Dic ponit decimū labore. Ubi nōndū q̄ Cacus fu**
it mostrū euomēs ignē p̄ os. cuius p̄ fuit Vulcanus
Manebat āt Cacus in mōte auentino/ spoliāns et occidens hoies et furto plurimū insistēs. **Cū**
āt Hercules veniret de hispania ducēs lecū multos boves. Cacus qsdā boves herculis furabat
et traxit in antrū suū retroſū p̄ caudas ne furtū pateret. cū āt hercules quereret boves. p̄ mugitū
vnius bovis quenit ad antrū Caci. q̄ extracto ipm infecit. cuius morte placata est ira Euandri.
quē idem Cacus multū offendebat. **Cū** dic in l̄ra Cacus supple morte sua. quā passus est ab her/
cule satiauit. i. p̄pescuit iras Euandri quē Cacus multū offendebat

Quos q̄ pressurus foret altus orbis **Dic ponit vndeclī labore h̄culis.** **Ubi nō q̄ Lar/**
Setiger spumis humeros notauit **cadia erat qdam aper deuastans totā regionē quē cū**
hercules agitaret; aper sibi insultans humeros hercu/
lis spuma maculauit quē aprū tandem infecit. **Cū** dic Setiger. i. aper gerens setas notauit. i. ma/
culauit humeros h̄culis supple spuma vñ saliuia. quos humeros altus orbis foret. i. erat p̄gressus
q̄r ut statim patebit h̄cules humeris suis celū sustulit

Ultimus celum labor irreflexo **Dic ponit duodecimū vltimū labore eius.** **Ubi**
Sustulit collo. p̄ciumq; rursus **nō q̄ Atlas singulū fuisse qdam gigas supportans celū**
Ultimi celū meruit laboris. **humoris suis. hic fatigatus roganit herculem ut celū**
hoc celū meruit. **Cū** dic in l̄ra Ultimus labor herculis fuit q̄ sustulit. i. supportauit celū collo ir/
reflexo. i. inclinato. et rursus meruit celū tanq; preciū vltimi sui laboris.

Ite nunc fortes vbi celsa magni **Dic hortat phia ad imitationē pdictor fortū vi/
roꝝ. d.** **Ite nūc fortes. i. resistentes aduersitatibus. ite**
Dicit exempli via: cur inertes **illuc vbi dicit via celsa. i. ardua magni herculis q̄ est**
Terga nudatis: superata tellus **via extutūr via magni exempli ad aggrediēdū fortia.**
Sidera donat **et tunc inuehit h̄ tardos et viciros. d.** **Cur vos iner/
tes. i. hoies sine arte sic hoies desidiosi nudatis terga**

**repa occupia supata donat hō sidera. i. celū q̄ supata trena occupia: efficit hō dign⁹ celo. qdā lo/
cus deoz et spūm.** **Nā fm Al. i. celi et mū.** **Qes cū locū q̄ surſū est deo attribuunt et barbari et**
greci q̄cunq; putat deos esse. De q̄ loco dic Plato in Fedrone. **Viri speciatui viuētes fm viā**
templatiū celestes sedes recipiunt. in qbus felicitate deoz potiunt. **Qua felicitate nos facias**
participes Jesus christus qui est deus sup oia bñdicatus in secula seculorum. Amen.

**Enīciū Manlii Seuerini Boecii Exconsulis Ordī
narū Patricii de p̄solutione pl̄jē liber q̄rtus finit.**